

თარგმანი ვახტანგ ჭავჭავაძისა

ილუსტრაციები კარლო შანუღიასი

ვენეციის მთავარი.

მარკოს პრინცი

არაგონის პრინცი

{ პორციას ხელის მთხოვნელნი.

ანტონიო, ვენეციელი ვაჭარი.

ბასანიო, მისი მეგობარი.

სალერიო

სოლანიო

ბრაციანო

{ ანტონიოსა და ბასანიოს მეგობრები.

ლორენცო, ჯესიკას მოტრფეალე.

შაილოპი, მდიდარი ებრაელი.

თობალი, ებრაელი, შაილოკის მეგობარი

ლანჩელოტ გოზო, მასხარა, შაილოკის მსახური.

მოხუცი გოზო, ლანჩელოტის მამა.

ლემონადო, ბასანიოს მსახური.

ბალთაჯარი

სტივანო

{ პორციას მსახურნი.

პორცია, მდიდარი ოჯახის მემკვიდრე.

ნერისა, მისი მოახლე.

ჯესიკა, შაილოკის ასული.

ვენეციის დიდებული, მსაჯულნი, ციხის დარაჯი,

მსახურნი და მხლებელნი.

მოქმედების ადგილი – ვენეცია და ბელმონტი.

მოქმედება პირველი

ს უ რ ა თ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ქუჩა ვენეციაში.

შემოდინ ანტონიო, სალერიო და სოლანიო.

ანტონიო

ართალი გითხრათ, მე არ ვიცი, რამ დამამწუხრა;
ის გვაწუხებსო, მეუბნებით, მეც ეს მაწუხებს,
აგრამ სად შევხვდი, სად ვიპოვე, ან სად წავაწყდი,
სად შემეყარა ეს წუხილი, რამ დამაღონა,
გერაც არ ვიცი.

და ამნაირმა სულელურმა სევდიანობამ
სე შემცვალა, ლამის ჩემი თავიც ვერ ვიცნო.

სალერიო

იქვენი ფიქრები ოკეანეს დასტრიალებენ,
იქ, სადაც თქვენი ზომალდები, აფრაგაშლილნი,
სგავსად ღირსეულ დიდებულთა, ზღვათა მფლობელთა,
ადმოჰყურებენ მედიდურად ჯუჯა გემებსა,
რომლებიც მდაბლად თავს უხრიან, სალაშს უძღვნიან,
იოს ფრთებგაშლილნი იმათ გვერდზე ჩაიქროლებენ.

სოლანიო

ეც რომ თქვენსავით გამებედა, ჩემი ქონება
ააღალბედოდ გამეწირა, მაშინ, მერწმუნეთ,
თელი ფიქრებით ვიქნებოდი მეც მათთან ერთად.
აშინ მალიმალ დავიწყებდი ბალახის გლეჯას,
იომ მიემხვდარიყავ საიდან ქრის ძლიერი ქარი.
სიწყევ რუკაში ვიქნებოდი ჩაშტერებული,

რომ მომენახა ზღვის გზები და ნავსადგურები,
და იმის შიში, რომ ჩემს დოვლათს საფრთხე მოეღოს,
რალა თქმა უნდა, მეც ძალიან დამაღონებდა.

სალერიო

მე ჩემი სუნთქვის ცივი ქარი, კერძს რომ მიცივებს,
ციებ-ცხელებას შთამბერავდა იმაზე ფიქრით,
თუ რაიდენი ვნება ძალუძს ქარიშხალს ზღვაზე.
ქვიშის საათსაც მაშინ ისე ვერ შევხედავდი,
რომ არ მეფიქრა მე რიფებსა და მეჩეჩებზე.
წარმოიდგენდი ჩემს მდიდრულ გემს ქვიშაში ჩაფლულს!
მდაბლად თავდახრილს — თითქოს საფლავს კოცნისო
თვისას.

ვით შევხედავდი წმინდა ტაძარს, ქვებისგან ნაგებს,
რომ საშიშარი კლდეები არ წარმომედგინა,
რომელთაც ჩემი კოხტა გემი შეეხეთქება,
სანელებელი სანუკვარი ზღვაში ჩაცვივა
და მშფოთვარ ტალღებს აბრეშუმი შემოსავს ჩემი.
მთელი ქონება, ერთი სიტყვით, ასე უეცრად
არად იქცევა. ნუთუ ძალმიძს ასე ვიფიქრო,
ხოლო ის ფიქრი სულაც აღარ გავივლო გულში,
რომ ამნაირი განსაცდელი დამაღონებდა.
ნულარას მეტყვით, კარგად ვიცი, რომ ანტონიო
თვის სავაჭროზე ფიქრით არის დაღონებული.

ანტონიო

არა, მერწმუნეთ. ბედსა ვმადლობ, ჩემი ქონება
არ მიმინდვია ერთადერთი ზომალდისათვის,
არც ქვეყნის ერთი კუთხისათვის, მთელი სიმდიდრეც
მხოლოდ წლევეანდელ შემოსავალს არ ემყარება.
არა, ეგ სულაც არ მაწუხებს და არ მაღელვებს.

ს ა ლ ე რ ი ო

მაშ, ვინმე გიყვართ.

ა ნ ტ ო ნ ი ო

ფუი, ფუი, არ გამაგონოთ!

ს ა ლ ე რ ი ო

როგორ, არ გიყვართ? მაშინ მოდი ასე ვიფიქროთ, დაღვრემილი ხარტ იმიტომ, რომ არ გიხარიათ. მაშ, თქვენთვის ისიც ადვილია: იცინ-იხტუნოთ, თქვათ, მიხარია, რადგან არ ვარ დაღვრემილიო, ორპირ იანუსს² გეფიცებით, რომ ეს ბუნება უცნაურ ხალხს ქმნის: ერთნი მუდამ თვალებს აჭყეტენ, თუთიყუშებით ხარხარებენ მესტვირის ზმაზე; სხვებს დამმარული სახე აქვთ და ღიმილის ნიშნად ქილებს ოდნავაც არ აჩენენ, თუნდა ნესტორმაც³ ღაიფიცოს, რომ სასაცილო ზუმრობა იყო.

ს ო ლ ა ნ ი ო

ჰა, ბასანიო მოდის აქეთ, თქვენი მოკეთე, ზან ლორენცო და გრაციანო. ახლა მშვიდობით, უკეთეს ხალხთან გტოვებთ თქვენა.

ა ა ლ ე რ ი ო

მე დავრჩებოდი, შევეცდებოდი თქვენს გართობას, რომ ამ მეგობრებს, ღირსებით ჩემზე აღმატებულთ, არ შევეცვალე.

ა ნ ტ ო ნ ი ო

იემთვის თქვენც დიდად ღირსეული და ძვირფასი ხართ! ჰე ასე ვფიქრობ, საქმეზე თუ მიგეჩქარებათ და ახლა, მარჯვე დრო რომ ნახეთ, უკვე მშორდებით.

(შემოდან ბ ა ს ა ნ ი ო, ლ ო რ ე ნ ც ო და გ რ ა ც ი ა ნ ო.)⁴

ა ა ლ ე რ ი ო

მშვიდობის დილას მოგახსენებთ.

ა ა ს ა ნ ი ო

აჰ, ბატონებო, რთად როდისღა ვილაღობოთ, როდის ვიცინოთ? აჟღერეთიანად გაველურდით! ეს არის საქმე?!

ა ა ლ ე რ ი ო

აოცა მოიცლით, ჩვენც მზადა ვართ თქვენს სამსახურად.

(გადიან ს ა ლ ე რ ი ო და ს ო ლ ა ნ ი ო.)

ლ ო რ ე ნ ც ო

უმო ბატონო! ანტონიო რაკიდა ნახეთ, არტო დაგტოვებთ. მაგრამ ეს ნუ დაგავიწყდებათ, ადილობის ჟამს ჩვენ ერთმანეთს სად უნდა შევხვდეთ.

ბ ა ს ა ნ ი ო

უთუოდ მოვალ.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ანტონიო, სახეზე გატყობ, კარგად ვერა ხარ. ამქვეყნიურ სიკეთისათვის მეტად ბევრს წუხხარ. წუთისოფელს ის კარგავს სწორედ, ვისაც ზედმეტი ზრუნვის ფასად შეუძენია. მე დამერწმუნე, გამოცვლილი ხარ გასაოცრად.

ა ნ ტ ო ნ ი ო

მე წუთისოფელს იმდა ვთვლი, რაც არის თვითონ: სცენად, რომელზეც საკუთარი როლი აქვს ყველას. მე ნაღვლიანი როლი მერგო.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

მაშ, მასხარას როლს მე ვითამაშებ. დე სიცილმა, მზიარულებად დამინაოჭოს სახის კანი. ის მირჩენია, რომ გავიზურო ღვიძლი ღვინით, ვიდრე მწუხარე და ნაღვლიანი ამოოხვრით გაცივდეს გული⁵. თუ კაცს ძარღვებში სისხლი უდუღს, რად უნდა იჯდეს ალუბასტრისგან გამოკვეთილ წინაპარივით?⁶ იძინოს მაშინ, როცა ღვიძავს, მეტი ანჩხლობით უნდა ჩაექცეს ნაღველა და დაჩაჩანაკდეს! აი, რას გეტყვი, ანტონიო, მე შენ მიყვარხარ და ეს იცოდე, სიყვარული მაღაპარაკებს: არის ერთგვარი ხალხი ქვეყნად, რომელთა სახეს ბრკე მოსდებიან დამყაყებულ ჭაობის მსგავსად. ისინი მუდამ დაყინებულ დუმილს არჩევენ, რათა ქვეყანას მოაჩვენონ თითქოს და მართლაც სიბრძნით, სიღინჯით და ღრმა ჭკუით შემკულნი იყვნენ. თითქოს ამბობენ: „მე ბატონი ორაკული ვარ, ბაგეს რომ გავხსნი, დაე ძაღლიც ნუ დაიფეფებს“. ო, ჩემო კარგო ანტონიო, ბევრს ვიცნობ ისეთს, ვინც მიტომ არის მიჩნეული ჭკუისკოლოფად, რადგან ღუმს მუდამ, და ოდესმე თუკი თქვა რამე, მე ღრმად მჯერა, გამოუჭედს ყურებს სუფევლას, და მსმენელებიც შეარქმევენ მაშინვე რევენს⁷... ჯერ ეს ვიკმაროთ, მერე უფრო მეტსაც ვიამბობ. ახლა კი თავი დაანებე სევდის ანკესით ლიფსიტა თევზის — ამ ყვეყნი დიდების ჭერას. კარგო ლორენცო, მაშ, წავიდეთ. აბა, მშვიდობით, სადილის შემდეგ დავამთავრებ ჩემს ქადაგებას.

ლ ო რ ე ნ ც ო

მაშ, ჩვენც წავსულვართ. გაგეცლებით სადილობამდე. მეც ისეთივე მუნჯი ბრძენი გავხდები ალბათ, რადგან არ მაცლის გრაციანო, ვილაპარაკო.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ჯერ შენ სადა ხარ — ორი წელიც დაყავი ჩემთან, და საკუთარი ზმის ჟღერასაც გადაგვიწყებ.

ანტონიო

მშვიდობით. ყბელი გაეხლები მეც, რახან ვერეა.

გრაციანო

ეს მომწონს, მხოლოდ ორ რაიმეს შეენის ღუმელი:
გაუთხოვარ ქალს და საქონლის დაშაშხულ ენას.

(გაღიან გრაციანო და ლორენცო.)

ანტონიო

არის კი რამე მის სიტყვებში?

ბასანიო

მთელს ვენეციაში ერთი კაცი არ მოიძებნება, ასეთი გაუთავებელი ყბელობა იცოდეს. მაგის ლაპარაკი ორ კოდ ბზეში გაბნეულ ხორბლის ორ მარცვალს ჰგავს: მთელი ღლე უნდა ეძებო და როცა ნახავ, მაშინ გაიგებ, ძებნა-დაც არ ღირებულა.

ანტონიო

ის ქალბატონი ვინაა არის, მითხარი ერთი, ვისაც შეჰფიცე იღუმალი თაყვანისცემა? აკი შემპირდი, რომ ღლეისთვის უნდა გეამბა.

ბასანიო

აკი შენც იცი, ანტონიო, ბედოვლათობით, ხარჯვით და ფლანგვით, და უკულო ამპარტავნობით, ჯერ რა მებადა, და ისიც კი გავანიავე. იმას არ ვნადვლობ, ამის შემდეგ ისევ მდიდრულად და ფუფუნებით ცხოვრება რომ არ შემეძლება. ჩემი მთავარი საზრუნავი ახლა ის არის, რომ პატიოსნად დავადწიო თავი ამ ვალებს, რაშიც ჩამადგო ყმაწვილურმა დაუდევრობამ. ყველაზე მეტი შენი მმართვებს მე, ანტონიო, ვუღიოთაცა და მეგობრული სიყვარულითაც; ახლა სწორედ ეს სიყვარული მავალებს გითხრა, კალიდან თავის დასაღწევად რა გეგმები მაქვს.

ანტონიო

ზემო კეთილო ბასანიო, გამაგებინე, რა თუკი ყველა შენი გეგმა, როგორც თვითონ შენ, ხატიოსან გზას არ შორდება, მაშინ გჯეროდეს, ზემი არსება, ქისა ჩემი, მთელი სიმდიდრე კამიხსნია და შენს საშველად მომირთმევია.

ბასანიო

ემს ბავშვობაში ისარი თუ გაგებნეოდა, ახსოვს, მაშინვე, დაკარგულის მოსაძებნელად კავადევნებდი მას ტოლ ისარს იმავე ძალით, უსტად იქითკენ, ოღონდ ფრთხილად და დაკვირვებით, რა ორი ისრის გამეტებით ძალიან ხშირად არივე ერთად მიპოვნია. ჩემი ბავშვობა ახლა იმიტომ გავიხსენე, რომ რასაც ვიტყვი,

უმწიკვლო არის და უზადო. მე შენი მმართვებს, და რაც მასესხე, უგნური ყრმის გვარად დავკარგი, მაგრამ სხვა ისარს თუ გასტყორცნი პირველის გზითვე, თვალს გავაყოლებ იმის ფრენას და ფიქრი არ მაქვს — ანუ ორივეს ერთად ვნახავ, ან ამ მეორე განაწირავსა დაგებრუნებ და პირველისთვის ისევ დავრჩები მაღლიერი მოვალე შენი.

ანტონიო

შენ კარგად მიცნობ, ბასანიო, დროს რაღას კარგავ, რა საჭიროა, სიყვარული ვუმტკიცოთ ერთურთს!.. ასე სათუოდ რომ ხდი ახლა ჩემს ერთგულებას, განა ვერ ატყობ, ამით უფრო მეტად მტკენ გულსა, ვიდრე მთლიანად გაგეფლანგოს ჩემი სიმდიდრე. შენ ის მითხარი, რით გიშველო, როგორ მოვიქცე. რის გაკეთებაც, შენი აზრით, კი შემეძლება, მზად ვარ, ახლავე შეგისრულო. მითხარი, ბარემ.

ბასანიო

მდიდარი სახლის მემკვიდრეა ბელმონტში ერთი ქალი, მშვენებით, სილამაზით სწორუპოვარი, და სათნოება კიდევ უფრო მეტად ამშვენებს. იმის თვალთაგან რამდენჯერმე მივიღე უკვე უსიტყვო, ნაზი მისაღმება... პორცია ჰქვია, და თვით ბრუტუსის პორციაზე, კატონის ქალზე, დაბლა როდი დგას⁸. მის ღირსებას ვრცელი ქვეყანაც კარგად აფასებს; ოთხ ქარს ქვეყნის ყოველ კუთხიდან მუდამქამ მოჰყავს დიდებული მთხოვნელნი მასთან; მზეებერ ელვარე დალალები, ვით ოქროს ვერძსა, ისეთგვარად სცემს საფეთქლებზე. ამით ბელმონტი კოლხიდასა ჰგავს და იმასთან მრავალ იაზონს უცდია ბედი, სტუმრებია. ო, ანტონიო, ნეტა შემეძლოს, მათთან ერთად მეც ვცადო ბედი, გული მიგრძნობს, რომ მე ვაჯობებ, მე გავიმარჯვებ.

ანტონიო

შენ კარგად იცი, ზღვებზე არის ჩემი ქონება, არც ფული შემრჩა, არც ნივთები — ფულად ვაქციო. წადი, გაიგე რა ძალა აქვს, რა შეუძლია ჩემს კრედიტს, ანუ ნდობას ჩემსას ვენეციაში; მე გამოვწწრავე მას მთლიანად და გაგამზადებ ბელმონტს, მშვენიერ პორციასთან გასამგზავრებლად. მაშ, წადი ახლა, მეც წამოვალ, ფულს მოვიკითხავ, და ფიქრიც არ მაქვს, მენდობიან, არ დამიჭერენ.

(გაღიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ო რ ე

ბელმონტი. ოთახი პორციას სახლში.

შემოდინ პორცია და ნერისა.

პორცია

უნდა გამოვტყდე, ნერისა, ჩემი პატარა სხეული მოქანცა ამ ღიღმა ქვეყანამ.

ნ ე რ ი ს ა

ეს მართლაც ასე იქნებოდა, ძვირფასო ქალბატონო, ისეთივე უბედური რომ იყოთ, როგორი ბედნიერიც ბრძანდებით. მაგრამ მე ვატყობ, ვინც ზედმეტსა ჭამს, ისევე ავადმყოფობს, ვით იგი, ვინც შიმშილით კვდება. ნამდვილი ბედნიერება ზომიერებაა. მეტისმეტობა მალე ათეთრებს თმასა, ზომიერება კი ხანგრძლივად ცოცხლობს.

პ ო რ ც ი ა

კარგი ანდაზებია, თანაც ჩინებულად თქმული.

ნ ე რ ი ს ა

უკეთესიც იქნებოდა, ყველა რომ ყურს უგდებდეს და ასე იქცეოდეს.

პ ო რ ც ი ა

მოქცევა რომ ისეთივე ადვილი იყოს, როგორც იმის ცოდნა, თუ როგორ ჯობია მოვიქცეთ, მაშინ სამლოცველოები ტაძრები გახდებოდნენ და ღატაკთა ქოხები დიდებულთა სასახლეებად გადაიქცეოდნენ. კარგი მოძღვარი იგია, ვინც საკუთარ ქადაგებას მისდევს. ჩემთვის კი უფრო ადვილია, ოც კაცს ვასწავლო ჭკუა, ვიდრე მე ვიყო ერთი იმ ოცთაგანი და საკუთარ დარიგებას მივსდელი. გონებას შეუძლია კანონები დააწესოს სისხლისათვის, მაგრამ დაუღეგარი ბუნება ადამიანისა გადაახტება ზოლზე ყოველგვარ ცივ წესებს. სიჭაბუკე შმაგი კურდღელია, რომელიც გადაევლება ზეიბარი კეთილგონიერების მიერ დაგებულ ზაფანგს. მაგრამ ეს მსჯელობა საქმრის როდი ამომარჩევენებს! ამორჩევას ვამბობ მე საბრალო! მე ზომ ნება არა მაქვს ამოვირჩიო, ვინცა მსურს, ან უარი ეუთხრა იმას, ვინც არ მომწონს. ასე ემორჩილება ცოცხალი ქალის სურვილი გარდაცვლილი მამის ნებას. განა მძიმე არ არის, ნერისა, რომ მე არც ამორჩევა შემიძლია და არც დაწუნება?!

ნ ე რ ი ს ა

მამათქვენი ქველი ადამიანი ბრძანდებოდა, წმიდა ხალხს კი გარდაცვალების ჟამს კეთილი აზრები მოსდით ზოლზე. ახლაც ამ ამოცანას, მამათქვენმა ანდერძად რომ დაგვიტოვა, მხოლოდ ის ამოხსნის, სამი ყუთიდან — ოქროს, ვერცხლის და ტყვიის ყუთიდან — ის ამოირჩევს სწორად და, ამრიგად, თქვენი თავიც იმას დარჩება, ვისაც ჭეშმარიტად ეყვარებით. მაგრამ მიბრძანეთ, აღგებრათ კი რაიმე თბილი გრძნობა იმ მეფურთა ღირსების საქმროთა მიმართ, რომლებიც უკვე გეაზღვნენ?

პ ო რ ც ი ა

აბა, ჩამომითვალე, ვინ იყვნენ. ჩამოთვლის დროს მე მათ ავწერ, შენ კი, ჩემი დახასიათების მიხედვით, თვითონ განსაჯე, ვის მიმართ იხრება ჩემი გულისთქმა.

ნ ე რ ი ს ა

პირველად ნეაპოლელი პრინცი.

პ ო რ ც ი ა

ნამდვილი კვიცია! თავის ცხენზე ლაპარაკის მეტს არაფერს აკეთებს, და ყველაზე დიდ ნიჭადაც ის მიაჩნია, რომ თვითონვე შეუძლია დაჭედვა. ვშიშობ, ქალბატონმა იმისმა დედამ ვინმე მჭედელთან შესცოდა.

ნ ე რ ი ს ა

პალატინის გრაფი?

პ ო რ ც ი ა

ერთთავად რომ იბღვირება! თითქოს უნდა თქვას: „თუ არ მოგწონვართ, გადაწყვიტეთ“. მზიარულ ამბებს ისე მოისმენს, ერთხელ არ გახსნის შუბლს. ახლავე რომ ასეთი უშნო ნაღველი შემოსწოლია ჭაბუკს, ვშიშობ, სიბერეში მტირალა ფილოსოფოსი გახდება. მირჩევნია, პირში ძვალგამოჩრილ მკვდარს მივთხოვდე, ვიდრე რომელიმე ამათგანს. ღმერთო, დამიფარე ორივესაგან!

ნ ე რ ი ს ა

ფრანგ დიდებულზე რაღას იტყვით, მუსიე ლე ბონზე?

პ ო რ ც ი ა

რაკი ღმერთს გაუჩენია, დე ისიც კაცად ითვლებოდა. მართალია, დაცინვა ცოდვაა, მაგრამ რას იზამ! ცხენი ნეაპოლელზე უკეთესი ჰყავს, დაბღვერითაც პალატინის გრაფზე საზარლად იბღვირება. ყველაფერია და არაფერი. შაშვმა რომ დაუსტივინოს, მაშინვე ხტუნვას მოჰყვება, მზად არის თავისსავე აჩრდილს ეჩხუბოს. შავს რომ გაეყვებ, თუნდა ოც კაცს მივთხოვდე, და რომ შემოძაგოს, მივეუტეებდები, რადგან გაშმაგებითაც რომ ვუყვარდე, სიყვარულითვე ვერ ვუპასუხებ.

ნ ე რ ი ს ა

ფალკონბრიჯზე რას იტყვით, ახალგაზრდა ინგლისელ ბარონზე?

პ ო რ ც ი ა

შენც ზომ იცი, მისთვის არაფერი მითქვამს: ერთმანეთისა არ გვესმის — არც ლათინური იცის, არც ფრანგული და არც იტალიური¹. შენ კი სასამართლოში შეგიძლია დაიფიცო, რომ მე ინგლისურისა არა გაგებება რა. ნამდვილი წესიერი კაცის სურათია, მაგრამ, აბა, ვინ დაელაპარაკება მუნჯ სურათს? რა უცნაური ტანსაცმელი აქვს! კამზოლი ალბათ იტალიაში უყიდა, ფართო შარვალი — საფრანგეთში, ქუდი — გერმანიაში, ქცევის წესები კი — ყველგან².

ნ ე რ ი ს ა

იმის მეზობელი, შოტლანდიელი ლორდი³

პორცია

ეტყობა, მეზობლური გულმონწყალეა აქეს, რადგან ინგლისელისაგან სილის გაწვნა ისეხა და თურმე აღუტქვა, როგორც მოვიხელთებ, მაშინვე გადავიხდიო. მგონი, ფრანგი თავდებად დაუდგა და ხელი მოუწერა.

ნერისა

ახალგაზრდა გერმანელი როგორღა მოგწონთ, საქსონიის მთავრის ძმისწული?

პორცია

საშინელია დილით, როცა ფიზიკურად, და კიდევ უფრო საშინელი — ნაშუადღევს, როცა მთვრალია. თავის უკეთეს წუთებში ცოტა უარესია ადამიანზე, უარესში კი ცოტა უკეთესია მხეტზე. რაგინდ უბედურება დამატყდეს, იმედი მაქვს, მაგას თავს დავაღწევ.

ნერისა

მაგრამ მაინც რომ სცადოს და სწორად აირჩიოს ყუთი, ზოლო თქვენ უარი უთხრათ, ამით ზომ მამათქვენის პურვილსაც უარყოფთ.

პორცია

უფრო გულდამშვიდებული რომ ვიყოთ, იცი რასა ცხობ: რაინის ღვინით სავსე ჭიქა დადე წაგების მომას-წავებელ ყუთზე — მაშინ თუნდა ეშმაკიც იჯდეს შიგ, კარედან კი ეს მაცთუნებელი, მჯერა, მაინც იმ ყუთს ამოირჩევს. იმ ლოთზე მითხოვებას, ნერისა, ყველაფერი პირჩევნია.

ნერისა

ამ ვაჟბატონების შიში ნულარ გექნებათ, ქალბატონო. უკვე მაცნობეს თავიანთი გადაწყვეტილება, შინ ბრუნდებიან, და რაკი სხვა გზით არ შეიძლება თქვენი გულის ჰოგება, თუ არ მამათქვენის ნაანდერძევი სამი ყუთით, ჰეტად აღარ შეგაწუხებენ ამო თხოვნით.

პორცია

სიბილას ასაკსაც რომ მივალწიო⁴, დიანასავით უმეტიკვლო მოვკვდები, თუ მამაჩემის ანდერძი ვერავინ ამოხსნა და ვერ შემირთო. მიხარია, რომ ჩემი თაყვანის-სცემლები ჭკვიანი ხალხი გამოდგა: მაგათში ერთიც არ ერევა, ვისთან გაშორებასაც გული დაუწყვიტოს. ღმერთმა მშვიდობის გზა მისცეთ.

ნერისა

ქალბატონო, არ გაგონდებათ — ერთხელ, მამათქვენის იტოცხლეშივე, ვიღაც განსწავლული ვენეციელი მხედარი რომ ჩამოვიდა მონტფერატის მარკიზთან ერთად?

პორცია

მახსოვს, როგორ არა! ბასანიო, მგონი ასე ეძახოდნენ.

ნერისა

დიახ, ქალბატონო. იმ მამაკაცთაგან, ვისთვისაც კი ჩემს სულელ თვალებს შეუხედავს, ყველაზე მეტად ის იყო მშვენიერი მეუღლის ღირსი.

პორცია

კარგად მახსოვს იგი, ნერისა. მართლაც ღირსია ამ ქებისა.

(შემოდის მსახური.)

რა მოხდა, რა ამბავი მოგვიტანე?

მსახური

ოთხ უცხოელს თქვენი ნახვა სურს, ქალბატონო, უნდა გამოვუხიზოვონ. მეხუთესაგან კი, მაროკოს პრინცისაგან, შიკრიკია. მისი ბატონი ამაღამ აქ იქნება.

პორცია

თუ მეხუთესაც ისეთივე მხიარული გულით მივიღებ, როგორც ამ ოთხს ვეშვიდობები, ძალიან გახარებული ვიქნები მისი მოსვლით. მაგრამ სული თუ წმინდანისა ექნა, ზოლო სახე ეშმაკისა — მაშინ ცოლად მითხოვებას ის მირჩევნია, სულიერ შვილად ამიყვანოს. წავიდეთ, ნერისა. შენ კი წინ გაგვიძეხ.

ველარც კი ვასწრებთ მივუხუროთ ერთ საქმროს კარი, ახლა მეორე გამოჩნდება ჭიშკართან მდგარი.

(გაღიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ს ა მ ე

მოედანი ენეციაში.

შემოდინ ბასანიო და შაილოკი.

შაილოკი

სამი ათასი ღუკატი? აბა, ენახოთ.

ბასანიო

დიახ, ბატონო, თანაც სამი თვით.

შაილოკი

სამი თვით? აბა, ენახოთ...

ბასანიო

გადახდით, როგორც უკვე მოგახსენეთ, ანტონიო გადაგიხდით, ის იქნება თავდები.

შაილოკი

ანტონიოს თავდებობით? კეთილი.

ბ ა ს ა ნ ი ო

გამიწევთ დახმარებას? ხელს გამიმართავთ? პასუხს აღარ მეტყვიო?

შ ა ი ლ ო კ ი

სამი ათასი ღუკატი, სამი თვის ვადით, ანტონიოს თავდებობით!

ბ ა ს ა ნ ი ო

თქვენი პასუხი!

შ ა ი ლ ო კ ი

ანტონიო კარგი კაცია.

ბ ა ს ა ნ ი ო

გაგიგონიათ კი ვინმესგან, ასე არ იყოს?

შ ა ი ლ ო კ ი

აჰ, არა, არა. კარგი კაცია-მეთქი რომ ვამბობ, იმის თქმა მინდა, უნდა გამიგოთ, რომ მდიდარია. მაგრამ ახლა მისი სიმდიდრე საალაბედოდაა. ერთი ზომადლი ტრიპოლს გაგზავნა, მეორე — ინდოეთს; რიალტოზე! მი-თხრეს, მესამე ზომადლი მექსიკაში გაუგზავნია, მე-ოთხე — ინგლისს. დანარჩენი გემებიც ასე გაბნეულია სხვადასხვა ადგილას. მაგრამ გემები ბოლოს და ბოლოს ფიცრები არიან, მეზღვაურები კი — ადამიანები. არსებობენ აგრეთვე მიწის ვირთაგვები და ზღვის ვირთაგვები, მიწის ქურდები და ზღვის ქურდები... მეკობრეებს მოგახსენებთ. თან, საფრთხე წყლისაგან, ქარისაგან თუ კლდეებისაგან... მაგრამ მაინც შეძლებული კაცი ჰქვია... სამი ათასი ღუკატი! მე მგონი, კი შეიძლება გამოართვას კაცმა თამასუქი.

ბ ა ს ა ნ ი ო

დარწმუნებული იყავით, რომ შეიძლება.

შ ა ი ლ ო კ ი

მეც ის მინდა, რომ დავრწმუნდე! მაგრამ რომ დავრწმუნდე, უნდა მოვიფიქრო. შეიძლება ანტონიოს მოველაპარაკო?

ბ ა ს ა ნ ი ო

იქნებ ჩვენთან ისადილოთ.

შ ა ი ლ ო კ ი

დიახ! რომ ღორის ხორცი დავყნოსო! იმ ჭურჭლიდან ვჭამო, თქვენმა წინასწარმეტყველმა ნაზარეველმა მოჯადოებული ჭინკები რომ ჩაყარა! მე შეიძლება ვიყიდო თქვენგან, მოგვიდოთ თქვენ, ვილაპარაკო თქვენთან, გავიარო თქვენ გვერდით და ამნაირი რამ. მაგრამ არასო-

დეს არ ვჭამ, არც დავლეე და არც ვილოცებ თქვენთან ერთად. — ახალი რა არის რიალტოზე? ეს ვინ მოდის აქეთ?

(შემოდის ანტონიო.)

ბ ა ს ა ნ ი ო

აი, ბატონი ანტონიოც.

შ ა ი ლ ო კ ი (თავისთვის)

ენალაქუცა მეზვერესა არა ჰგავს, განა!³ ქრისტიანია და იმიტომ მძულს იგი ასე. უფრო კი მისთვის, რომ მდაბალის უბრალოებით თანხას ასესხებს, სარგებელს კი სულაც არ იღებს, და მთელ ქალაქში ფულს ამითი აუფასურებს. ჩამაგლებინა ერთი ხელში, მაშინ მე ვიცი, როგორ მოვიკლავ ძველი მტრობის ჟინსა და წყურვილს! ჩვენს წმინდა მოღმას ზიზღით უცქერს და იმ ადგილას, საცა ვაჭრები უფრო ხშირად იკრიბებიან, მაგინებს ზოლმე თვითონ მეცა, ჩემს ვაჭრობასაც, პატიოსან გზით მოპოვებულ სარფასაც ჩემსას, რასაც ვაზშსა და გამორჩომას ეძახის თურმე. წყეულიმც იყოს ჩემი რჯული, თუ მიუვუტეო.

ბ ა ს ა ნ ი ო

გესმის, შაილოკ?

შ ა ი ლ ო კ ი

ვანგარიშობ, თუ რა თანხა მაქვს ამჟამად ნაღდად; და ზეპირად რომ ვვარაუდობ, სამი ათასის შეგროვებას ვერ მოვახერხებ. ეს არაფერი! ჩემი ტომის მდიდარ ებრაელს თობალსა ვთხოვ და ის მიშოვის. მაგრამ დაიცა, რამდენი თვითო?... სალამს გიმღვნიო, ჩემო ბატონო. ეს წუთი იყო, ვახსენებდით თქვენს ბრწყინვალეობას.

ანტონიო

წესად არა მაქვს არაოდეს, რომ ფული ვაზშით ვისესხო ანდა გავასესხო. მაგრამ ამჟამად, მეგობარს ხელი რომ შევეუწყო და დავეხმარო, მზად ვარ, შაილოკ, დავარღვიო ეს ჩვეულება. რამდენი ფული დაგჭირდება, იცის მან უკვე?

შ ა ი ლ ო კ ი

ვიცი, სამ ათას ღუკატსა მთხოვს.

ანტონიო

თანაც სამი თვით.

შ ა ი ლ ო კ ი

ეგ არ მახსოვდა... მაშ, სამი თვით, ასე თქვით, არა? კეთილი... თანაც თქვენ თავდებობთ. ჯერ მოვიფიქრო... ყური დამიგდე, მგონი ბრძანეთ, რომ ვაზშით ფულსა არცა სესხულობთ არასოდეს და არც ასესხებთ.

ანტონიო

არა.

შაილოკი

როდესაც იაკობი თავისი ბიძის
ლაბანის ფარას ამოვებდა, — ეს იაკობი
რიცხვით მესამე მემკვიდრეა წმიდა აბრამის
(ეს დედამისის სიბრძნის გამო) — დიახ, მესამე!...

ანტონიო

მერედა რაო?.. ნუთუ ისიც იღებდა ვახშსა!

შაილოკი

აჰ, არა, არა, არ იღებდა, ვახშს არ იღებდა.
თქვენ რომ გულისხმობთ, იმნაირ ვახშს როდი იღებდა.
მაგრამ მისმინეთ, იაკობმა რა გააკეთა:
პირობა შეკრა ბიძამისთან, რომ გასამრჯელოდ
ის ირგუნებდა მხოლოდ ჭრელ და ზოლიან ბატკნებს...
შემოდგომაზე, როცა ცხვარი ერკემალს ეძებს,
როდესაც დადგა ნერვის ჟამი, ეშმაკმა მწყემსმა
კანი ზოლებად გააცალა პატარა წნელებს,
მერე კი ადგა და ნერვის დროს აჭრელებული
წნელები ცხვირწინ სათითაოდ დაურჭო ცხვრებსა,
ცხვრებმაჲ ჭრელ-ჭრელი ბატკნები შეეს, დოლი რომ

დადგა,

და ის ბატკნები იაკობს ხვდა... ასე გამდიდრდა!
იაკობი ხომ ზეცისაგან კურთხეულ იყო —
თუ არ იპარავ, სარფაც ცისგან დალოცვილია.

ანტონიო

მაგრამ იაკობს საქმის ბოლო სათუოდ ჰქონდა,
საალაბებოდ... და არც თავად გაუმარჯვნია,
განგებობის ძალით, ზეცის ნებით გამდიდრდა იგი.
მაგითი გინდა გაამართლო ვახშის ადგა?
ან შენი ოქრო ცხვრების ფარა ხომ არ გგონია?!

შაილოკი

რა მოგახსენოთ! თუმც ოქროსაც სწრაფად ვამრავლებ.
მაგრამ მისმინეთ...

ანტონიო

ბასანიო ხომ დანახე —
აგერ, წმინდა წიგნს, ავი სულიც როგორ იმოწმებს.
წმინდანების ფიცს რომ მოჰყვება ბოროტი სული,
ღაწევებზე ღიმილგადაფენილ ავაზაკსა ჰგავს,
ლამაზ ვაშლსა ჰგავს, გულგამომპალს. ეჰ, რა კოხტაა
ჟარისეგლობა შესახედად!

შაილოკი

სამი ათასი!

დიდი თანხაა!.. თორმეტ თვეში ამდენს მივიღებ...
ახლა სამი თვეც თორმეტიდან... ეს რამდენს მომცემს?..

ანტონიო

აბა, შაილოკ, არ გვასესხებ, არ დაგვაყლებ?

შაილოკი

ჩემო ბატონო ანტონიო, ძალიან ხშირად
გავილანძღივართ რიალტოზე, ვახშს რად იღებო.
მეც მხრებს ვიჩენდი, მოთმინებით ვიტანდი მუდამ,
მოთმინება ხომ ნიშანია ჩვენი მოდგმისა!
თქვენ მე ურჯულოს მიწოდებდით, სისხლის მსმელ
ქოფაკს,

და ჩემს ებრაულ ხიფთანზედაც კი მაფურთხებდით.⁵
მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩემივე ფულით ვსარგებლობ!
ახლა, ხომ ხედავთ, თქვენც დაგჭირდათ ხელის გამართვა.
ეს არაფერი! აქ მოდიხართ და მეუბნებით:
„აბა, შაილოკ, ფული გვინდა“, — ამას თქვენ ამბობთ,
თქვენ, ვინც წვერებში მაფურთხებდით, ვინც წიხლსა
მკრავდით,

თითქოსდა ძალლი გამოგეგდოთ თქვენი ეზოდან.
თქვენვე მთხოვთ ფულსა, რა პასუხი მოგცეთ ამაზე?
არ გიპასუხობთ: „ძალღს ვინ მისცა ამდენი ფული?
ანდა ქოფაკი სამი ათასს როგორ გასესხებს?!“
თუ თავი მდაბლად დავიხაროთ მონური კრძალვით,
სუნთქვაშეკრულმა მორჩილებით წავიჩურჩულო
და ასე გითხრათ:
„კარგო ბატონო, ამ ოთხშაბათს თქვენ შემაფურთხეთ,
ამა და ამ დღეს წიხლი მკარით, იმის შემდეგ კი
ძალლი მიწოდეთ... და რაკი ეს პატივი დამდეთ,
ამ ფულს, რასაც მთხოვთ, მე გასესხებთ სიამოვნებით“...

ანტონიო

მზადა ვარ, ახლაც იმგვარადვე გიწოდო ძალლი,
იმნაირადვე შეგაფურთხო, მიგაპანდურო.
ფულს თუ მასესხებ, ეს იცოდე, მასესხე, მაგრამ
ისე კი არა, ვით მეგობარს, ან კი სად თქულა
ფუჭსა ლითონში მეგობარმა მოგება ნახოს?⁶
ისე მასესხე, როგორც შენს მტერს, რათა შეგეძლოს,
ამასობაში თუ გავკოტრდი, დამშვიდებულმა
დასჯა ითხოვო.

შაილოკი

დახე, დახე, როგორ, გაფიცხდა!
მე მსურდა თქვენი მეგობრობა და სიყვარული,
შეურაცხყოფის დაეწყება მსურდა სავსებით,
მინდოდა ხელი გამემართა და ვახში თქვენგან
სულ მცირედიც კი არ ამეღო, მაგრამ არ მისმენთ:
კეთილი გულით გთავაზობთ მე.

ბასანიო

ეს სიკეთეა!

შაილოკი

რომ სიკეთეა, დაგიმტკიცებთ. ახლა წავიდეთ,
ნოტარიუსთან შევადგინოთ ეს თამასუქი;

საღაღობოდ კი ამნაირი ჯარიმა დავთქვათ:
თუ არ გადიხდით ამ და ამ დღეს, ამ და ამ ადგილს
ამოდენ ფულსა ანუ თანხას, როგორც წესია,
მაშინ მე თითქოს გირვანქა ზორცს თქვენი სხეულის
რომელ ბრწყინვალე ნაწილსაც მსურს, იმას მოვაჭრი

ანტონიო

მე თანაზმა ვარ, ზელს მოგიწერ და ვიტყვი კიდევ —
ეს ებრაელი გულკეთილი გამხდარა-მეთქი.

ბასანიო

არა, ამნაირ თამასუქზე ზელს არ მოაწერ!
ის მირჩევნია, არ ვიშოვო, უფულოდ დავრჩე.

ანტონიო

შენ ფიქრი ნუ გაქვს, გადახდას არ დაეგვიანებ:
ორი თვის შემდეგ — ეს იქნება ერთი თვით ადრე,
ვიდრემდე ვადა გავიდოდეს ჩვენი პირობის —
ამაზე ცხრაჯერ მეტი ფულის მაქვს მოლოდინი.

შაილოკი

მამა აბრაამ, რა ზალხია ქრისტიანები!
საკუთარივე გულქვაობა და სისასტიკე
ასწავლის ამათ, სხვებსაც ეჭვით დაუწყონ ცქერა!
თვითონ განსაჯეთ: დანიშნულ დღეს თუ ვერ გადიხდის,
რა გამორჩომა უნდა დამრჩეს მე მაგ პირობით!
კაცის ტანიდან ჩამოჭრილი გირვანქა ზორცი
არცა ღირსებით და არც ფასით არ შეედრება
საქონლის ზორცსა, ანუ ცხვრისას, თუნდა თხის
ზორცსაც.

და ამ მეგობრულ დახმარებას მისთვის ვთავაზობ,
თუ დამიჯერებთ, მისი გული მოვიგო მინდა;
თუ სურს — ინებოს, თუ არ უნდა — მშვიდობით იყოს.
ამ სიყვარულის სანაცვლოდ კი ნუ შეურაცხყოფთ.

ანტონიო

ღიახ, შაილოკ. მაგ პირობას მე ზელს მოვაწერ.

შაილოკი

მაშინ მიბრძანდით თქვენ ახლავე ნოტარიუსთან,
ეს საზუმარო პირობა მას დააწერინეთ.
მე კი წავალ და შეეგაროვებ დუკატებს თქვენთვის,
ბარემ სახლშიაც შევიხედავ — უპატრონოდ მაქვს
ბრიყვი მსახურის ანაბარად მიტოვებული.
მეც მალე მოვალ.

ანტონიო

მაშ, იჩქარე, კარგო ურიავ.
(შაილოკი გადის.)

რა კეთილია — ქრისტიანი გახდება, ალბათ.

ბასანიო

მე როდი მომწონს ტკბილი სიტყვა ნათქვამი ყალბად.

ანტონიო

წამო, წავიდეთ. ამის ფიქრმა ნუ შეგაშინა,
ორი თვის შემდეგ ჩემს ზომალდებს მოველი შინა.

(გადას.)

მოქმედება მეორე

სურათი პირველი

ბელმონტი. ოთახი პორციას სახლში.

შემოდინ მაროკოს პრინცი სამი თუ ოთხი
მხლებლით, პორცია, ნერისა და მათი
მხლებლები.

მაროკოს პრინცი

ნუ შემიძულებთ, ქალბატონო, სიშავის გამო.
თალხი სამოსი მე ჩამაცვა ჩემმა ძმობილმა
და თანშეზრდილმა მეზობელმა — ბრწყინვალე მზემა.
უხმეთ ყველაზე უნატიფესს ჩრდილოეთიდან,
სადაცა ყინვას ვერც კი აღნობს თებოსის! ცეცხლი,
თქვენი ტრფობისთვის კანს გავიჭრი, რომ დაგარწმუნოთ,

ვისი სისხლია უწითლესი — ჩემი თუ მისი?
მე დამერწმუნეთ, ქალბატონო, რომ ჩემი სახე
შიშის ზარს სცემდა უმამაცესთ და ტრფობას ვფიცავ,
მთელს ჩვენს მხარეში განთქმულ ქალწულთ მოსწონდათ
იგი.

არც ვინდომებდი ფერის შეცვლას, თუ არ იმისთვის,
რომ მოვიპარო, დედოფალო, მე თქვენი გული.

პორცია

როდი მაქვს ნება, ჩემს გულისთქმას დავემორჩილო,
ქალწულის თვალთა სასიამო არჩევანს გავჰყვე!
ჩემი სევბელი ემყარება ამ გამოცანას
და ის მიკრძალავს, ჩემთვის ქმარი ამოვიჩიო.
მაგრამ მამაჩემს ამგვარად რომ არ შევებორკე,
არ შევეზღუდე ამ ანდერძით, რომლის ძალითაც

იმისი ცოლი უნდა გაეზღე, ვინც მე დამიპყრობს აი, იმ ხერხით, რაც ვითხარით, მაშინ მერწმუნეთ, თქვენც ისე თეთრად დაგსახავდათ ჩემი გულისთქმა, როგორც სხვას ყველას, ვინც აქამდე მოსულა ჩემთან.

მ ა რ ო კ ო ს პ რ ი ნ ც ი

მადლობელი ვარ ამისთვისაც. გემუდარებით, მაჩვენებთ ბარემ ის ყუთები — მსურს, ბედი ვცადო. აი, ამ მახვილს გეფიცებით, რომელმაც ერთხელ სოფი³ განგმირა და აგრეთვე სპარსელი პრინცი, რომელმაც სულთან სულეიმანს⁴ სამგზისა სძლია, რომ უმრისხანეს შემოხედვას თვალს გაეუსწორებ, ქვეყნად ყველაზე გაბედულ და მამაც გულს დავძლეე, ძუძუს წოვის დროს ძუ დათეს მოვგლეჯე პატარა ბელებს, სასაცილოდაც არ მეყოფა მშვიერი ლომი, ოღონდ მოვიგო თქვენი გული. მაგრამ ვაიმე! როცა პერკულეს და ლიხასი⁵ ერთიმეორეს სიძლიერეში კამათლებით ეჯიბრებიან, უცებ მოხდება — სუსტი ხელი მარჯვედ მოიქნეოს და დაამარცხებს ალკიდესა⁶ მსახური თვისი⁷. იქნებ მეც ასე მომივიდეს, ბრმა ბედისწერამ არ მომცეს იგი, რასაც მისცემს უღირსსა ვინმეს, და მწუხარებით მომაკედინოს!

პ ო რ ც ი ა

მაშ, გადაწყვიტეთ,

ამ არჩევანზე ან უარი უნდა თქვათ ახლავ, ან არჩევამდე დაიფიცოთ: თუ შეგეშლებათ და სწორად თუ ვერ ამოირჩევთ, მაშინ არასდროს ქორწინებაზე არც ერთ ქალთან კრიტისაც არ დასძრავთ. ახლა განსაჯეთ, როგორ გნებავთ.

მ ა რ ო კ ო ს პ რ ი ნ ც ი

მაშ, მიმიყვანეთ

ბარემ ჩემს ბედთან.

პ ო რ ც ი ა

ჯერ ტაძარში უნდა წავიდეთ. ნასადილეც კი წამოხრძანდით ბედის საცდელად.

მ ა რ ო კ ო ს პ რ ი ნ ც ი

კეთილო ბედო, რა მომავალს მიმზადებ, ნეტავ — კურთხეულს გამხდი თუ დაწყევლილს ყველაზე მეტად?⁸ (გადაან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ო რ ე

ქუჩა ვენეციაში.

შემოდის ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

რალა თქმა უნდა, სინდისი ნებას მომცემს, გავეჩვენე ამ ურიას, ჩემს ბატონს. ეშმაკი გვერდში მიდგას და მაც-

თუნებს, მეუბნება: „გობო, ლანჩელოტ გობო, კარგო გობო, კარგო ლანჩელოტ გობო, ნებაზე მიუშვი შენი ფეხები და აქედან მოუსვი“. სინდისი მარიგებს: „არა, პატიოსანო ლანჩელოტ გობო, ფრთხილად იყავ, ფრთხილად, პატიოსანო ლანჩელოტ გობო“, ან, როგორც უკვე ვთქვი, „პატიოსანო ლანჩელოტ გობო, ნუ გაიქცევი, დაწიხლე გაქცევაზე ფიქრი“. უშამაცესი ეშმაკი მაინც მიბრძანებს, ავიბარგო: „მოუსვი“, — მეუბნება ეშმაკი, „აქაურობას გაშორდი“, — მეუბნება ეშმაკი. „ღვთის გულისათვის, გონს მოდი და გაბედე, გაიქციე“, — მეუბნება ეშმაკი. მაგრამ სინდისი კისერზე ჩამოჰკიდებია ჩემს გულს და მეტად გონიერულად მარიგებს: „ლანჩელოტ, ჩემო პატიოსანო მეგობარო, შენ ხომ პატიოსანი კაცის შვილი ხარ“, ან უფრო სწორად, პატიოსანი ქალის შვილი, რადგან უნდა გამოვტყდე, მაძაჩემი ცოტა უფრო სხვანაირი კაცი იყო, თავისებური გემოვნება ჰქონდა... ჰო, სინდისი მეუბნება: „ლანჩელოტ, ადგილიდან არ დაიძრე“. „დაიძერი“, — მეუბნება ეშმაკი, „არ დაიძრე“, — მეუბნება სინდისი. „სინდისო, — ვეუბნები მე, — შენ კარგად მირჩევ“. „ეშმაკო, — მე ვეუბნები, — შენი რჩევა კეთილია“. თუ სინდისს მივყევი, მაშინ ამ ებრაელთან, ჩემს ბატონთან უნდა დავრჩე, რომელსაც, ღმერთო დამიფარე, ავი სული აქვს. თუ გავიქცევი, მაშინ ეშმაკის რჩევას უნდა გაეყევი, რომელიც, ნება მომეცით ასე ვთქვა. თვითონვეა ავი სული. კაცმა რომ თქვას. ეს ურია ეშმაკის განსახიერებაა. სინდისს გეფიცებით, ჩემი სინდისი კაი უსინდისო ვინმეა: მირჩევს, რომ ურიასთან დავრჩე. ეშმაკი უფრო მეგობრულ რჩევას მაძლევს. გავიქცევი. ეშმაკო. ჩემი ფეხები შენ გემსახურება. გავიქცევი.

(შემოდის მოხუცი გობო, კალათით ხელში.)

მ ო ხ უ ც ი გ ო ბ ო

ბატონო ყმაწვილო კაცო, ამას გთხოვთ, ბატონი ებრაელის გზა მასწავლოთ.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი (თავისთვის)

ო, ზეცავ! ეს ხომ ჩემი შემქმნელი მამაა. ისეთი ბრმაა, რომ სილით კი არა, ხრეშით თვალამოვსებულსა ჰგავს და ვერც კი მცნობს. მოდი, ერთი ოინი ვუყო!

მ ო ხ უ ც ი გ ო ბ ო

ყმაწვილო გაუბატონო, გთხოვთ მასწავლოთ, საითაა ბატონი ებრაელის გზა.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

პირველ მოსახვევში მარჯვნივ მოუხვიე, სწორედ პირველ მოსახვევში კი მარცხნივ, ოღონდ ესეც გახსოვდეს, ნამდვილ პირველ მოსახვევში სულაც ნუ მოუხვევ, პირდაპირ ურიის სახლში ჩაუხვიე.

მოხუცი გობო

ღმერთმანი, ძალიან ძნელი მისაგნები ყოფილა. იქნებ ეს მითხრათ, ერთი ვინმე ლანჩელოტი, რომელიც იმასთან ცხოვრობს, ცხოვრობს იმასთან თუ არა?

ლანჩელოტი

ახალგაზრდა ბატონ ლანჩელოტზე ხომ არ მეკითხებით? (თავისთვის.) ახლა ნახეთ, როგორ ვადინო ღვარი. ახალგაზრდა ბატონ ლანჩელოტზე მეკითხებით?

მოხუცი გობო

ბატონი კი არა, ვაჟბატონო, ღარიბი კაცის შვილი გახლავთ. მამამისი, თუმცა ამას თვითონ მე ვამბობ, ერთი პატიოსანი, ღარიბი კაცია, მაგრამ ღვთის მაღლით ყოჩაღადაა.

ლანჩელოტი

მამამისი ვინც უნდა ის იყოს, ჩვენ ახალგაზრდა ბატონ ლანჩელოტზე ვლაპარაკობდით.

მოხუცი გობო

თქვენი ბრწყინვალეების ნაცნობი და ლანჩელოტი, ბატონო ჩემო.

ლანჩელოტი

Ergo², მოხუცო კაცო, ახალგაზრდა ბატონ ლანჩელოტზე მეკითხებით?

მოხუცი გობო

ლანჩელოტზე, თუკი თქვენი ბრწყინვალეობა ამის ნებას მომცემს.

ლანჩელოტი

ესე იგი, ბატონ ლანჩელოტზე. ნულარას მკითხავთ ბატონ ლანჩელოტზე, მაპი, რადგანაც ეს ახალგაზრდა ბატონი ნებით ბედისა და ილბლისა და ამგვარი თქმულებებისა, როგორც სამი და ბედისწერისა და მეცნიერების სხვა დარგები — უკვე გარდაიცვალა, ან, როგორც თქვენ იტყვით უფრო უბრალოდ, ზეცას გაფრინდა³.

მოხუცი გობო

ღმერთო, მიხსენი! ჩემი მოხუცებულობის ერთადერთი ბოძი, ჩემი ერთადერთი საყრდენი!

ლანჩელოტი

ღირეს რა მიგავს ნეტა, ან კეტს, ან ბომს, ანუ საყრდენს... ვერა მცნობ, მამი?

მოხუცი გობო

კაი, ჩემს მოსწრებას, ვერა გცნობთ, ვაჟბატონო. მაგრამ გეპუდარებით, მითხარით, ჩემი შვილი, ღმერთმა ულხინოს, ციცხალია თუ მკვდარი?

ლანჩელოტი

ნუთუ ვერა მცნობ, მამაჩემო?

მოხუცი გობო

კაი, ბატონო, მე ხომ ბრუტიანი ვარ, ვერა გცნობთ.

ლანჩელოტი

კიდევ რომ გიჭრიდეს თვალი, იქნებ მაინც ვერ გეცნე. კაცი ბრძენი უნდა იყო, საკუთარი შვილი რომ იცნო! მაშ ასე, მოხუცო კაცო, ახლავე მოგასსენებთ თქვენი შვილის ამბავს... ოღონდ ჯერ დამლოცეთ (ღაიოქებს.) სიმაღლემ სინათლე უნდა იხილოს, მკვლელობის დიდხანს დაფარვა არ შეიძლება — ვინ ვისი შვილია, ამის დაფარვა კი შეიძლება, მაგრამ ბოლოს და ბოლოს სიმაღლემ მაინც გამჟღავნდება.

მოხუცი გობო

წამოდექით, ბატონო. მჯერა, რომ თქვენ არა ხართ ჩემი ვაჟი ლანჩელოტი.

ლანჩელოტი

სისულელეს თავი დავანებოთ, დამლოცე, მე ლანჩელოტი ვარ: შენი ბიჭი ვიყავი, შენი ვაჟი ვარ და შენი ბავშვი ვიქნები მუდამ.

მოხუცი გობო

ვერასდიდებით ვერ ვიფიქრებდი, ჩემი ვაჟი თუ იქნებოდით.

ლანჩელოტი

მე თვითონ არ ვიცი, რა უნდა ვიფიქრო, მაგრამ გეუბნები, ლანჩელოტი ვარ, ურიის მსახური და მჯერა, რომ შენი ცოლი, მარჯერი, დედაა ჩემი.

მოხუცი გობო

ჩემს ცოლს მართლაც მარჯერი ჰქვია. და დავიფიცებ, თუკი მართლა ლანჩელოტი ხარ, მაშინ შენ ჩემი სისხლი და ხორცი ყოფილხარ. ღმერთო დიდებულო! ეს რამოდენა წვერი გაგზრდია!⁴ რაც შენ ნიკაპზე წვერი გაქვს, ამოდენა კუდიც კი არა აქვს ჩემი ფორნის ცხენს, დობინს.

ლანჩელოტი (წამოდგება)

ეტყობა, დობინს თმა შიგნით, მუცელში ეზრდება. კარგად მახსოვს, ბოლოს რომ ვნახე, ჩემს წვერზე გრძელი კუდი ჰქონდა.

მოხუცი გობო

ღმერთო, რარიგ გამოცვლილა! როგორ ეწყობით ერთმანეთს შენ და შენი ბატონი? აგერ, ძღვენი მოვართვი. ა, როგორ ეწყობით-მეთქი?

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

კარგად, რა უჭირს... მაგრამ, მე თუ მკითხავ, გადაწყვეტილება აქედან მოვუსვა მანამ აქაურობას არ გავშორდები, ვერ მოვისვენებ. ჩემი ბატონი ნამდვილი ურიაა. მაგას უნდა მიაღწეოთ ძღვენი?! ისა სჯობია, თოკი მიაღწეოთ. შიმშილითა მკლავს! თითებით დაითვლი ჩემს ნეკნებს. მამაჩემო, რა კარგი ქენი, რომ ჩამოხვედი. ეს ძღვენი ბატონ ბასანიოს მიაღწეო, ის კი მართლაც იშვიათ ლიერებას აძლევს მსახურებს! მისი მსახური თუ არ გავხდები, ცხრა მთას იქით გადავიკარგები. აი, იღბალი! აგერ არ მოდიხ! მაგას მიაღწეო, მამაჩემო! მართლაც ურია ვიყო, თუ მაგ ბებერ ურიას ვემსახურო მეტად.

(შემოდინ ბასანიო, ლეონარდო და ერთი თუ ორი მსახურელი.)

ბ ა ს ა ნ ი ო

კეთილი! ოღონდ იჩქარე, ვახშამი ხუთი საათისთვის მაინც მზად უნდა იყოს. ეს წერილები დაგზავნე, ლიერები დაუკვეთე და გრაციანოს სთხოვე ჩემთან მოვიდეს.

(გაღის მსახური.)

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

მაგას მიაღწეო, მამაჩემო.

მ ო ხ უ ც ი გ ო ბ ო

ღმერთმა დალოცოს თქვენი ბრწყინვალეობა.

ბ ა ს ა ნ ი ო

მადლობას გწირავ. ჩემთან ხომ არაფერი საქმე გაქვს?

მ ო ხ უ ც ი გ ო ბ ო

აგერ, ჩემი შვილი, ბატონო, ერთი ლატაკი ბიჭი!..

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

ლატაკი ბიჭი კი არა, ბატონო, მდიდარი ურიის მსახური, რომელსაც სურდა, ბატონო ჩემო, როგორც მამაჩემი მოგახსენებო...

მ ო ხ უ ც ი გ ო ბ ო

მაგას, როგორც იტყვიან ხოლმე, ბატონო, დიდი ქაღილი აქვს, რომ იმსახუროს...

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

დიახ, ამ ამბის თავე და ბოლო ის გახლავთ, რომ მე რიას ვემსახურები და, როგორც მამაჩემი გეტყვით, ურვილი მაქვს...

მ ო ხ უ ც ი გ ო ბ ო

ეგა და მაგისი ბატონი, თქვენი დიდებულება ნუ გამიარისხდება, ერთმანეთის სული და გული გახლავთ...

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

ბევრი რომ არ ვილაპარაკო, საქმე ის არის, რომ ურია ცუდად მეპყრობა და მაიძულებს... მამაჩემი მოხუცი კაცია და იმედი მაქვს უფრო კარგად გაეპანტავთ⁷...

მ ო ხ უ ც ი გ ო ბ ო

აგერ შემწვარი მტრედი მაქვს, თქვენი დიდებულებისათვის მინდოდა მომერთმია. ჩემი თხოვნა კი ის გახლავთ, რომ...

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

ბევრი რომ არ გავაჭიანუროთ, ეს თხოვნა მე შემეხება, როგორც თქვენს დიდებულებას ეს პატიოსანი მოხუცი მოახსენებს, და თუმცა მოხუცი გახლავთ, იგი ღირსია და მამა ჩემი...

ბ ა ს ა ნ ი ო

ერთმა ილაპარაკოს. რა გინდათ?

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

თქვენთან სამსახური, ბატონო!

მ ო ხ უ ც ი გ ო ბ ო

სწორედ ეგ გახლავთ ჩვენი სათხოვარი.

ბ ა ს ა ნ ი ო

მე კარგად გიცნობ, შეგისრულებ კიდევ ამ თხოვნას, შენი ბატონი შენზე სწორედ დღეს მიამბობდა. მეც აგამაღლებ, ამაღლება თუ ჰქვია ამას — მდიდარ ებრაელს დაანებო თავი და უცებ ასე ღარიბი ბატონისა მსახური გახდე.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

ძველი ანდაზა მშვენივრად გაგინაწილებიათ ჩემს ბატონ შაილოკსა და თქვენ: თქვენ ღვთის წყალობა გაქვთ, იმას კი — ფული.

ბ ა ს ა ნ ი ო

შენ მართალს ამბობ. აბა, მამაც თან წაიყვანე; გამოეთხოვე შენს ძველ ბატონს და ჩემთან მოდი.

(მსახურებს.)

ამას ლიერება შეურჩიეთ საუკეთესო, სხვებისას ჯობდეს. რაც გითხარით, არ დაგავიწყდეთ.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

წავიდეთ, მამაჩემო. როგორ, სამსახურს ვერ ვიშოვი?! ენა არა მაქვს პირში? (ნეაზე იყურება.) აბა, მთელს იტალიაში თუ ექნება ვინმეს ამაზე ბედნიერი ხელის გული!

თუნდა ბიბლიაზე დავადებ და დავიფიცებ, რომ ბედნიერება მელის. ერთი შეხედვით, სიცოცხლის უბრალო ხაზიო! კაი უბრალო კაი! ახლა ცოლების პატარა ხაზიც! თხუთმეტი ცოლი რა სათქმელია! თერთმეტი ქერივი და ცხრა ქალწული! ერთი კაცისთვის არა უშავს რა! სამჯერ დახრჩობას გადავრჩები. აჰა, საშინელი განსაცდელიც ბუმბულის ლოგინზე! აი, ნამდვილი გადარჩენა. თუკი ქალია ბედისწერა, კარგი მანდილოსანი ბრძანებულა — ამდენი სიკეთე გამოიმეტა. წავიდეთ, მამი, თვალის დახამხამებაში გამოვეთხოვები ურიას.

(გაღიან ლანჩელოტი და მოხუცი გობო.)

ბასანიო

ყველაფერს თვალი მიადევნე, გთხოვ, ლეონარდო. როცა საყიდლებს იყიდი და სახლში მიიტან, მყისვე დაბრუნდი, რადგან ქეიფს ვუწყობ ამაღამ მე ჩემს გულითაღს მეგობრებსა. აბა, გავარდი.

ლეონარდო

თავს არ დავოგავ...

(შემოდის გრაციანო.)

გრაციანო

სად ბრძანდება შენი ბატონი?

ლეონარდო

ეგერ, იქ მიდის.

გრაციანო

ბასანიო, ჩემო ბატონო!

ბასანიო

ო, გრაციანო!

გრაციანო

ბასანიო, სათხოვარი მაქვს.

ბასანიო

ჰა, შეგისრულე შენი თხოვნა.

გრაციანო

უარს ნუ მეტყვი, თან უნდა გამიყოლო ბელმონტს.

ბასანიო

კარგი, წამოდი, გრაციანო. ოღონდ მისმინე: ტლანკი ხარ, მკვახე, პირში მიხლა იცი სათქმელის... საბედნიეროდ, ეს ერთგვარად გიხდება კიდევ და ჩვენისთანა ხალხის თვალში არც საძრახია. მაგრამ, მერწმუნე, ვინც არ გიცნობს, ეს ყველაფერი მოეჩვენება თავხედობად. ახლა ამას გთხოვ, ცოტათი თავი შეიწუხო და თავდაჭერის ორიოდ ცივი ყლუპი ასვა შენს მგზნებარე სულს,

თორემ იცოდე, ამ სიტლანკით, სადაც მივდივართ, მეც დიდად მავნებ და იმედებს დამაკარგვინებ.

გრაციანო

ჩემო ბატონო ბასანიო, მე მომისმინე:

თუ არ დავდინჯდე, არ დავმშვიდდე, არ ვისაუბრო დარბაისლურად, არ ვიგინო მხოლოდ ხანდახან, ლოცვანი ჯიბით არ ვატარო, არ დავირცხვინო... მაგრამ ეს რაა, უფრო მეტიც — თუ ლოცვის ჟამსა თვალზე ქუდი არ მივიფარო და ამოთხვრით არა ვთქვა „ამინ“, არ დავიცვა ყოველი წესი მე ზრდილობისა, იმ განსწავლულ ჭაბუკის მსგავსად, ვინაც ბეების მოსაწონად თავს სათნოდ აჩენს, მაშინ ნუროდეს ამის მეტად ნულარ მენდობი.

ბასანიო

მაგასაც ვნახავთ.

გრაციანო

არა, არა... ამაღამინდელს არ მოგახსენებ. დღეის ქცევით ნუ შემაფასებ.

ბასანიო

ეს სამწუხაროც იქნებოდა. არა, პირიქით, დღეს იმასა გთხოვ, შეიმოსო უფრო თამამი მხიარულების სამოსითა. დღეს მეგობრები სწორედ იმიტომ მეწვევიან, რომ ვილაღობო. აბა, ნახვამდის. მეც საქმეზე მიმეჩქარება.

გრაციანო

ლორენცო უნდა ვნახო მეცა, აგრეთვე სხვებიც. ვახშმობისას კი შევიყრებით ყველანი შენთან.

(გაღიან.)

სურათი მესამე

ოთახი შაილოკის სახლში.

შემოდინა ჯესიკა და ლანჩელოტი.

ჯესიკა

მწყინს, მამაჩემს რომ ტოვებ ასე. ჩვენი სახლი ზომ ჯოჯოხეთია — შენ ეშმაკი ხარ მხიარული. მოწყენილობას მიფანტავდი ძალიან ხშირად. მაგრამ მშვიდობით. ჰა, ღუკატი. იცი, ლანჩელოტი, ლორენცოს ნახავ ამაღამ შენს ახალ ბატონთან და ეს წერილი საიდუმლოდ მას გადაეცი. მშვიდობით იყავ. მეშინია, მამამ არ მნახოს ახლა აქ შენთან მოსაუბრე.

ლანჩელოტი

მშვიდობით ბრძანდებოდეთ. ცრემლები ლაპარაკობენ ენის მაგივრად. უმშვენიერესო ურჯულთ, უტკბი-

ლესო ებრაელო, თუ ვინმე ქრისტიანმა ოინი არ გიყო
და ხელში არ ჩაგიგდო, მაშინ დიდად მოეტყუებულ-
ვარ. მაგრამ მშვიდობით, ამ სულელმა ცრემლებმა ლამის
დაახრჩონ ჩემი ვაჟკაცური სული. მშვიდობით.

(გადის ლანჩელოტი.)

ჯესიკა

მშვიდობით, კარგო ლანჩელოტო...
რა საშინელი ცოდვა არის მრცხენოდეს იმის,
რომ მამაჩემის ასული ვარ. მაგრამ სისხლით ვარ
იმისი შვილი, ხასიათით სულაც არ ვგავარ.
ზემო ლორენცო, თუკი მართლა არ გატეხ სიტყვას,
ბოლოს მოვუღებ მე ამ ყოყმანს, მალე გავხდები
მოსიყვარულე შენი ცოლი და ქრისტიანი.

(გადის.)

სურათი მეოთხე

ქუჩა.

შემოდინ გრაციანო, ლორენცო, სალერიო
და სოლანო.

ლორენცო

ჰო, ვახშობის დროს გავიპაროთ. მივიდეთ ჩემთან,
გადავიცვათ და ერთ საათში უკან დავბრუნდეთ.

გრაციანო

ვერ მოვამზადეთ რიგიანად ჩვენ ვერაფერი.

სალერიო

ჰეჩირაღენთა დაბარებაც ვერ მოვასწარი.

სოლანო

აუ უჩვეულოდ არ მოვაწყვეთ, რას ემსგავსება!
მაშინ ისა სჯობს, მე თუ მკითხავთ, სულაც მოვეშვათ.

ლორენცო

ვერ მხოლოდ ოთხი საათია, ორი საათი
ღრო წინ გვაქვს კიდევ.

(შემოდის ლანჩელოტი.)

ო, ლანჩელოტ, ახალს რას მეტყვი?

ლანჩელოტი

თუ ამის ვახსნას ინებებთ, ის გაცნობებთ ახალ ამბავს.

(გადასცემს წერილს.)

ლორენცო

ო, გეფიცებით, მე ამ ხელს ვცნობ! ნატიფი ხელი!
ის ამ ქალაღზე, ამ ბარათზე უფრო თეთრია.

გრაციანო

სამიჯნურო წიგნია, ვფიცავ.

ლანჩელოტი

ნებას მიბოძებთ, წავიდე?

ლორენცო

შენ საით?

ლანჩელოტი

მე, ჩემო ბატონო, ძველ ებრაელ ბატონთან მივდივარ,
რათა ვახშმად მოვიწვიო ახალ ქრისტიან ბატონთან.

ლორენცო

ჰა, გამომართვი, (აძლევს ფულს.) ასე უთხარ ტურფა
სიტყვას არ გატეხ. გაიხმე და ცალკე უთხარი.

(ლანჩელოტი გადის.)

არ მოვემზადოთ, ბატონებო, მასკარადისტის?
უკვე ვიშოვნე მეჩირაღენეც¹.

სალერიო

ძალიან კარგი.

აბა, მივდივარ.

სოლანო

მეც მივდივარ.

ლორენცო

მაშ, რამდენიმე

საათის შემდეგ სახლში მოდით, გრაციანოსთან,
და ორივენი იქ დაგხვდებით.

სალერიო

კეთილი, მოვალთ.

(გადაინ.)

გრაციანო

ტურფა ჯესიკას წერილია?

ლორენცო

ო, გრაციანო,

უნდა გაგანდო ყველაფერი: იგი მარიგებს
მამის სახლიდან როგორ უნდა წამოვიყვანო,
თან მოაქვს თურმე ბლომად ოქრო, თვალმარგალიტი...

მწერს, რომ ფარეშის ტანსაცმელიც მზადა ჰქონია. თუ ეს ურია, მამამისი, ზეცაში მოხვდა, იმის მშვენიერ ქალიშვილის წყალობით მხოლოდ; და ვერ გაბედავს ვერასოდეს უბედურება, გზა გადუღობოს, თუ არ მხოლოდ ერთი მიზეზით, რომ სისხლ-ხორცია ის ურჯულო ებრაელისა. წამო, წავიდეთ, წერილს გზაში გადაიკითხავ. ტურფა ჯესიკა მეჩირაღდნე იქნება ჩემი.

(გაღიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ხ უ თ ე

შაილოკის სახლის წინ.

შემოდინ შ ა ი ლ ო კ ი და ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი.

შ ა ი ლ ო კ ი

კეთილი. შენვე დაინახავ, შენი თვალები თვით იქნებიან ამის მოწმე, მოხუც შაილოკს როგორ არა ჰგავს ბასანიო, ჰეი, ჯესიკა! ვეღარ ჩახეთქავ ძველებურად, ჰეი, ჯესიკა! სულ რომ გემინა! სულ ხვრინავდი! ტანსაცმელს

ფულეთი!

ჯესიკა-მეთქი, ჰე, ჯესიკა!

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

ჰეი, ჯესიკა,

შ ა ი ლ ო კ ი

ვინ დაგავალა, რომ ეძახი! მე დაგავალე?

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

თქვენი დიდებულება ხშირად მტუქსავდა ხოლმე, უთქ-მელად და დაუვალეზლად არაფრის გაკეთება არ შეგიძ-ლიათ.

(შემოდის ჯ ე ს ი კ ა.)

ჯ ე ს ი კ ა

თქვენ მეძახოდით? რას მიბრძანებთ?

შ ა ი ლ ო კ ი

ამაღამ ვახშმად

ვარ მიწვეული, ჰა, ჯესიკა, გასაღებები. მაგრამ რად უნდა დავეწვიო? სიყვარულით ხომ არ მიმიწვევდნენ?! მლიქვნელობენ! მაინც ვეწვევი და მძულვარებით ვჭამ ბედოვლათ ქრისტიანისას. მაგრამ, ჯესიკა, სახლს მიხედუ, ჩემო გოგონი. ფეხები თითქოს უკან მრჩება, რაღაც ბოროტი უბედურება ემუქრება ჩემს მოსვენებას, წუხელ სიზმარში ფულით სავსე ტომრები ვნახე.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

ბატონო, გემუდარებით, წამობრძანდით, ჩემი ახალ-გაზრდა ბატონი უგულოდ გელოდებათ.

შ ა ლ ო კ ი

მეც ასევე ველოდები.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

შეთქმულება მოაწყვეს. იმას ვერ მოგახსენებთ, მას-კარადს ნახავთ-მეთქი; მაგრამ თუ ნახავთ, ტყუილ-უბრა-ლოდ როდი დამდენია ცხვირიდან სისხლი წარსულ შავ ორშაბათს, დილის ექვს საათზე. იმის წინ კი, ოთხი წლის წინათ, დიდ ოთხშაბათს, ნაშუადღევს.

შ ა ი ლ ო კ ი

რაო, მასკარადს მართავენო! გესმის, ჯესიკა! კარგად ჩაკეტე ყველა კარი. როცა მოგესმას დაფდაფის ხმა და საზარელი ჭყიპინ-წრიპინი კისერმოღრეცილ საყვირისა, ნუ აცოცდები ფანჯრებზე და თავს ნუ გამოყოფ ბრიყვ ქრისტიანთა გაპრიალებულ სიფათების საცქერლად მაშინ. კარგად დაკეტე ჩემი სახლის ყურები, გესმის? ფანჯრებზე ვამბობ. ჩემს მშვიდ სახლში არ შემოიჭრას ის ღრიანცელი და წრიპინი. წმიდა კვერთხს ვფიცავ იაკობისას, რომ არაფრად მეპრიანება ქეიფში წასვლა მე ამაღამ. მაინც მივდივარ. შენ წადი, ბიჭო, და მოდის-თქო, ასე უთხარი.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

მივდივარ, მივდივარ ბატონო!.. თქვენ კი, ქალბატონო, მაინც გამოიხედეთ ფანჯარაში. ქრისტიანი გამოგივლის ძალე და მოხიბლავს ებრაელის თვალებს.

(გადის.)

შ ა ი ლ ო კ ი

აგარის ბრიყვმა ნაშეირმა, რაო რა გითხრა?

ჯ ე ს ი კ ა

მითხრა „მშვიდობით, ქალბატონო“, — სხვა არაფერი.

შ ა ი ლ ო კ ი

მართლაც კეთილი მასხარაა, მაგრამ ბევრს ხეთქავს, მუშაობაში ლოკოკინას სიზანტე მოსდგამს, და გარეული კატის მსგავსად მთელი დღე სძინავს. ამ ცრუბუზილის საფუტკრეში, აბა, რა უნდა! მიტომ გავუშვი, მას დავუთმე, ვისაც ნეტავი იმ ნასესხები ქისის ჩქარა დაცლა უშველოს. აბა, ჯესიკა, სახლში შედი. იქნებ ახლავე დაუბრუნდე კიდეც. როგორც გითხარი, ისე მოიქეც, კარები მაგრად მიიკეტე. ხომ გაგონდება:

კარგად შეინახავ — კარგადვე ნახავ,
არ დაივიწყებს ამ ანდაზას მომჭირნე კაცი.

(გაღის.)

ჯესიკა

მშვიდობით იყავ. ბედისწერა თუ არ გამწირავს,
შენ შეილს დაკარგავ საშუალოდ და მე კი — მამას.

(გაღის.)

სურათი მმმქსე

იქვე.

შემოდან გრაციანო და სალერიო ნიღბებით.

გრაციანო

ამ აივანქვეშ შეგვიპირა! მგონი ლორენცომ...

სალერიო

სეზვედრის დრო თითქმის გავიდა.

გრაციანო

და მიკვირს, რატომ იგვიანებს, მიჯნურები ხომ
აათს ყოველთვის წინ უსწრებენ.

სალერიო

ვენერას მტრები
თვერაც უფრო სწრაფადაა ფრენს, როდესაც მიქრის
ქიჯნურთა აღთქმის დასაბეჭდად, ვიდრემდე მაშინ,
როს ზელი უნდა შეუშალოს აღთქმის დარღვევას.

გრაციანო

ჰუდამ ასეა: ქეიფიდან ვინ წამომდგარა
იმავე მადით, რა მადითაც მიუჯდა სუფრას.
ან ცხენს სად ნახავ, დაბრუნებულს იმავე სისწრაფით,
ა გზნებითა და სისწრაფითაც იქით მიქროდა.
ვენ დატკბობამდე მეტი გზნებით მივსდევთ საწადელს,
დატკბობის შემდეგ კი ნაკლებად გვახარებს იგი.
ან როგორა ჰგავს მფლანგავ ჭაბუკს ზომალდი კოხტა:
დროშებით მორთულს და მოკაზმულს, გაიგზავრებისას
როსკიპი ქარი ეხვევა და ესალბუნება!
საგრამ როგორ ჰგავს ძე შეცთომილს² დაბრუნებისას,
ავდრით ჩამტვრეულ გვერდებითა, აფრადაფლეთილს,
იმავე როსკიპი ქარისაგან ნამტვრევს, დაღუწილს...

სალერიო

ლორენცო მოდის. ახლა კმარა, მერე განვაგრძოთ.

(შემოდის ლორენცო.)

ლორენცო

ახ, მომიტევეთ, მეგობრებო, ეს მე კი არა,
ჩემთა საქმეთა გალოდინეს ამდენი ხანი.
როცა ინებებთ ქურდის როლი გაითამაშოთ
საკუთარ ცოლთა მოსაპარად — მეც მალოდინეთ.
აქეთ მოიწით, აი სახლი ურია-მამის.
ჰეი, შინ ვინ ხარ?

(ზემოთ გამოჩნდება ბიჭის ტანსაცმელში გამოწყობილი
ჯესიკა.)

ჯესიკა

თვითონ ვინ ხარ? თქვე, რომ დავრწმუნდე
მე უფრო მტკიცედ, თორემ, ვფიცავ, ხმითაც ვიცანი.

ლორენცო

შენი სატრფო და ლორენცო ვარ.

ჯესიკა

გცნობ, ლორენცო ხარ,
ცხადია — სატრფოც, რადგან ასე ვინ მიყვარს ქვეყნად?
მაგრამ შენ გარდა ვინ იცის, რომ მე შენ გეკუთვნის?!

ლორენცო

ამის მოწმეა თვითონ ზეცა და შენი სული.

ჯესიკა

აჰა, ეს ყუთი დაიჭირე. ღირს კიდევ შრომად.
მიხარია, რომ ღამეა და ვერ დამინახავთ,
დიდად მრცხვენია ამ გამოცვლილ ტანსაცმელისა.
მაგრამ ხომ ბრმაა სიყვარული! და ვისაც უყვარს,
ის თავის ღამაზე გიჟმაჟობას ველარა ზედავს;
კუპიდონიც კი უსათუოდ გაწითლდებოდა,
ასე ბიჭურად გადაცმული რომ დავენახე.

ლორენცო

ახლა ჩამოდი, მეჩირაღდნედ უნდა გამიძღვე.

ჯესიკა

როგორ, ღამპარი მივანათო ჩემსავე სირცხვილს?
უიმისოდაც აშკარა და შესამჩნევია!
მეჩირაღდნე ხომ ანათებს და ააშკარავებს,
მე კი, პირიქით, ჩაბნელება უფრო მჭირდება.

ლორენცო

ჩემო სიცოცხლე, შენ ისედაც დაფარული ხარ
ბიჭის მშვენიერ ტანსაცმელით. მაგრამ იჩქარე,
ღამე ზელიდან საცა არის გაგვიფრინდება,
ჩვენ კი იქ ვახშმად მიგველიან, ბასანიოსთან.

ჯესიკა

კარებს დავკეტავ, ცოტა მეტი დუკატებითაც
მოვოქროვდები და საჩქაროდ ჩამოვალ თქვენთან.
(გაღის.)

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ქულს გეფიცები, წარმართია, ებრაელს არ ჰგავს.

ლ ო რ ე ნ ც ო

წყეული ვიყო, მთელი გულით თუ არ მიყვარდეს, რადგან ბრძენია, თუკი ძალმიძს განესაჯო იგი, მომზიბლავია, თუ ჩემს თვალებს დაეჯერებათ, ერთგული არის, როგორც თვითონ მან დამიმტკიცა. და რაკი ასე ბრძენიც არის, ერთგულიც, ტურფაც, სამარადჟამოდ მოვითავსე სულის სიღრმეში.

(შემოდის ჯ ე ს ი კ ა.)

უკვე მოხვედრი? ბატონებო, აბა, წავიდეთ.
იქ, მასკარადზე, ნილბოსნები გველოდებიან.

(გაღის ჯ ე ს ი კ ა ს ა და ს ა ლ ე რ ი ო ს თ ა ნ ერთად. შემოდის ა ნ ტ ო ნ ი ო.)

ა ნ ტ ო ნ ი ო

ვინ არის აქ?

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ანტონიო ზომ არ ბრძანდებით?

ა ნ ტ ო ნ ი ო

სირცხვილი თქვენი, გრაციანო! სხვები რა იქნენ? ცხრა საათია, მეგობრები იქ მიგველიან, ღზინი გადიდო, ამოიჭრა მარჯვე ნიავი და ბასანიოც საცა არის გაემგზავრება. ოცი კაცი კი გამოვგზავნე თქვენს საქმენელად.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ო, მიხარია. არც იქნება სხვა ნატვრა ჩემი, ვიდრე იქითკენ გამგზავრება ამაღამ გემით.

(გაღიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე შ ვ ი დ ე

ბელმონტი. ოთახი პორციას სახლში.

შემოდინ პ ო რ ც ი ა, მ ა რ ო კ ო ს პ რ ი ნ ც ი და მ ხ ლ ე ბ ლ ე ბ ი.

პ ო რ ც ი ა

აბა, ფარდები გადასწიეთ. კეთილშობილ პრინცს გადაუსენით ის ყუთები, გთხოვთ აირჩიოთ.

პ რ ი ნ ც ი

პირველი ყუთი ოქროსია და აწერია:
„ვინც მე ამირჩევს, მას მიიღებს, რაიც ბევრსა სურს“. მეორე, ვერცხლის, კი გეპირდება: „ვინც მე ამირჩევს,

იმას მიიღებს, რასაც თვითონ დაიმსახურებს“. მესამე ტლანქი ტყვიისაა და ამგვარადვე, უხეშად, ტლანქად გვემუქრება: „ვინც მე ამირჩევს, რაც აბადია, ყველაფერი გასცეს, გაწიროს“. როგორღა მივხვდე, რომ არჩევნით მე გავიმარჯვე?

პ ო რ ც ი ა

ერთ-ერთ ამ ყუთში, პრინცი, ჩემი სურათი გახლავთ და თუ აირჩევთ სწორედ იმას – თქვენი გავხდები.

პ რ ი ნ ც ი

მაშ, რომელიმე, ღმერთო, უნდა შენ შთამაგონო! ჯერ წარწერები გადავიკითხო ისევე თავიდან. რაო, რას ამბობს ტყვიის ყუთი? „ვინც მე ამირჩევს, რაც აბადია, ყველაფერი გასცეს, გაწიროს“. გავცე? და რისთვის! ტყვისათვის? მისთვის გავწირო? ეს ყუთი ასე გვემუქრება: ვინც კი გაწირავს ყველაფერს, რაც მას აბადია, ამას აკეთებს იმის იმედით, რომ უკეთეს სარფას მოეღოს. ქელს რად მოუხრის ოქროს ჭკუა ბრჭყვიალა ლითონს! მაშ, მეც არ გავცემ, არ გავწირავ ტყვიისთვის არას. ვერცხლი რას ამბობს, ფერმიხდილი? „ვინც მე

ამირჩევს,

იმას მიიღებს, რასაც თვითონ დაიმსახურებს“. დაიმსახურებს! აქ კი შესდექ, მაროკოს პრინცი, და შენი თავი პირუთენელად აწონ-დაწონე, თუ შენს ღირსებას შეაფასებ შენივე ფასით, დაიმსახურებ საკმაოდ ბევრს. მაგრამ საკმაო იქნებ არ კმარა ამ მშვენიერ ქალბატონისთვის. თუმცა ეს შიში საკუთარი ღირსების გამო იქნებ ჩემივე ნებისყოფის სისუსტე იყოს. დავიმსახურებ! აი თვითონ ეს ქალბატონიც! წარმოშობით ზომ შესაფერი ვარ მე იმისი, თუნდა აღზრდილაც, სიმაღლით და მოხდენილობით. მაგრამ ყველაზე უფრო მეტად ღირსი ვარ მისი მე სიყვარულით. რა იქნება, რომ ამას იქით ბიჯი არ წარვსდგა და ეს ყუთი ამოვირჩიო? მოდი, ოქროზე ამოკვეთილ წარწერას ვნახავ: „ვინც მე ამირჩევს, მას მიიღებს, რაიც ბევრსა სურს“. ჰა, ქალბატონიც ზომ ეს არის! ის ზომ ყველას სურს! მოედინება ხალხი ქვეყნის ოთხი კუთხიდან, რათა ემთხვიოს საკურთხეველს, ამ ცოცხალ წმინდანს. უდაბნოები ჰირკანის და არაბეთის თვალუწვდენელად გადაშლილი მინდორ-ველები ახლა მშვენიერ პორციასთვის თვალშესავლებად გამოემგზავრებულ უფლისწულთა გზები გამხდარან. წყალთა სამეფო, რაც თავისი მედიდურებით ზეცას სახეშიც კი აფურთხებს, ასლა ზღუდედაც ველარ ედება უცხოელებს, თითქოს მდინარე გადმოეცუროთ, იჩქარიან პორციას ხილვას. ერთ-ერთი ყუთი ფარავს იმის ციურ ხატებას. ტყვიისაში ზომ არ იქნება? ასეთი ბილწი გაფიქრებაც კი ცოლდა არის. და თვითონ ტილოც,

რაზეც პორციას სახე არის გამოსახული,
არ შეიძლება ჩაეკეტოთ ამ ბნელ საფლავში.
ან იქნებ ვერცხლის ყუთში იყოს გამოკეტილი!
ოქროზე ათჯერ უფრო იაფ ლითონის ყუთში?!
ო, მძიმე ცოდვა! მარგალიტი ასე ძვირფასი
ოქროზე მდარე ბუდეში ჯერ არცა დებულა.
ინგლისურ ფულზე ოქროთია ამოტვიფრული
წმინდა ზატება ანგელოზის!.. აქ ანგელოზი
გარეთ როდია იმ ინგლისურ მონეტასავით,
აქ იგი ოქროს საწოლში წევს, დაფარულია.
აბა, მომეცით გასაღები — მე ამ ყუთს ვირჩევ.

პორცია

ჰა, გასაღები, და ჩემს სახეს თუ მანდ იხილავთ,
თქვენი გავხდები.

(პრინცი გახსნის ოქროს ყუთს.)

პრინცი

ჯოჯოხეთი! ამას რას ვხედავ!
მერალი სიკვდილი! თვალის ნაცვლად თვალის ბუდეში
ეტრადი უდევს! აბა, ერთი გადავიკითხო.

„ოქროდ ნუ თვლი სუყველაფერს, რაცა ბრწყინავს,
ეს ბევრჯერ გაქვს გაგონილი, ალბათ, წინათ;
რამდენს თავი და სიცოცხლე გაუწირავს,
ჩემი ნახვა დასჯდომიანთ ასე ძვირად!
ოქროს კუბო გაუხდიათ მატლებს ბინად.
ჭკუა მოგცა გულადობის შესაწონი,
ასეთ ჭაბუკს ბერიკაცის გქონდეს გონი,
მაშინ რაღა გექნებოდა დასალონი?!
გაგიცივდა ტრფობა... მეტად ვერც იპოვნი!“

რომ გაცივდა მეცა ვხედავ,
ფუჭი შრომა დამეხედა!
მშვიდობით, სითბო! ყინულო, შენ მოგესალმები!
გემშვიდობებით თქვენც, პორცია, და გაგეცლებით!
გამოთხოვებას ვერ მოვეყვები, დამძიმდა გული,
დამშვიდობება ასეთია დამარცხებულის.

(გადის ამაღლის თანხლებით.)

პორცია

რა შვებასა ვერძნობ! გადასწიე ფარდები მალე,
ასეთი ბედი მაგისტანებს ნუმც მოეშალოთ!

(გადიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე რ ვ ე

ქუჩა ვენეციაში.

შემოდიან სალერიო და სოლანიო.

სალერიო

რას ამბობ, კაცო, ბასანიო რომ გაემგზავრა,
მე თვითონ ვნახე, გრაციანოც თან გაჰყვა იმას.
მაგრამ ლორენცო, ღრმადა მჯერა, გემში არ ახლდა,

სოლანიო

იმ სალახანა ებრაელმა ღრიალ-ყვირილით
მთავარი ზეზე წამოავდო და ბასანიოს
გემის სამებრად წაიყვანა.

სალერიო

დაგვიანდათ,
ხომალდი უკვე მიცურავდა, როცა მივიდნენ.
მაგრამ იქ მთავარს მოახსენეს, რომ გონდოლაში
უნახავთ თურმე ლორენცო და მისი ჯესიკა;
ანტონიომაც დაარწმუნა მთავარი მაშინ,
რომ არ ყოფილან ბასანიოს გემში ისინი.

სოლანიო

ჯერ არ მსმენია მე ამგვარი აღვზნება კაცის,
ასეთი შმაგი, არეული და საოცარი,
როგორც ბლავილი ქუჩაში იმ ძაღლი ურიის:
„ო, ჩემი ქალი! ო, ფულები! ო, ჩემი ქალი!
ქრისტიანს გაჰყვა! ქრისტიანი ფულები ჩემი!
მართლმსაჯულებავ! სამართალო! ფულები! ქალი!
ერთი ტომარა დაბეჭდილი! ო, დაბეჭდილი
ორი ტომარა იმ ორმაგი დუკატებისა
თან გაიტაცა ჩემმა ქალმა! მარგალიტებიც!
ორი ქვა, ორი სანუკვარი, ძვირფასი თვალი
მომპარა ქალმა! სამართალო, ნახეთ ის გოგო!
ქვებიც წაიღო, დუკატებიც თან გაიყოლა!“

სალერიო

მიტომაც იყო, რომ ბიჭები ვენეციისა
მას მისძახოდნენ: შენი ქალი, ქვები, ფულები.

სოლანიო

გადაუნადოს ანტონიომ დროზე ის ვალი,
თორემ ამ ზარალს აზღვევინებს.

სალერიო

ჰო, მართლა, კაცო,
გუშინ ვიღაცა ფრანგი შემხვდა და იმან მითხრა,
რომ ვიწრო ზღვაში, ინგლისსა და საფრანგეთს შუა,
მდიდრული გემი ჩაძირულა, ვენეციაური.
როგორც კი მითხრა, ანტონიო დამიდგა თვალწინ,
გულში ვინატრე, ნეტა მისი არ იყოს-მეთქი.

სოლანიო

კარგი იქნება, ანტონიოს თუ ეტყვი ამას,
ოღონდ ერთბაშად ნუ მიახლო, ელდა არ ეცეს.

სალერიო

უფრო კეთილ კაცს ვერ შეხვდები მთელ ქვეყანაზე,
მე თვითონ ვნახე, ბასანიოს როგორ გაშორდა,
იგი შეჰპირდა, დავაჩქარებ დაბრუნებასო,
ანტონიომ კი უპასუხა: „ნუ აჩქარდები,
ჩემ გამო საქმეს, ბასანიო, ნუ დააბრკოლებ,

შვიდად იყავი, დააცადე დროს მომწიფება;
 აუ შეგაწუხებს თამაშები ებრაელისა
 და სატრფიალო ტკბილსა ფიქრებს ნუ შეგიშფოთებს.
 ამხიარულე, სიყვარულზე იფიქრე მხოლოდ
 და რაც საჭიროდ დაინახო — ის გააკეთე“.
 ეს თქვა თუ არა, დაეხერა ცრემლით თვალები,
 აახე საჩქაროდ მოარიდა, შემოტრიალდა,
 ხურვს უკან ხელი გაიშვირა და საოცარის
 ჰერმნობიარობით ბასანიოს ხელს მოუჭირა.
 ასე გაშორდნენ მეგობრები ერთიმეორეს.

აოლანო

აიცოცხლეს მგონი მხოლოდ მისთვის უნდა უყვარდეს.
 ახლა კი რას ვთხოვ, გამომყვი, მოვებნით სადმე,
 აქნებ გავართოთ, გავუქარვოთ ეს მძიმე სევდა.

ალერიო

ჩამო, წავიდეთ.

(გაღიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ც ხ რ ე

ბელმონტი. ოთახი პორციას სახლში.

შემოღიან ნ.ერისა და მ.სახური.

ერისა

ემუდარები, ჩქარა, ჩქარა. ფარდა გადასწი.
 რაგონელმა პრინცმა უკვე შეჭყიტა კიდეც
 და ახლა აქეთ ეშურება ბედის საცდელად.

შემოღიან პორცია და არაგონელი პრინცი
 ამალით.)

ორცია

ეთილშობილო პრინცი, აი ეს სამი ყუთი.
 აუ მას აირჩევთ, რომელშიაც ჩემს სახეს ნახავთ,
 საშინვე ჯვარი დავიწეროთ ღიდი ზეიმით,
 ჯა თუ დამარცხდით, ეს იცოდეთ, დაუყოვნებლივ
 ენდა აქედან გაემგზავროთ, ჩემო ბატონო.

პრინცი

ე შევფიცე, რომ შევასრულო სამი პირობა:
 ჯერ ერთი, არვის გავუშვადანო, რა ყუთს ავირჩევ;
 'ეორე: თუ ვერ გავიმარჯვე, თუკი დავმარცხდი
 ჯა ის ყუთი ვერ ავირჩიე, ჩემს სიცოცხლეში
 ღარასოდეს ცოლის შერთვა აღარ ვიფიქრო;
 კანასკნელიც: თუ არჩენით მიმუხთლებს ბედი,
 დაუყოვნებლივ მიგატოვოთ და გავემგზავრო.

პორცია

ჩემი უღირსი თავისათვის ბედის საცდელად
 ვინც კი ჩამოდის, ყველამ უნდა მომცეს ეგ ალექმა.

პრინცი

მეც ყველაფერი შევასრულე. გულის ნუგეშად
 და გულის შემწედ იყავ, ბედი! ოქრო, ვერცხლი და
 უბრალო ტყვია! წავიკითხო: „ვინც მე ამირჩევს,
 რაც აბაღია, ყველაფერი გასცეს, გასწიროს“.
 ჯერ ტურფა გახდი, რომ გავცე და გავწირო შენთვის.
 ოქროს ყუთი კი რაღას ამბობს? ჰა, ერთი ვნახო:
 „ვინც მე ამირჩევს, მას მიიღებს, რაიც ბევრსა სურს“.
 „ბევრსა სურს!“ ბევრში იქნებ რეგვენ ბრბოს

გულისხმობდეს,

რომელიც თვალის მოწონებას მიჰყვება მხოლოდ
 და არც კი ნახავს, თუ შიგ რა ღვეს, გარედან ირჩევს;
 მჭრინავის მსგავსად: კარგ ამინდში ბუდეს იშენებს
 სახლის გარედან და განსაცდელს უხსნის გზას ფართოდ.
 არ ამოვირჩევ სწორედ იმას, რაიც ბევრსა სურს,
 რადგან არ მინდა, ვიხტუნაო მდაბიოებთან
 და არც ის მინდა, უფიცი ბრბოს ფეხის ხმას აყვე-
 აბა, ახლა კი შენთან, ვერცხლო, საუნჯის ბუდე.
 კიდეც მაუწყე, რას გვპირდები: „ვინც მე ამირჩევს,
 იმას მიიღებს, რასაც თვითონ დაიმსახურებს“.
 მშვენიერად ამბობს. მართლაც და ბედს ვინ მოატყუებს!
 დამსახურების ბეჭედი თუ არ აქვს დასმული,
 პატივსაღები ვით გახდება! დეე უღირსი
 ნუ მოინდომებს ღირსეულის სახე მიიღოს!
 რა იქნებოდა, რომ წოდება, თანამდებობა,
 ანუ ღირსება უსამართლოდ არ რიდებოდეს,
 და ყველამ თავის საკუთარი ღირსების ფასად
 თვისივ დიდება დაიმკვიდროს! მაშინ რამდენი
 შიშველ-ტიტველი ტანსაცმელით შეიმოსოდა,
 ვინ იცის, რამდენ მბრძანებელსა თვით უბრძანებდნენ!
 ანუ რაოდენ გლეხატუას გამოცხვრილავდით
 ჩვენ ღირსეულთა საღ მარცვალებთან. რამდენ ღირსეულთ
 ავკრეფდით დროის ნანგრევებსა და ბზეში ჩაფლულთ,
 რათა ხელახლა ეელვართ. მაგრამ, ეჰ, კმარა.
 ისევ არჩევანს დავუბრუნდე: „ვინც მე ამირჩევს,
 იმას მიიღებს, რასაც თვითონ დაიმსახურებს“.
 აჰა, მეც ვიღებ, რაც მეკუთვნის. მაშ, გასაღები
 მომეცით ჩქარა, ჩემი ბედი აქ უნდა ვპოვო!

(აღებს ვერცხლის ყუთს.)

პორცია (თავისთვის)

დიდხანს კი დაშვრიო იმისათვის, რასაც მანჯ პოვებთ.

პრინცი

ამას რას ვხედავ! სახე ვიღაც ღრეჭია ბრიყვის
 მე ქაღალდს მაწვდის. წავიკითხო! ო, ვით არ ჰგავხარ
 პორციას სახეს! ვით არ ჰგავხარ იმედებს ჩემსას,
 დამსახურებას ვით არ ჰგავხარ. „ვინც მე ამირჩევს,

იმას მიიღებს, რასაც თვითონ დაიმსახურებს“.
მასხარას თავზე მეტი ვეღარ დავიმსახურე?!
ეს მერგო ჯილდოდ? მეტი არ ღირს ჩემი ნაღვაწი?!

პ ო რ ც ი ა

დანაშაული და სასჯელი განსხვავებული
ცნებანი გახლავთ.

პ რ ი ც ი

აბა, ერთი გადავიკითხო!

(კითხულობს.)

„ცეცხლმა შეიღვზის გამომცადა.
ნაცადია ის გონება,
ვინც კი შეიღვზის ბედი სცადა
და შეიღვრევე გაიმარჯვა.
თუკი მხოლოდ აჩრდილს სდევდი,
აჩრდილს თვისას მოგცემს ბედი.
რამდენია ბრიყვი სრული,
ჩემებრ ვერცხლით დაფარული.
და გამოგვეც ცოლი თუნდა,
ჰე ვარ შენი თავი მუდამ.
აწ, გასწიო ჩვენგან უნდა“.

თუ არ წავალ ჩქარა ნებით,
უფრო ბრიყვი გამოვჩნდები.
ერთი ბრიყვი თავი მება,
როცა თქვენთან მოველ შორით,
აქ მეორეც გამოვება
და შინისკენ გავსწევ ორით.
ჰე, მშვიდობით! ფიცით მარად
ჩავიმარხავ გულში ვარამს.

(გაღის თავისი ა მ ა ლ ი თ.)

პ ო რ ც ი ა

ზრჩილიც ასევე სანთელს ეტრფის და იფერფლება.
ჰოი, ეს ბრძენი უჭკუონი! ამორჩევის დროს
ჩკუას ატანენ ძალასა და სიბრძნეს კარგავენ.

ნ ე რ ი ა

ძველი ანდაზა ამაზეა სწორედ ნათქვამი:
ჩამოხრჩობას და ქორწინებას ბედი განაგებს.

პ ო რ ც ი ა

მოდი, ფარდები ჩამოუშვი, ჩემო ნერისა.

(შემოდის მ ს ა ხ უ რ ი.)

მ ს ა ხ უ რ ი

სადა ბრძანდება ქალბატონი?

პ ო რ ც ი ა

აქ ვარ, რა გინდა?

მ ს ა ხ უ რ ი

ჭიშკარს მოადგა ახალგაზრდა ვენეციელი,
რათა გაუწყოთ თვის ბატონის მოახლოება,
რომლისაგანაც, ქალბატონო, იმან მოგართვათ
თავაზიანი სალამის და მოკითხვის გარდა
დიდად ძვირფასი საჩუქრები. მე არ მინახავს
ჯერ სიყვარულის მოციქული ასეთი ტურფა.
ასეთი ტკბილი აპრილის დღეც კი არ მოსულა
უბრწყინვალესი ზაფხულისა მახარობელად,
როგორც ეს მაცნე, ბატონისგან წარმოგზავნილი.

პ ო რ ც ი ა

კარგი, გაჩუმდი, გვედრები; იმდენსა ხარჯავ
საუქმიდღეო ჭკუას ახლა მის შესაქებად,
მე უკვე ვშიშობ, საცა არის გამოგიტყდები,
რომ ნათესავი არის შენი. წამო, წავიდეთ,
ჩემო ნერისა. ვეშურები ჩქარა ვიხილო
სწრაფ კუპიდონის მოხდენილი, მარჯვე შიკრიკი.

ნ ე რ ი ა

ბასანიო ჰქმენ, ტრფობის ღმერთო, გემუდარები!

(გაღიან.)

მოქმედება მესამე

ს უ რ ა თ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ქუჩა ვენეციაში.

შემოდან ს ო ლ ა ნ ი ო და ს ა ლ ე რ ი ო.

ს ო ლ ა ნ ი ო

ახალს რას იტყვი, რა ამბავია რიალტოზე?

ს ა ლ ე რ ი ო

ისევ იმას გაიძახიან, ანტონიოს მდიდრულად დატ-
ვირთული გემი ვიწრო ზღვაში დაიღუპაო. მეონი გულ-
ვინსი ჰქვია იმ ადგილს, მეტისმეტად საბედისწერო და
საშიში ადგილია, თურმე მრავალი ბუმბერაზი გემი მარ-
ხია მის ფსკერზე. ასე ამბობენ, თუკი ჩემი ჭორიკანა
ცნობა მართალი და სიტყვის პატრონი მანდილოსანი
ბრძანდება.

სოლანიო

ნეტავი ისეთივე მატყუარა იქნებოდეს, კევით პირგამოტენილი მეზობლებს რომ არწმუნებს, მესამე ქმარსა ვგლოვობო. ეს კი მართალია, ბევრ წილადობილას რომ არ მოყვევ და ფართო შარაგზა ყბედობით არ დავხლართო, რომ კეთილი ანტონიო, პატიოსანი ანტონიო... ო, ნეტა კი მოვიგონებდე ისეთ სიტყვას, მის სახელს დაშვენებოდეს!..

სალერიო

კარგია ერთი, დააბოლოვე.

სოლანიო

ჰა, რაო? რას ამბობ? ჰო, ბოლო ის გახლავთ, რომ ანტონიოს გემი დაღუპულა.

სალერიო

ნეტა ეს გემი იქნებოდეს მისი ბოლო და უკანასკნელი ზარალი!

სოლანიო

დავეშურები „ამინის“ თქმას, რომ ეშმაკმა არ დამასწროს, თორემ ხედავ, აგერ გამოჩნდა ებრაელის სახით მოსილი.

(შემოდის შაილოკი.)

რა ამბავია შაილოკ? ვაჭრებისას ახალს რას გვეტყვი?

შაილოკი

თქვენ იცით, და ყველაზე უკეთეს იცით, თქვენებრ არავინ იცის, თუ როგორ გამიფრინდა ქალიშვილი.

სალერიო

ეს მართალია. მე იმ თერძსაც ვიცნობდი, რომელმაც ფრთები მიაკერა გასაფრენად.

სოლანიო

შაილოკმა კი ის იცოდა, რომ ჩიტი უკვე შეხუბბლული იყო, ხოლო ამ დროს ბარტყი მუდამ ტოვებს ხოლმე ბუდეს.

შაილოკი

სწორედ ამისთვის იქნება დაწყვეტილი.

სალერიო

რალა თქმა უნდა, თუკი ეშმაკი განსჯის მის საქმეს.

შაილოკი

ჩემი საკუთარი სისხლი და ხორცი უნდა ამიჯანყდეს!

სოლანიო

როგორ, ბებერო ლეშო, ამ ხნის კაცსაც გიჯანყდება?

შაილოკი

ჩემს ქალზე ვამბობ — ჩემი სისხლი და ხორცი-მეთქი.

სალერიო

შენსა და იმის ხორცს შორის უფრო დიდია განსხვავება, ვიდრე კუპრსა და სპილოს ძვალს შორის, ხოლო შენსა და იმის სისხლს შორის კიდევ უფრო მეტი, ვიდრე წითელ ღვინოსა და რაინის ღვინოს შორის. ახლა ეს გვითხარი, ყური ზომ არ მოგიკრავს, ანტონიომ მართლა დაკარგა ზღვაზე რამე?

შაილოკი

აქაც მიმუხთლა ბედმა. გაკოტრებული! ბედოვლათი! რიალტოზე გამოჩენას ველარც კი ბედავს. მათხოვარი! როგორ გაბლენძილი დასეირნობდა ბაზარზე! ის ურჩენია, თამასუქს ნუ დაივიწყებს! მევახშეს მეძაზოლა... ის ურჩენია, თამასუქს ნუ დაივიწყებს! ქრისტიანული თავაზით ასესხებდა ფულს... ის ურჩენია, თამასუქს ნუ დაივიწყებს!

სალერიო

კიდევ რომ ვერ გადაგიხადოს დროზე, დარწმუნებული ვარ, ხორცს არ მოსთხოვ. აბა, რა მოსახმარია მისი ხორცი.

შაილოკი

ანკესზე გამომადგება თევზის მისატყუებლად; თუ სხვას ვერაფერს დაანაყრებს, შურისძიებას ზომ მაინც გამოძლევს. მუდამ მლანძღავდა, ვაჭრობაში ნახევარი მილიონი მაინც დამაკარგვინა. წაყაგები — იცინოდა, მოვიგებდი — დამცინოდა, ჩემი რჯული ეზიზღებოდა, სავაჭრო გეგმებს მიწეწავდა. მეგობრებს ჩემზე გულს უცივებდა, მტრებს აღაგზნებდა. მერე რატომ? იმიტომ, რომ ებრაელი ვარ! განა ებრაელს კი არა აქვს თვალები? განა ებრაელს კი არა აქვს ხელები? განა არა აქვს ყველა ორგანო, გრძნობები, მისწრაფებანი, ენებათაღელვანი? განა იმავე საჭმელს არა ჭამს? იმავე იარაღით არ იჭრება? იმავე სწეულებით არ ხდება ავად? იმავე წამლით არ იკურნება? ზამთარ-ზაფხულშიაც ზომ ისევე სცივა და სცხელა, როგორც ქრისტიანს? თუ გვიჩხვლიტეთ, განა ჩვენ არ დაგვედინება სისხლი?! თუ გვილიტინეთ, განა ჩვენ არ გაგვეცინება?! თუ მოგვწამლეთ, განა ჩვენ კი არ მოგვკვდებიტ?! და თუ შეურაცხვეყავით, ნუთუ არ უნდა ვიძიოთ შური?! თუკი ყველაფრით გგავართ, ამითაც დაგემსგავსებით! ებრაელმა რომ ქრისტიანი შეურაცხოს, რა იქნება იმისი სულგრძელობა? შურისძიება! და თუ ქრისტიანმა შეურაცხყო ებრაელი, იმისი მოთმინება რაღა უნდა იყოს ქრისტიანის წაბამვით?! რა თქმა უნდა, შურისძიება! თქვენ ბოროტებას მასწავლით, მე კი ავასრულებ, და თუ თქვენს დარიგებაზე უკეთ არ შევასრულებ, ცუდად იქნება ჩემი საქმე.

(შემოდის ანტონიოს მსახური.)

ისახური

ბატონებო, ჩემი ბატონი ანტონიო შინა ბრძანდება და უკვენთან, ორივესთან საუბარს ინებებს.

ალერიო

ჩვენ კი აღმა-დადმა დავდივართ და მას დავებებთ.

ოლანო

ჰა, კიდევ ერთი ამის მოდგმისა. მესამეს ასეთს ვერ-ად შეხვდები, თუ თვითონ ეშმაკი არ იქცა ურიად.

(გაღიან სოლანო, სალერიო და მსახური.
შემოდის თობალი.)

საილოკი

რას მეტყვი, თობალ? გენუიდან რა ამბავია? ნახე ემი ქალი?

თობალი

ისეთ ადგილას ბევრგან მოვხვდი, საცა მასზე ლაპა-ჰაკობდნენ, ნახვით კი ვერსად ვნახე.

საილოკი

ხედავ? ხედავ? ხედავ? თუ ხედავ-მეთქი? აღმასი ჯაკარგე, ორი ათასი ღუკატი მიმიცია ფრანკფურტში! ღღემდე წყევლა არ დასტყდომია ჩვენს მოდგმას, მე აქამ-ვე აროდეს მიგრძნია! ორი ათასი ღუკატი მიმიცია! იხვა განძეულობაც, ძვირფასი მარგალიტები! ნეტა ჩემი ქალი მკედარი დამიდგო ფეხებთან და ის მარგალიტები ურზე ეკიდოს! ნეტა ჩემს ფეხებთან კუბოში იწვეს და ის ღუკატებიც შიგ ეწვოს! ჰა, არაფერი ამბავია იმ ღუკა-ტებისა? არაფერი? უკვე ისიც აღარ ვიცი, მის ძებნაში სამდენი დაიხარჯა. ხედავ, ზარალი ზარალზე! ქურდმა მდენი რამე გაიტაცა და ამდენი ფული ქურდის ძებ-ნაში წავიდა! მაინც ვერ ვიპოვე, შური მაინც ვერ ვიძიე! ეხედურება ქვეყნად არ არსებობს — მარტო მე დამატყდა იავს! ჩემ გარდა ქვეყნად არავინ ოხრავს და კვნესის! კრემლები სხვაგან არსადა სდის — მხოლოდ მე ეღვრი კრემლებს!

თობალი

რათა, სხვასაც ზომ დაატყდა უხედურება! აკი ანტო-ნიოს გენუაში...

საილოკი

ჰა, რაო? რაო? უხედურებაო? უხედურებაო?

თობალი

ტრიპოლიდან მომავალი ზომალდი დაედუპა თურმე.

საილოკი

მადლობა ღმერთს! მადლობა ღმერთს! მაგრამ მარ-ნალი კია? მართალია?

თობალი

მე თვითონ ველაპარაკე ერთ მეზღვაურს, იმ გემის მარცხს რომ გადაურჩა.

შაილოკი

მადლობელი ვარ, კეთილო თობალ. კარგი ამბავია! კარგი ამბავი! ჰა, რა თქვი? სადაო? გენუაშიო?

თობალი

შენს ქალს გენუაში ერთ ღამეს ოთხმოცი ღუკატი დაუხარჯავს, ასე მითხრეს.

შაილოკი

ახლა კი ზანჯალი ჩამეცი! მაშ, ვერასოდეს ვეღარ ვი-ხილავ ჩემს ოქროებს? ერთ ღამეში ოთხმოცი ღუკატი?! ოთხმოცი ღუკატი!

თობალი

ეილაც მოვალეები ვნახე, ანტონიოსი, ჩემს სავაჭ-როში მოვიდნენ, ფიცულობენ, უსათუოდ გაკოტრდებო.

შაილოკი

ჰოი, როგორ გამახარე! გავაწამებ! გავამწარებ! რო-გორ გამახარე!

თობალი

ერთმა ბეჭედი მაჩვენა, შენს ქალს თურმე მაიმუნ-ზე გადაუცვლია.

შაილოკი

წყველიმც იყოს! რას მაწამებ, თობალ! ის ხომ ჩე-მი ფირუზი იყო! უცოლო ვიყავი, ღიამ რომ მაჩუქა. მაიმუნების მთელი ტყე რომ მოეცათ, იმ ბეჭედს არ დავთმობდი!

თობალი

ანტონიოს საქმე კი ნამდვილად წასულია.

შაილოკი

ეს კი მართალია. ამას მართალს ამბობ. წადი, თო-ბალ, და ვეჭილი დამიჭირე, ორი კვირით ადრე მოელა-პარაკე. თუ ვადას გადააშორა, გულს ამოვაჭრი. ერთი, ვე-ნეციას გაშორდეს და მაშინ ჩემს ნებაზე ვივაჭრებ. წადი, თობალ, წადი და მერე სინაგოგაში შემხვდი. წადი, წა-დი, კეთილო თობალ. სინაგოგაში, თობალ!

(გაღიან.)

სურათი მემორე

ბელმონტი. ოთახი პორციას სახლში.

შემოდინ ბასანო, პორცია, გრაციანო, ნერისა და მხლებლები

პორცია

გემუდარებით, დაცადოთ ერთი-ორი დღე და მხოლოდ შემდეგ სცადოთ ბედი. თუ აქ ღამარცხდით,

უნდა გამშორდეთ სამუდამოდ. გთხოვთ, დაიცადოთ. მე რაღაც გრძნობა მეუბნება, თითქოს არ მსურდეს თქვენი დაკარგვა. სიყვარული არ არის იგი, სიძულვილი კი, თქვენც ხომ იცით, ამას არ მირჩევს. და იმის შიშით, რომ კარგად ვერ გაგაგებინოთ (ქალწულებს ენა ხომ არა აქვთ — მათ ფიქრები აქვთ), მანამ ბედს ცდიდეთ, დაგტოვებდით ორიოდე თვით, რომელი ყუთი აირჩიოთ, მიგახვედრებდით... მაგრამ ამით ხომ ფიცს დაგვმობდი, ფიცს კი ვერ გავტეხ, და ამნაირად იქნებ ჩემი თავი არ გერგოთ. მაშინ ცოლვიან სინანულსაც მათქმევინებდით, რომ ეს ფიცი არ დავარღვიე. წყეულიმც იყოს თქვენი თვალები! მათ გამგმირეს, ორად გამკვეთეს. ჩემი არსების ნახევარი აწ თქვენ გეკუთვნით, მისი მეორე ნახევარიც ისევ თქვენია. ჩემია-მეტი, მსურდა შეთქვა, და თუ ჩემია, ხომ თქვენიც არის — თქვენ გეკუთვნით მთელი არსება. დროც, საძაგელო, რად აღმართე ასეთი ზღუდე ნივთის პატრონსა და მისსავე უფლებას შორის?! დიახ, თქვენი ვარ, მაგრამ მაინც თქვენ არ გეკუთვნით. ბედსა სურს ასე და ამიტომ ჯოჯოხეთშიაც ის გაემგზავროს — მე რა მინდა! რა ბევრსა ეცხედობ. ამითი მინდა გაეყვანო დრო შეუმჩნეველად და შევაყვონო არჩევანი.

ბ ა ს ა ნ ი ო

არა, ავირჩევე, რადგან სიცოცხლე ჩემი ახლა წამება არის.

პ ო რ ც ი ა

რაო, წამება, ბასანიო? ჯობს გამომიტყდეთ, რა ღალატია არეული თქვენს სიყვარულში?

ბ ა ს ა ნ ი ო

ურწმუნოების საზარელი ღალატი გახლავთ, რაიც შიშსა მგერის და ხელს მიშლის დავტკე მე ტრფობათ.

ისე კი უფრო მეტი ძმიობა და მეგობრობა აქვს ცეცხლთან თოვლსა, ვიდრე გრძნობას ჩემსას ღალატთან.

პ ო რ ც ი ა

მე მაინც ეშიშობ, თქვენ ამბობთ, რომ მაწამებენო, ხოლო წამებით კაცს ყველაფერს ათქმევინებენ.

ბ ა ს ა ნ ი ო

ოლონდ აღმითქვით თქვენ სიცოცხლე და სიმათლესი გამოგიტყდებით.

პ ო რ ც ი ა

პა, გამოტყდით და თან იცოცხლეთ.

ბ ა ს ა ნ ი ო

თან გიყვარდე-თქო, ეს მითხარით. აი, გამოვტყდი! რა ბედნიერი წამებაა, როს მწამებელი თვითვე გასწავლის, რა პასუხით დაიხსნა თავი. მაგრამ მიმიშვით იმ ყუთებთან, რომ ბედი ცვალო.

პ ო რ ც ი ა

მაშ, მიდით! ერთ-ერთ ამათგანში ვარ ჩაკეტილი, და თუ გიყვარვართ ჭეშმარიტად, მიპოვნით კიდეც. აბა, წერისა, სხვებიც გვერდზე მიდგნენ ყველანი. არჩევანის დროს, დე მუსიკის ხმები ისმოდა. თუ დამარცხდება, გედის მსგავსად სიცოცხლე მისი მუსიკის ხმებში ჩაიფერფლოს. ეს შედარება რომ გამოვიდეს უფრო კარგი, ჩემი თვალები ცრემლების წყაროდ გადიქცევა და გაეშლება წყლის სასიკვდილო სარეცელად. თუ გაიმარჯვა, მაშინ მუსიკის ტკბილი ჰანგი რაღა გახდება? მაშინ ის ჩანგი გადიქცევა საყვარლის ხმებად, რის მოსმენაზეც ახლად ნაკურთხის ხელმწიფეს სვიანს მისი ერთგული ქვეშევრდომნი ესალმებიან; ის გადიქცევა განთიადის საამურ ჰანგად, რაიც დანიშნულს ტკბილ სიზმრიდან გამოაფხიზლებს და ჯვრისწერისკენ მოუწოდებს. აჰა, ის მიდის არანაკლები ღირსებითა და სიდიადით, და უფრო მეტი სიყვარულით, ვიდრე აღკიდეს ზღვის ურჩხულისკენ მიდიოდა, რათა დაეხსნა აბლაღებუი ტროლები ნაზი ქალწული! მსხვერპლი აქ მე ვარ — სხვები ჰგვანან დარდანელ ქალებს?

რომლებიც შიშით შეჭყურებენ ფერმიხდილები, რით დამთავრდება ეს გმირობა, მიდი, ჰერკულეს! შენ თუ იცოცხლებ, მეც ვიცოცხლებ, ბრძოლისთვის ცქერა მე უფრო მეტად მგერის შიშს ახლა, ვიდრე შენ — ბრძოლა. (ვიდრე ბასანიო ყუთებს ათვალთვრებს, მოისმის სიმღერის ხმა.)

გ უ ნ დ ი

მითხარი, ტრფობა სად აღიგზნება, გულის სიღრმეში თუ თავში ჩნდება, რა ეკებავს ნეტა, სად იბადება? მითხარ, მითხარი.

პირველად თვალში ჩაისახება, კვებავს შეხედვის საამო ვნება, მერე თვისსავე აკვანში კვდება. მაშ, მწუხრის ზარი ვთქვით სიკვდილის წინ. აბა, დაეიწყოთ ერთად: ძინ, ძინ, ძინ.

ყ ვ ე ლ ა

ძინ, ძინ.

ბ ა ს ა ნ ი ო

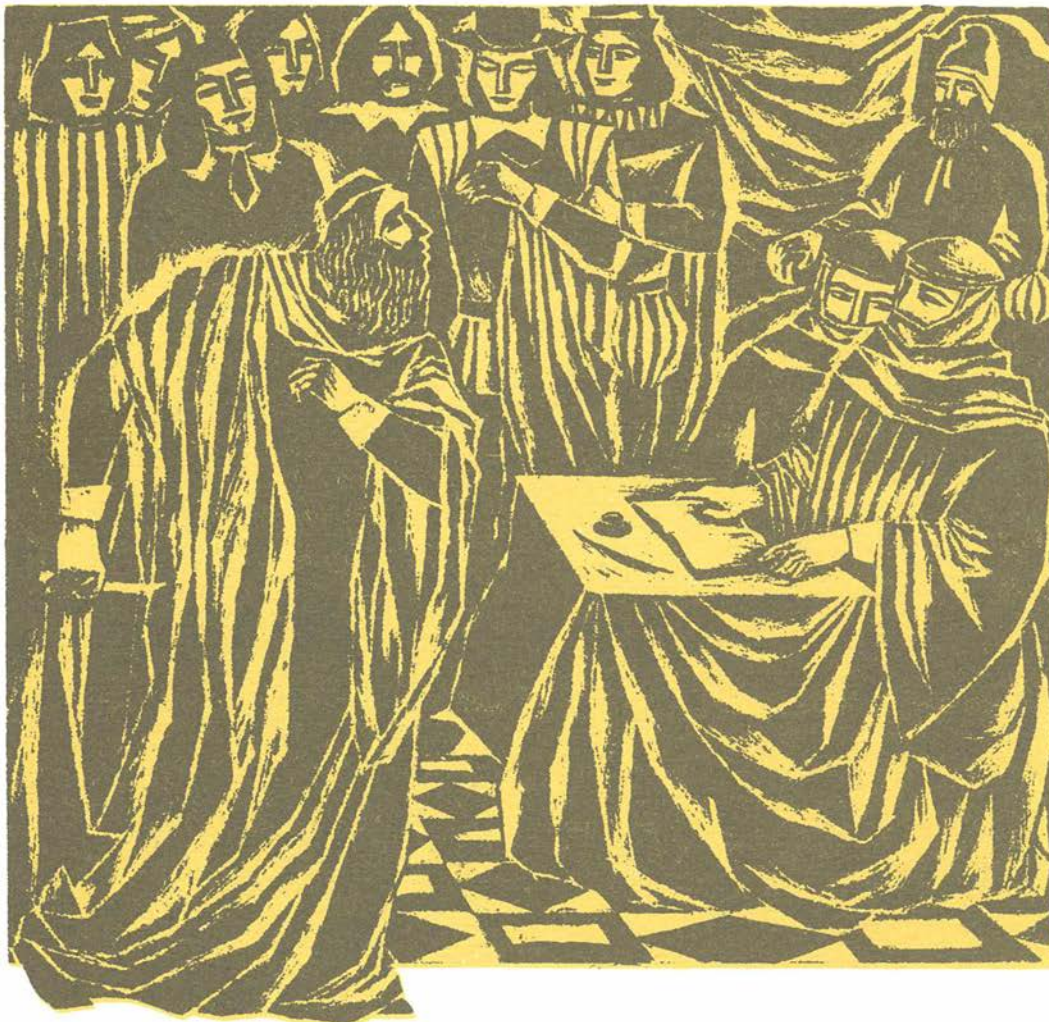
როგორ არა ჰგავს გარეგნობა შინაარსს თვისას: ქვეყანას კვლავაც ატყუებენ სამკაულები.

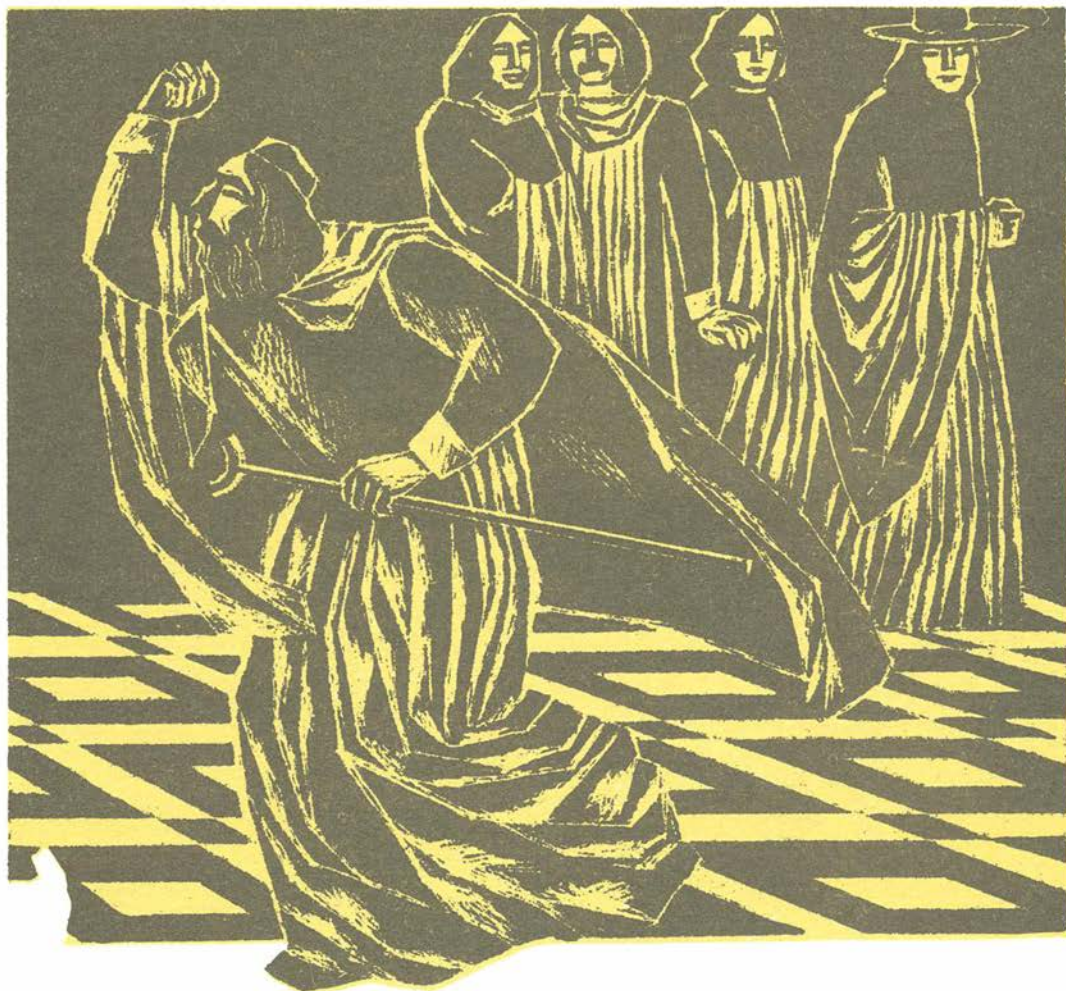

ასამართლოში — შეთითხნილი და ყალბი სიტყვით, ოუკი ის არის წარმოთქმული მჭევრმეტყველურად, ესაბავლეს და უბოროტეს საქმეს დაფარავ. რელიგიაშიც — შეცოდებას ბრძენი გონება იტარყოფს ტკბილი სიტყვებითა და უხეშ ცოდვას დაფარავს ტურფა სამკაულით. მანკიერებას ასე მიაშიტს ვერ შეხედები, რომ არ შეეძლოს, ჰესახედავად სათნოების სახე მიიღოს. ან რამდენ ლაჩარს, გულდელაღს ჩამოუშვია სირქუმ მარსის და ჰერკულესის მსგავსად წვერები; ჰიგ რომ ჩახედო — ღვიძლი რძისებურ გათეთრებით, ხაგრამ სახეზე მამაცობის მრისხანე ნიშანს ზოლოდ იმიტომ ატარებენ — სხვები დააფრთხონ. ჰეხეთ მშვენებას — ისიც წონით შეისყიდება! იუთუ ბუნების სასწაული არ არის ესა: ხაეროვანი და ნარნარი ყველაზე მეტად აწორედ ის არის, სამკაული ვისაც ამძიმებს. ოუნდა გველივით ჩაგრეხილი ოქროს ნაწნავი, კითომდაც ლამაზს კეკლუცად რომ ჩამოუშვია, და ქარიც ანცად უთამაშებს კულულებს თავზე, ხალიან ზშირად სულ სხვა თავის სამკაულია, კალდამაში წამოზრდილი სულ სხვა ქალაზე. ამკაული ჰგავს მრისხანე ზღვის მაცთურსა ნაპირს, სრწყინვალე შარფს ჰგავს, ინდიელის მშვენების

მფარავს³,

ან, ერთი სიტყვით, ამგვარი ცრუ ჭეშმარიტება ყერავი დროის ნილაბია, რომლითაც ზშირად სახეს უგებენ თვითონ ბრძენთაც ამა ქვეყნისა. აწორედ ამიტომ შენთან არა მესაქმება რა, არჭყვიალა ოქროვ, შენ, მიდასის მძიმე საკვებო⁴. რც შენ მინდიხარ, უფერულო და ბიწიერი ჰუამავალო ზალხთა შორის. მაგრამ შენ კია, ებრადო ტყვიავე, შენ, რომელიც უფრო გვაშინებ, კიდრე სიკეთეს გვპირდებოდე, შენი სიმკრთაღე ჰკბილ სიტყვებზედაც უფრო მეტად მიზიდავს ახლა. ჰე შენ აგირჩევ, სიხარული მარგუნე წილაღ.

ს ო რ ც ი ა (თავისთვის)

იველა სხვა გრძნობა რა უეცრად გაქრა, გამშორდა — ყანწირულება და ფიქრები უიმედონი, ჰიშისა ყრჟოლა, ანუ ეჭვი მწვანეთვალეა⁵. ო, სიყვარულო, შენ დამიცხრე აღფრთოვანება, ეს სიხარულის წვიმა უფრო წყნარად აპკურე და აღტყინებაც დაამშვიდე. მეტად ჭარბად ვგრძნობ ჰენგან ბოძებულ ნეტარებას და მეშინია, კაითუ ველარ ავიტანო.

ა ს ა ნ ი ო

აბა, რას ვნაზავ!

(გახსნის ტყვიის ყუთს.)

ჰურფა პორციას ხატება! რამ გააცოცხლა, რა ღვთაებრივმა ნიჭმა ასე შთაბერა სული,

ნუთუ თვალები მოძრაობენ? თუ მეჩვენება? ჩემს თვალთა სრბოლას შეუერთდა იმათი მზერა და ასე მიტომ მომეჩვენა. ჰა, ბაგე-ტუჩი, ორად ნაპობი შაქრის სუნთქვით, ასეთ მეგობრებს ამგვარი ტკბილი ზღუდე უნდათ. აქ, თმაში, მხატვარს ობობასათვის მიუბაძავს: ოქროს ქსოვილი მოუქსოვია იმნაირად, რომ კაცის გული ფიცხლავ გაებმის, როგორც კოლო აბლაბუდაში. მაგრამ თვალები! ვით გადილო, როგორ შეხედა? ასე მგონია, მისი თვალი — თვალეზს მოსჭრიდა, ორივე თვალში გაუქრობდა სინათლეს მხატვარს, ხოლო სურათი დარჩებოდა დაუხატავი... და როგორც ქებით ფასს ეუკარგავ, ვარცხვენ ამ აჩრდილს. ისე აჩრდილიც არცხვენს თავის ნამდვილ ორეულს. ჰა, ეს ქალადიც, გასაღები ჩემი ბედისა:

„რაკი არ ენდე მარტოღენ თვალეზს, ეს მშვენიერი შენად ჩათვალე. აწ მადლობელი იყავი ბედის, სხვას ნულარ ეძებ, ნუ ვინდა მეტი. შენს საყვარელთან მიიჭერ მალე და სატრფიალო კოცნით დაფარე“.

ტკბილო გრავნილო! ქალბატონო, ნება მიბოძეთ, პირობის კვალად მივიღო და შემოგთავაზოთ. (კოცნის.) მეც იმ ფალანის მსგავსად ახლა, რომელიც ფიქრობს, რომ ზალხის თვალწინ დასცა უკვე თვისი მეტოქე, რომელსაც ესმის ტაშისცემა, შეძახილები და რეტდასხმული მაინც ეჭვობს, თვალეზს აცეცებს, უნდა დარწმუნდეს, ქების ტაში მას თუ ეკუთვნის, მეც, სამგზის ტურფა ქალბატონო, იმგვარადვე ვარ, თითქოს არ მჯერა, რასაც ვხედავ, ნამდვილი იყოს, კიდრე თვითონ არ დამიმოწმებთ, დამიდასტურებთ.

ჰ ო რ ც ი ა

ჩემო ბატონო ბასანიო, თქვენ ისეთს მხედავთ, სინამდვილეში როგორიც ვარ. მე ჩემდა თავად არ მაქვს ზვიადი სურვილები და არ ვინატრებს. გავხდე ამაზე უკეთესი, მაგრამ, ო, თქვენთვის ჩემი ღირსება მინდა ოცჯერ გავასამკეცო, ათასჯერ მეტად მშვენიერი გავხდე, კიდრე ვარ, ათიათასჯერ გაიზარდოს სიმდიდრე ჩემი... ეს მხოლოდ მისთვის, რომ თქვენს თვალში მაღალი გჩანდე.

მსურს ნიჭით, ეშხით, სიმდიდრითა და მეგობრებით ჰაღლა ვდეკ ყოველ ანგარიშზე. მაგრამ მთლიანი და ერთიანი ჯამი ჩემი — არაფერია. გამოუცდელი, უსწავლელი გოგო გახლავართ, მით ბედნიერი, რომ ჯერ კიდევ ხნიერი არ ვარ და სწავლა ისევ შემიძლია; ამაზე მეტად ბედნიერი ვარ კიდევ იმით, რომ მე ამქვეყნად ისე უნიჭო არ ვშობილვარ და სწავლა მაღმამს.

მაგრამ ყველაზე ბედნიერი იმით გახლავართ, რომ ჩემს მორჩილ სულს თქვენ მოგანდობთ, მბრძანებელს ჩემსას, ჩემს ხელმწიფეს და მასწავლებელს. ამიერიდან ჩემი თავი და ყველაფერი, რაც მე შეკუთვნილი, თქვენი გახდება, თქვენ გეკუთვნით. სულ ცოტა ხნის წინ ისევ მე ვიყავ მბრძანებელი ამ ტურფა კოშკის, ჩემთა მსახურთა ქალბატონი, თვით დედოფალი: მაგრამ უეცრად ჩემი სახლი, ყველა მსახური, მეც მათთან ერთად, თქვენი გავხდით, ჩემო ბატონო. ყველაფერს ჩემსას ამ ბეჭედთან ერთად გაბარებთ, და თუ ოდესმე მოიშორეთ, მიეცით ვისმე, ანუ დაკარგეთ — ეს იქნება მაუწყებელი, რომ სიყვარული გაგიცივდეთ და მეც ამიტომ ნება მექნება, ბრალი დავდოთ ორგულობაში.

ბ ა ს ა ნ ი ო

თქვენ მე წამართვით, ქალბატონო, სიტყვის თქმის ძალა, ძარღვებში სისხლი მეტყველებს და ის გიპასუხებთ. ისეთნაირად ავირიე მთელი არსებით, ვით საყვარელი მეფის სიტყვის მოსმენის შემდეგ კმაყოფილებით აირევა ბრბო ქვეშევრდომთა: ვინ ლაპარაკობს, ვინ უსიტყვოდ ღუღღუნებს ისე, და სიხარულის ღრინცეღში ვერას გაარჩევ, არეულია ერთმანეთში სუფელაფერი. მაგრამ თუ ამ თითს მოშორდება თქვენი ბეჭედი, მაშინ მოვშორდე მეც სიცოცხლეს; მაშინ პირდაპირ თქვით, მომკვდარა-თქო ბასანიო, აღარ ცოცხლობს-თქო.

ნ ე რ ი ს ა

აწ, ბატონო და ქალბატონო, ჩვენი ჯერია, ჩვენი, აქ მდგომთა, ვისაც ნატვრა ასე აგვიხდა, ვითხრათ: იხარეთ, ბატონებო, იმხიარულეთ.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ჩემო ბატონო ბასანიო და ქალბატონო, აგიხდეთ ყველა სიხარული, რასაც ისურვებთ! რადგანაც მეჯერა, ჩემს სიხარულს თქვენ არ წამართმევთ. როს სატრფიალო აღთქმის გაცვლას თქვენ იზიებთ, გთხოვთ, სწორედ მაშინ მეც მიბოძოთ ჯვრისწერის ნება.

ბ ა ს ა ნ ი ო

სიამოვნებით, ოღონდ ცოლს თუ იპოვნი სადმე.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

მადლობას გიძლენით. ცალი უკვე თქვენ მაპოვნიეთ. ჩემი თვალებიც, თქვენია მსგავსად,

მსწრაფლმხედველია, თქვენ ქალბატონი შეამჩნიეთ — მე კი მოახლე, თქვენ შეიყვარეთ — მეც აგრეთვე, რადგან ზოზინი, ჩემო ბატონო, არც მე მიყვარს, თქვენი არ იყოს. თქვენი სვე-ბედი ამ ყუთებში იმალებოდა,

ასევე ჩემიც, როგორც შემდეგ ეს გამოირკვა. პირდაპირ ოფლში გავიწურე ამ აშიკობით. სასიყვარულო აღთქმა-ფიცით სასა გამიშრა. ბოლოს კი, თუკი შეპირება მართლაც ბოლოა, აქ ერთი ტურფა მე სიყვარულს შემპირდა კიდევ, თუ ბედისწერა მის ქალბატონს თქვენ გარგუნებდათ.

პ ო რ ც ი ა

მართლა, ნერისა?

ნ ე რ ი ს ა

დიახ, თუკი თქვენც დათანხმდებით.

ბ ა ს ა ნ ი ო

შენც ნამდვილად გსურს, გრაციანო?

გ რ ა ც ი ა ნ ო

დიახ, ბატონო.

ბ ა ს ა ნ ი ო

თქვენი ჯვრისწერით დამშვენდება ჩვენი ქორწილი.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ჩვენ მაგათთან სანაძლეო დავდოთ — ათასი ღუკატა: ვის ეყოლება პირველი ბიჭი.

ნ ე რ ი ს ა

როგორ, გაგებდით?

გ რ ა ც ი ა ნ ო

თუ არ გაგებდ, ვერ მოიგებ ისე ვერაფერს. მაგრამ შეხედე, ლორენცო და მისი ურჯულო! როგორ, ეს ჩემი მეგობარი სოლანიოა?

(შემოდიან ლ ო რ ე ნ ც ო, ჯ ე ს ი კ ა და ს ო ლ ა ნ ი ო.)

ბ ა ს ა ნ ი ო

აბა, მობრძანდით, ლორენცო, და თქვენც, სოლანიო, ჩემი ახალი უფლებებით თუკი მაქვს ნება თქვენი მიღების; ჩემი თანამემამულენი და მეგობრები გთხოვთ მივიღოთ, ტურფა ჰორცია.

პ ო რ ც ი ა

მევესალმები მთელი გულით, ბატონო ჩემო.

ლ ო რ ე ნ ც ო

მადლობას გწირავთ, ქალბატონო. ჩემო ბატონო, არა მქონია განზრახული თქვენი აქ ნახვა, მაგრამ გზად შევხვდი სოლანიოს. აღარ მომეშვა, ჩემმა უარმა აღარ გაჭრა და მაიძულდა, გამოვეყოლოდი.

ს ო ლ ა ნ ი ო

მართალია, ჩემო ბატონო,
მიზეზიც მქონდა მე ამისა. თქვენ ანტონიო
სალამს მოგიძღვნით. (გაღაცემს წერილს.)

ბ ა ს ა ნ ი ო

მანამ წერილს გადავიკითხავდე,
თქვენვე მითხარით, როგორ არის, გული არ მითმენს.

ს ო ლ ა ნ ი ო

ავად არ გახლავთ, თუ იმის სულს არ ვიგულისხმებთ,
მაგრამ თუკი სულს ვიგულისხმებთ, არც კარგადაა,
რაც დაემართა, ეს წერილი გაგაგებინებთ.

(ბასანიო კითხულობს.)

გ რ ა ც ი ა ნ ო

აბა, ნერისა, უცხოელი ქალი გაართე.
ხელი მომეცე, სოლანო. ვენეციაში
რა ამბებია, მოგვიყვი. ჩვენი კეთილი
მეფური ვაჭრის ანტონიოს ამბავს რას იტყვი?
ვიცი, რომ ისიც გაიხარებს ამ გამარჯვებით:
იაზონი ვართ — ოქროს ვერძი ჩაეიგდეთ ხელში.

ს ო ლ ა ნ ი ო

ნეტა ის ვერძი გაპოვინათ, მან რომ დაკარგა!

პ ო რ ც ი ა

რადაც ცუდი ამბავია ალბათ წერილში
და სახის ფერი ბასანიოს იმან წაართვა!
ალბათ დაკარგა მეგობარი! სხვას რას შეეძლო
ასე ძლიერის აღნაგობის ამგვარად შეცვლა?
უარესი და უარესი?! ო, ბასანიო,
მე ნახევარი ვარ ხომ შენი და მეც მეკუთვნის
გავინაწილო, ეს წერილი რასაც გაუწყებს.

ბ ა ს ა ნ ი ო

ტურფა პორცია, ამ წერილში რამოდენიმე
იმაზე უფრო შემაზრუნენი სიტყვა წერია,
რასაც ოდესმე შეუბღალავს თეთრი ქაღალდი.
როცა პირველად გამოგიტყდი მე სიყვარულში,
პირდაპირ გითხარ: მთელი ჩემი აელადიდება,
მთელი სიმდიდრე მარღვებში მაქვს — აზნაური ვარ.
მართალიცა ვთქვი, მაგრამ ნახე, ჩემო ძვირფასო,
ხომ არაფერის მქონებელად გაგაცან თავი,
მაინც მკვებარა გამოვდექი — მე უნდა მეთქვა,
მწირი ვარ-მეთქი უფრო, ვიდრე არაფრის მქონე.
მე ჩემს მეგობარს დავეწინდე; ის მეგობარი
თავის ბოროტ მტერს დაწინდა ჩემი გულისთვის.
ჰა, ეს წერილიც, ქალბატონო... თითქოს მეგობრის
სხეული იყოს ეს ქაღალდი ჩემთვის ამჟამად;
ყოველი სიტყვა თითქოს იყოს პირდაღებული
და სასიცოცხლო სისხლის მჩქეუი მძიმე ჭრილობა.

მაგრამ ნუთუ ეს მართალია, ჰა, სოლანო?
ნუთუ სუყველა დაიღუპა, ერთიც არ დარჩა?
არც ტრიპოლიდან, მექსიკიდან, ლისაბონიდან,
არც ინგლისიდან და აღარცა ინდოეთიდან
ნუთუ არც ერთი მისი გემი არ გადაურჩა
ვაჭართ რისხვასთან — მეჩეჩებთან შეხეტქებასა?

ს ო ლ ა ნ ი ო

არა, არც ერთი არ გადარჩა, ჩემო ბატონო,
მაგრამ კიდევ რომ მიეტანა ახლა ის ფული,
როგორც ეტყობა, ებრაელი არ აიღებდა.
ჩემს სიცოცხლეში არ მინახავს ასეთი ვინმე —
ადამიანის სახე ჰქონდეს და ასე ხარბად,
ასე მზაკვრულად კი ცდილობდეს კაცის დაღუპვას.
დღისით თუ ღამით მთავრის კარებს აღარ შორდებდა
და ჩასჩინებდა: მე სამართალს თუ არ გამიჩენთ,
ამით დაგმობთო სახელმწიფოს თავისუფლებას!
ბევრი ურჩიეს თვით მთავარმა, ოცმა ვაჭარმა
და სახელმწიფოს სხვა ცნობილმა დიდებულებამც,
მაგრამ არ გაჭრა — ვერ გატეხეს ვერასდიდებით,
თამასუქიო, გაიძახის, ჩვენი პირობა!

ჯ ე ს ი კ ა

ჯერ კიდევ ჩემს დროს, თავის თანამემამულეებს,
თობალსა და ქუსს, გავიგონე, ასე შეჰოცა:
მე ანტონიოს ხორცს ვარჩევდი, თუნდაც რომ მომცენ
ოცჯერ იმაზე მეტი ფული, რაც მას მართებსო.
თუ სამართალმა, კანონმა და ხელისუფლებამ
არ დაუშალა, დამერწმუნეთ, ჩემო ბატონო,
მაშინ საბრალო ანტონიო დაღუპულია.

პ ო რ ც ი ა

შენი ძვირფასი მეგობარი არის ამ დღეში?

ბ ა ს ა ნ ი ო

უძვირფასესი მეგობარი, დიდად კეთილი,
კეთილშობილი, ყველასათვის სიკეთის მდომი,
ქველ საქმეთათვის დაუღალავ-დაუზარელი,
რომელსაც ძველი რომაელის პატიოსნება
უფრო გამოჰყვა, ვიდრე ვინმე სხვა იტალიელს.

პ ო რ ც ი ა

რამდენი მართებს ებრაელის?

ბ ა ს ა ნ ი ო

სამი ათასი

ვახშით ისესხა იმან ჩემთვის.

პ ო რ ც ი ა

მეტი არ მართებს?

ექვსი ათასი გადუხადე და თამასუქი
გამოისყიდე; ორჯერ ექვსი თუნდ სამჯერ ექვსიც!
ოღონდ ასეთმა მეგობარმა შენი გულისთვის

იმის ერთი ბეწვიც არ დაკარგოს!

ზლა ტაძარში გავეშუროთ ჯვარდასაწერად,
 'ერე კი მყისვე მეგობართან, ვენეციისკენ!
 რადგანაც ისე არ დაწვები პორციას გვერდით,
 იუ მოსვენებით არ გაქვს სული. ოქროს წაიღებ
 და უბადრუკ ვალს გადაიხდი — ოცჯერ მეტს მისცემ!
 ეულს რომ გადაიხდი, მეგობარიც წამოიყვანე.
 სე და ნერისა მოთმინებით დაგელოდებით,
 ასე, ვით ქვრივი ქალწულები. ახლა გავსწიოთ!
 ჯვრისწერის შემდეგ გაემგზავრო უნდა საჩქაროდ.
 სეგობრებს მაინც მზიარული სახე უჩვენე;
 სვირად გიყიდე და ძვირადვე მიწა მიყვარდე.
 სავრამ წერილი წამიკითხე შენი მეგობრის.

ა ს ა ნ ი ო (კითხულობს)

მვირფასო ბასანიო, ჩემი გემები დაიღუპნენ, მოვა-
 ლეები შეუბრალებელნი გახდნენ, ცულ ღლეში ჩავვარდი.
 ქრალის თამასუქს ვადა გაუვიდა და რაკი ვალის გა-
 დახდით ჩემი სიცოცხლეც უნდა მოისპოს, ჩემსა და შენს
 ჰორის ყველაფერი გასწორებულია. ნეტა სიკვდილის
 ჯინ მაინც მენახე! მაგრამ როგორც მოგესურვოს. თუკი
 ხემი სიყვარული არ წამოგიყვანს, მაშინ დე წერილიც
 იუ იქმს ამას.

ი ო რ ც ი ა

ყველაფერს თავი გაანებე და გაემგზავრე!

ა ს ა ნ ი ო

რაკი შენცა გსურს გავემგზავრო, გავეშურები,
 დაბრუნებამდე არ გახდება არსად ლოგინი
 ჰიზეზი ჩემი შეყოვნების, არც შესვენება
 არ დაგვაშორებს ჩვენ ერთმანეთს.

(გადაიან.)

ს უ რ ა თ ი მ მ ს ა მ მ

ქუჩა ვენეციაში.

შემოდან შ ა ი ლ ო კ ი, ს ა ლ ე რ ი ო, ა ნ ტ ო ნ ი ო და
 ცინის ღ ა რ ა ჯ ი.

შ ა ი ლ ო კ ი

უვალი გეჭიროს, შენ, დარაჯო, წყალობას ნუ მთხოვ,
 ეს ბრიყვი გახლავთ, სარგებელს რომ არ იღებს სესხში.
 უვალი გეჭიროს, არ გაგექცეს, კარგად უყურე.

ა ნ ტ ო ნ ი ო

მაგრამ, კეთილო შაილოკო, ყური დამიგდე!

შ ა ი ლ ო კ ი

მე ჩემს თამასუქს გავინაღდე. ნულარას მეტყვი.
 დავიფიცე, რომ გავინაღო ის თამასუქი.
 'ძალღს მეძახოდი უმიზეზოდ და თუ ძალღი ვარ,
 ახლა ჩემს კბილებს მოერიდე. მთავარმა უნდა
 მე სამართალი გამიჩინოს, მიკვირს პირდაპირ,
 რა დარაჯი ხარ, საძაგელო, როგორ გაბრიყვდი,
 მაგის თხოვნით გარეთ როგორ გამოიყვანე?!

ა ნ ტ ო ნ ი ო

გთხოვ, მომისმინო.

შ ა ი ლ ო კ ი

თამასუქი! რად მოვისმინო?!
 მე ჩემს თამასუქს გავინაღდე! კრინტს ნულარა დაძრავ!
 ქრისტიანების მუდარაზე ნუ ფიქრობ მოვლზე,
 თვალედაჭყეტილ სულელივით თავი დაგხარო
 და ამოიხვრით დავმორჩილდე. უკან ნუ მომდექ!
 აღარ მოვისმენ, რაც მეკუთვნის, იმას მოვითხოვ!

(გაღის.)

ს ა ლ ე რ ი ო

არ შევხვედრივარ კაცთა შორის ასეთ გულქვა და
 მიუკარებელ ქოფაკს არსად.

ა ნ ტ ო ნ ი ო

თავი ანებე,
 მეტად აღარ ვთხოვ. სულ ერთია, ვერას გავხდები.
 უნდა, რომ მომკლას და მიზეზიც ვიცი ამისი:
 ძალიან ბევრჯერ მაგისაგან ატირებული
 საბრალო ზალხი დამიხსნია. მიტომაც ვპულვარ.

ს ა ლ ე რ ი ო

მე კი ღრმად მჯერა, ანტონიო, ჩვენი მთავარი
 ნებას არ მისცემს, შეუსრულონ ავი განზრახვა.

ა ნ ტ ო ნ ი ო

მაგრამ დარღვევა კანონისა მთავარს არ ძალუძს,
 რადგან უცხოელთ თუ წაართვა ის უფლებები,
 რითაც ისინი სარგებლობენ ვენეციაში,
 სახელს გაუტეხს სახელმწიფო სამართალს ამით.
 ჩვენი ქალაქის ვაჭრობა და შემოსავალი
 სხვადასხვა ერის ვაჭრებსა და ფუძნებულებს.
 ეჰ, ჩვენც დავეხსნათ. ამ ზარალმა და მწუხარებამ
 გამასავათეს მე იმგვარად, რომ სახვალაოდ
 გირვანქა ზორციც არ შემრჩება მოვალისათვის.
 ახლა გავბრუნდეთ ჩვენ, დარაჯო, ღმერთმა ქნას ნეტავ,
 ზვალ ბასანიო მოვიდოდეს და იხილავდეს,
 თუ როგორ ვიხდი ვალს იმისას. მეტს არ ვინაღვდი.

(გადაიან.)

ნ ე რ ი ს ა

მაშ, თქვენი აზრით, მამაკაცთა სქესი გვჭირდება?

პ ო რ ც ი ა

უპ, რა კითხვაა! რომ გისმენდეს ურცხვი მეჭორე, როგორ გაიგებს ამ შენს სიტყვებს?! აბა, წავიდეთ. ჩემი განზრახვის მთელ შინაარსს ეტლში გიამბობ, რომელიც უკვე ჩვენი ბაღის კარებთან გვიცდის. მაშ, გავეშუროთ, ოცი მილი გზა გვიდევს წინა.

(გაღიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ნ უ თ ი

იქვე. ბაღი.

შემოდინა ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი და ჯ ე ს ი კ ა.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

დიახ, ჭეშმარიტად. ხომ მოგეხსენებათ, მამის ცოდვა შვილებს მოეკითხებაო. ამიტომაც გეუბნებით, რომ თქვენი შიში მაქვს. თქვენთან მე ყოველთვის გულახდილი ვიყავი და ახლაც ჩემს აზრებს მოგახსენებთ. ასე რომ, გამხიარულდით, დარწმუნებული ვარ, საბოლოოდ დაწყევლილი და ღვთისაგან დაგმობილი ბრძანდებით, ერთი იმედილა დარჩენილა, რომელმაც იქნებ გიშველოს რამე, მაგრამ ესეც ერთგვარი ნაბუშარა იმედი გახლავთ.

ჯ ე ს ი კ ა

რა იმედი, ბარემ მითხარი.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

კარგი, გატყვით. მცირე იმედი შეიძლება გქონდეთ; მამათქვენს არ გაუჩენიხართ... ანუ ურიის ქალი არა ხართ.

ჯ ე ს ი კ ა

ეს მართლაც რომ ნაბუშარა იმედი. მაშინ ხომ დედაჩემის ცოდვები მომეკითხება.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

ჰო, ესეც მართალია, მიტომაც ვშიშობ; მამის მხრივაც და დედის მხრივაც დაღუპულია თქვენი საქმე. სწორედ თქვენზე ითქმის: ვაის (მამათქვენს) გავეყარე და ვუის (დედათქვენს) შევეყარეო. მოკლედ, ასე ვიტყვით თუ ისე, თქვენი საქმე წასულია!

ჯ ე ს ი კ ა

ისევე ჩემი ქმარი თუ დამიხსნის, აკი ქრისტიანად მომაქცია.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

მით უარესი მისთვის. ქრისტიანები ისედაც ბევრნი ვიყავით, სწორედ იმდენი, რომ ერთად ცხოვრებით ერთმანეთს ხელს არ ეუშლიდით. ქრისტიანების გამრავლებით — ღორის ზორცის ფასი აიწვეს. ყველამ რომ ღორის ზორცის ჭამა დაეიწყეთ, მალე ღორის ნაჭერი მასისხლად გაიყიდება.

ჯ ე ს ი კ ა

ამას ჩემს ქმარს ეუამბობ, ლანჩელოტ. აჰა, ისიც მოდის.

(შემოდის ლ ო რ ე ნ ც ო.)

ლ ო რ ე ნ ც ო

მალე ეჭვიანი გავხდები, ასე თუ დაიწყე ჩემი ცოლის განმარტობა კუთხე-კუთხე.

ჯ ე ს ი კ ა

ტყუილად ეჭვიანობ, ლორენცო, ვერ შევეწყვეთ ერთმანეთს. პირდაპირ გამიცხადა, რაკი ურიის ქალი ხარ, ზეტა წყალობის თვალთ არ გიყურებსო. შენც არ ყოფილხარ სახელმწიფოს კარგი მოქალაქე, ქრისტიანად რომ მომაქციე. ამით თურმე ღორის ზორცის ფასი ასწიე.

ლ ო რ ე ნ ც ო

მე კიდევ გაცემ რამე პასუხს სახელმწიფოს, მაგრამ შენ როგორ დაადწე თავს იმ ზანგი ქალის მუცელს. შენგან ფეხმძიმედაა.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

მით უკეთესი, გაზრდილა, დამძიმებულა. და კიდევ რომ პატიოსან ქალზე უფრო მსუბუქი იყოს, მაშინ მისი ფასი, რომ ვფიქრობდი, იმაზე უფრო მძიმე იქნება.

ლ ო რ ე ნ ც ო

ყველა სულელმა ზმებით არ დაიწყო ლაპარაკი?! მალე ალბათ ნამდვილი ჭკუამახვილობა — გაჩუმება იქნება, ყბედობა კი თუთიყუშებს წააქეზებს. წადი, ბრიყვო, და უბრძანე სადილისათვის მოემზადონ.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

ისინი უკვე მზად გახლავთ, ბატონო: ყველას მშვიდი მუცელი აქვს.

ლ ო რ ე ნ ც ო

ღმერთო დიდებულო, ეს რა ჭკუამახვილი ყოფილა! მაშ, წადი და უბრძანე სადილი მოამზადონ.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

სადილი უკვე მზად გახლავთ. ისლა აკლია, უბრძანოთ სუფრა გაშალონ.

ლორენცო

მაშ, კარგი და კიდევ ბევრს გაშლით, ბატონო?

ლანჩელოტი

აჰ, არა, ბატონო, გაშლა რა ჩემი საქმეა.

ლორენცო

კიდევ იშოვა სალაყბო! იქნება გნებავთ, მთელი სიმდიდრე თქვენი გონებისა ერთ წამში სულ წინ გადმოვილაგოთ. ამას გთხოვ, უბრალო სიტყვები უბრალოდვე გაიგო: წადი შენს მეგობრებთან, უბრძანე სუფრა გაშალონ და ზორცი მოგვართვან. ჩვენც მალე მოვალთ.

ლანჩელოტი

სუფრას რაც შეეხება—მოგართმევენ, ბატონო; ზორცს რაც შეეხება—გაშლიან; ხოლო თქვენს მობრძანებას რაც შეეხება—ეს უკვე თქვენი გუნებისა და ხასიათის საქმეა.

(გაღის.)

ლორენცო

სად ხარ, ნათელო გონებაო? რა არ ილყაბა! თავი სავსე აქვს მოსწრებული სიტყვებით ბრიყვსა. ბევრს ვიცნობ უფრო მაღალ წრიდან გამოსულ სულელს, ამისებრ შემკულს; მოსწრებული სიტყვა თქვას ოღონდ და რას დაგიდევთ, არად აგდებს ჭეშმარიტებას. აბა, რას იტყვი, ჰა, ჯესიკა, ჩემო ძვირფასო, როგორღა მოგწონს ბასანიოს ცოლი, მითხარი.

ჯესიკა

ენას სად ძალუძს, რომ გამოთქვას იმისი ქება! ბასანიო კი უნდა იყოს მართლაც ნეტარი, რადგან ასეთი კურთხეული ცოლის პატრონი

ცის ნეტარებას აქ იგემებს, დედამიწაზე. და თუ მაინც ვერ დააფასა ეს ბედი იმან, მაშინ ნამდვილად არ იქნება ღირსი ზეცისა. ორი ღმერთი რომ შეეჯიბროს ცაში ერთმანეთს, სანაძლეოდ კი მათ ორივემ ორი მოკვდავი ქალი დასახოს და ერთ-ერთი ჰორცია იყოს, მაშინ მეორის ფასი უნდა რითმე გაზარდოს, რადგან ამ უხეშ და უბადრუკ დედამიწაზე ვერსად ვერავინ ვერ იპოვის ბადალს იმისას.

ლორენცო

შენც ისეთივე ღირსეული მეუღლე შეგხვდა, როგორც ის არის ბასანიოს ქებული ცოლი.

ჯესიკა

იქნებ მეც მკითხო, რა აზრის ვარ.

ლორენცო

გკითხავ, შენც გკითხავ.

ჯერ კი წავიდეთ, ვისადილოთ.

ჯესიკა

მე მსურს, შეგაქო,

ვიდრე სადილით დაემძიმდები.

ლორენცო

არა, გთხოვ, არა.

სჯობს სადილის დროს მესაუბრო, რაც არ უნდა თქვა, უფრო ადვილად მოვინელებ საჭმელთან ერთად.

ჯესიკა

ძალიან კარგი, ასე იყოს.

(გაღიან.)

მოქმედება მეოთხე

სურათი პირველი

ვენეცია. სასამართლო.

შემოდან მთავარი, დიდებულები, ანტონიო, ბასანიო, გრაციანო, სოლანო, სალერიო და სხვები.

მთავარი

უკვე აქ არის ანტონიო?

ანტონიო

მე მზად გახლავართ.

მთავარი

დიდად მწყინს, რომ ამ დღეში ხარ. გულქვა მტერს უნდა გასცე პასუხი, არამზადას, შეუბრალებელს. მის არაკაცურ ბუნებაში თანაგრძნობისა და შეწყალების წვეთს ვერ ნახავ.

ანტონიო

რომ ბევრს ეცადა თურმე თქვენი დიდებულება,

რათა მოგელობით მისი რისხვა და გულქვაობა. და რაკი ასე გაჯიუტდა, რაკი კანონი ჰურისგებისგან ვერ დამისხნის, რა გაეწყობა, აიცოფეს მისას შევადგებ ჩემს მოთმინებას, აულის სიმშვიდით აღჭურვილი მე გადავიტან ამის საშინელ მრისხანებას და მძვინვარებას.

ქთავარი

ჰადით, უბრძანეთ, ებრაელი აქ გამოცხადდეს.

აოლანიო

ქარებთანა დგას. აჰა, მოდის, ჩემო ბატონო.

(შემოდის შაილოკი.)

ქთავარი

კვერდზე მიდევით, გზა მიეცით ჩვენთან წარმოსდგეს. ჰაილოკ, ყველა ასე ფიქრობს, მეც ასე ფიქრობ, რომ მოჩვენებით ავეულობას ინახავ მხოლოდ ზოლო წუთამდე, ზოლო შემდეგ, ჩვენ ვიმედოვნებთ, კვაჩვენებ ნამდვილ შეწყალებას და ღრმა სინანულს, ჰენს გამოგონილ სიმკაცრეზე უფრო საკვირველს. იმის ნაცვლად, რომ საწყალ ვაჭარს დაჟინებით სთხოვ. ღირების ძალით, ჩამოიჭრას გირვანქა ზორცი, დამიანურ თანაგრძნობით აღტყინებული, ცვწამს, არა მარტო მოუხსნი მას ამ მძიმე სასჯელს, რამედ თავნის ნახევარსაც კი აპატიებ. ცვწამს, სიბრაღულით გადახედავ ზარალს მაგისას, ჯარალს, ახლახან იმის თავზე რისხვად დატეხილს, რომელიც მეფურ ვაჭარსაც კი დასცემდა ძირსა, რაც თანაგრძნობით აღძრავდა კაცს კაჟისგულიანს, ელმოხელ თურქსაც, ანუ თათარს, დაბადებიდან ჰებრალებას და თანაგრძნობას დაუჩვენებელსა... ჰენს სანუგეშო პასუხს უუცდით, თქვი, ებრაელო.

ჰაილოკი

იემი პასუხი მოვახსენე თქვენს ბრწყინვალეობას. ჰენს წმინდა შაბათს მივეც აღთქმა, რომ თამასუქით, რაც მე მეკუთვნის, ის მივიღო. უარს თუ მეტყვით, მით ქალაქის სამართალს და თავისუფლებას იფათს უმზადებთ. ალბათ მკითხავთ, სამ ათას ღუკატს რად ვამჯობინებ მე გირვანქა ლეშის მიღებას?! რ გიპასუხებთ! გეტყვით: ასე მეპრიანება! ქრთი მითხარით, ეს პასუხი არ არის განა? თქვათ, ვირთაგები გაჩნდა სახლში და მოსაწყამლად ჰსურს, გადვიხადო მე ღუკატი ათი ათასი. რას იტყვით, ნუთუ არც ესაა თქვენთვის პასუხი?! აოგი ვერ იტანს პირღია გოჭს, ზოგსაც აგიუებს ქატის დანახვა; ზოგს კი ცხვირწინ თუ ჩაუარა სესტირემ გუდით, შეკაგება არ ძალუძს შარდის, რადგან გუნება, ქალბატონი ჩვენი ვნებების,

ისე გვატარებს, როგორც თვითონ მოესურვება. რად ეჯავრება, ვთქვათ, ზოგიერთს პირღია გოჭი? ზოგსაც უენებელ, სასარგებლო კატის დანახვა? ანუ მესამე გუდა-სტირის ხმას რად ვერ იტანს? ამ გარდაუვალ სამარცხვინო ძალას ისინი ხომ უნებურად მორჩილებენ და დატანჯულნი სხვასაც ტანჯავენ, მეც ვერ გეტყვით, არ მინდა გითხრათ სხვა რამ მიზეზი, რად ვზარალობ ამ საქმეს ასე, თუ არ ზიზღი და მძულვარება ანტონიოსი. ახლა რას იტყვით, არც ესაა თქვენთვის პასუხი?

ბასანიო

არა, არ არის ეს პასუხი, უგულო კაცო. ამ შენს საშინელ სისასტიკეს ეს არ ამართლებს.

შაილოკი

ვალად არა მდევს, შენ გაამო ჩემი პასუხით.

ბასანიო

როგორ იქნება ყველა მოკლა, ვინც შენ არ გიყვარს.

შაილოკი

ეს კი იქნება, გძულდეს, ვისიც მოკვლა არ ვინდა?

ბასანიო

არ უნდა აღძრას მძულვარება წყენამ მაშინვე.

შაილოკი

მაშ, გველს მიუშვებ, მეორედაც დაგკბინოს, არა?

ანტონიო

გთხოვთ, რომ დაფიქრდეთ. ებრაელთან ღირს კი კამათი? ეს იგივეა, ზღვის ნაპირას გახვიდე კაცი და აზვირთებულ ტალღებს მკაცრად უბრძანო, დაცხრეს; ეს იგივეა, რომ დატუქსვა დაუწყო მგელსა, თუ რად აბლავლებს საბრალო ცხვარს თავის ბატკანზე, ან დაუშალო მთის მწვერვალზე ატყორცნილ ნაძვებს, ცით მოვარდნილის გრიგალისგან აზვირთებულთა, კენწერო ნახად არხიონ და არ იშრიადლონ. უფრო ადვილად დასძლევ კვეყნად უმძიმეს საქმეს, ვიდრე მოალობო (არც რამეა ასე მაგარი) მის ებრაულ გულს. მეც ამიტომ ვემუდარებით, ჩამოუხსენით. ნუღარ ცდილობთ მაგის მოალობას, ისა სჯობია, რომ საჩქაროდ, ახლავ, პირდაპირ მაგას წადილი შეუსრულონ — გამასამართლონ.

ბასანიო

სამი ათასის ნაცვლად აგერ ექვსი ათასს ვდებ.

შაილოკი

თითოეული ღუკატი მაგ ექვსი ათასში ექვსად გაიყოს და გადიქცეს თითო ღუკატად, მაინც არ მინდა შენი ფული. მე პირობა მსურს!

၂၈၃၁၆၀

ქონ შეგიწყალებს, სიბრალული თავად არა გაქვს!

150 33 330

ზად მეშინოდეს სამართალის, თუ მართალი ვარ?
იქვენ ზომ ნაციდი მონები გყავთ და როგორც ვირებს,
ით ჯორებს თქვენსას, ან თქვენს ძაღლებს, აკეთებინებთ
ჰამამცირებელ მონურ საქმეს. ნებაც გაქვთ ამის,
ზადგან ისინი ნაციდი გყავთ და გითხრათ განა:
თავისუფლოთ, მიათხოვეთ თქვენი ქალები!
ზად აღვრევიანებთ ტვირთის ქვეშ იჯდის? მათაც

တန့်ကျင်နာဂါတ

პილი ლოგინი გაუშალეთ, ანუ თქვენსავით
 აგულდაგულოდ შეკაზმული კერძი მიართვით!
 აქვენ მიპასუხებთ: ის მონები ჩვენ გვეკუთვნისო.
 'უც მაგვარივე პასუხს გაძლევთ: გირაჟანქა ზორცი,
 'ოშელსაც ახლა მაგასა ვიზოვ, ძვირი დამიჯდა,
 იყიდა და მე მეკუთვინი, მსურს, კიდევ მქონდეს.
 ქარს თუ მეტყვიეთ, მაშინ ფუი სამართალს თქვენსას!
 'უნეციაშუ კანონს ძალა არა ჰქონია!
 'ამართალს ვიიზოვ, მიპასუხეთ, მომცემთ თუ არა?

। त ऽ ङ्ग ऽ ङ्ग ऽ

მე უფლება მაქვს, რომ გადავდო საქმის გარჩევა, რადგან დოქტორი ბელარიო, ვინაც ამ საქმის აღსაწევრებელ მოვინებთ, დღეს ვერ ჩამოვა.

ს ო ჯ ა ნ ი თ

ემო ბატონო, გარეთ იცდის შიკრიკი მისი,
წორედ ახლახან ჩამოსული პადუიდანა,
იან წერილი აქვს დოქტორისა.

। त ३ ५ ६ ०

აქ მომეცანეთ

ბისი წერილი და შიკრიკსაც მოუხმეთ ჩვენთან.

၂၁၆၁၆၀၈

ბა, მხნედ, ჩემო ანტონიო! გამაგრდი, კაცო!
 ემალ მე მივცემ ამ ურიას ჩემს ზორცს, სისხლს და
 ძელებს,
 კიდრე შენ ჩემთვის ერთი წვეთი სისხლი დაღვარო.

၂၆၆၈၈၈၈

ჰე უდღეური ცხვარი ვარ და სიკვდილს მოველი;
 ჭიანი ხილი უფრო ადრე ეცემა მიწას,
 ზეე მეც ასე მომივიდეს. ეჰ, ბასანო,
 უკეთესს ვერას გააკეთებ — ცოცხალი დარჩე
 და ჩემს სულელაზე დამიწერო ეპიტაფია.

(შემოდის კლერკის ტანსაცმლით შემოსილი ნ ე რ ი ს ა.)

၂ တ ၁ ၃ ၁ ၆ ၀

აჰ, ეს თქვენა ხართ პადუიდან, ბელარიოსგან?

၆၇၆၀၆၁

დიახ ბატონო. ბელარიო სალამს მოგიძღვნით.

(გადასცემს წერილს.)

၁၆၁၆၀၈

ნეტავ რად ღვსავ დანას ასე გულმოდგინებით!

შ ა ნ ჯ ნ კ ი

იმაღ, რომ ზორცი ამოვაჭრა მოვალეს ჩემსას.

ရဲ နှာ ဗွ ဝ န က

გულქა ურიავ, ტყავზე კი არ – შენს სულზე ღესავ
და არცა ლითონს, თუნდ ჯალათის ცულსაც არ ძალუძს,
სიმახვილეში შეეჯიბროს შენს ბოროტებას.
ნუთუ ვიდრება შენზე სულაც არ იმტკმედებს?!

შ ა ნ ლ ო კ ი

ასეთ ვედრებას შენი ჭკუა ვერ მოიგონებს.

၂၆၁၆၀၁၆၈

წყველიმც იყავ, უღმობელო, ქოფაკო ძაღლო!
შენი სიცოცხლე კიცხვა იყოს ქვეყნის სამართლის!
ლამის ერთიან შემირყიო რწმენა ღმერთისა
და ლამისაა პითაგორას მცნება ვირწმუნო,
რომ მხეცთა სულნი გადადიან კაცის სხეულში.
შენი ქოფაკი სული ალბათ კაცთა ჟღერტისთვის
ჩამოხრჩოილი მგლისგან მოდის. სახრჩოელადან
გაფრინდებოდა მისი სული და დედაშენის
ბნებურ საშოში შენს შობამდე შეგუყვებოდა.
მართლაც და შენი სურვილები მკლეური არ არის?!
გაუმაძლარი, სისხლიანი და მჭაჩებლური!

ಪೊರಗು

საკუთარ ფილტვებს უფრო ავნებ შენ ამ ღრიალით, ვიდრე წაშლიდე თამასუქზე დაბეჭდილ ბეჭედს. გმანჯილო კაცო, გაუფრთხილდი შენს მახვილ ჭკუას, თორემ სულ თავზე დაგვენგრება სამარადჟამოდ. მიე აქ სამართაოს კელიღები!

මිත ට්‍රාෆික්

წერილით ვიდაც

ჭაბუკსა გვიქვებს ბელარიო, ბრძენ მოსამართლეს.
სად არის იგი?

၆၇၈၀၆၁

აქვე გახლავთ, ჩემო ბატონო, თქვენს პასუხს უცდის. არ ინებებთ, მიიღოთ იგი?

မိတ္တသဒ္ဓါ

სულით და გულით. აბა, წადით სამი ან ოთხი და მოკრძალებით მოიწვიეთ. იმის მოსვლამდე თქვენ მოუსმინეთ ბელარიოს მოწერილ ბარათს.

კლერკი (კითხულობს)

უნდა მოვახსენო თქვენს დიდებულებას, რომ თქვენმა წერილმა მძიმე ავადმყოფს მომისწრო. მაგრამ შიკრიკი რომ მოვიდა, ბედზე ჩემთან გახლდათ ერთი რომელი ვეკილი ბალთაზარი. მას გავაცანი ანტონიოსა და ებრაელის დავის შინაარსი; ბევრი წიგნი გადავქექეთ, ჩემი შეხედულება ამ საკითხზე მან უკვე იცის, ამას ემატება მისი საკუთარი ცოდნა, რომლის სიდიადეს საკმაოდ ვერ შევაქებ. ჩემი დაუინებოთი თხოვნის შემდეგ თანახმა გახდა ჩემ მაგივრად წამოსულიყო და ამგვარად თქვენი დიდებულების თხოვნა შეესრულებინა. ჩემი თხოვნაა, სიყმაწვილე ხელს ნუ შეუშლის მის ღირსეულად მიღებასა და დაფასებას, რადგან ჯერ არ მინახავს ასე ახალგაზრდა ტანს ასეთი მოხუცი თავი ბმოდეს. თქვენი კეთილმოწყალე გულისათვის მომინდვია იგი, ხოლო ამ საქმეში მისი გამოცდა თავისთავად ყველაზე უკეთესი ქება იქნება“.

მთავარი

ხომ მოისმინეთ, რასაცა გეწერს ჩვენ ბელარიო? აჰა, მგონი თვით ვეკილია.

(შემოდის გადამხული პორცი.)

ხელი მიბოძეთ!

ბელარიოსგან ბრძანდებით თქვენ?

პორცია

ღიახ, ბატონო.

მთავარი

მოგესალმებით. გთხოვთ, დაბრძანდეთ, თქვენ უკვე იცნობთ დავის არსს, რამაც სასამართლო შეყარა დღეს აქ?

პორცია

ღიახ, ამ საქმეს კარგად ვიცნობ. ოღონდ მიბრძანეთ, რომელი არის ის ვაჭარი და ებრაელი?

მთავარი

წინ წამოდექით, ანტონიო, და შენც შაილოკ.

პორცია

შაილოკ გქვიათ?

შაილოკი

შაილოკი მქვია სახელად.

პორცია

არაბუნებრივ და უცნაურ საქმეს უჩივით, თუმც ვენეციის სამართალი და კანონები უარს ვერ იტყვის, თქვენს სურვილს წინ ვერ აღუდგება.
(ანტონიოს.)

ეს თქვენ ჩაგაგდოთ ამ საშინელ დღეში საჩივრით?

ანტონიო

ღიახ, აგრე სურს.

პორცია

ჭეშმარიტად ცნობთ ამ თამასუქს?

ანტონიო

ცნობ.

პორცია

ებრაელმა შეწყალე უნდა გვიჩვენოს.

შაილოკი

რა უფლება გაქვთ, მაიძულოთ, მითხარი ერთი?

პორცია

ძალდატანებით შეწყალე — რა წყალობაა!

იგი ყველაფერს ისე უნდა ეპყურობოდეს, როგორც ზეციდან მონადენი ჟუჟუნა წვიმა.

გულმოწყალეობა ორმაგადაც კურთხეულია:

ნეტარს ჰყოფს თვითონ შემწყალებელს და შეწყალებულს.

ძლიერთა ხელში უფრო მძლავრობს. ხელმწიფეს სვიანს გვირგვინზე მეტად ის შეჰფერის. კვერთხი მეფისა აჩვენებს ძალას წარმავლის სიძლიერისას; ის ნიშანია სიდიადის და მოწიწების, შთამბრუნებელი მეფისადმი შიშის და ძრწოლის. მაგრამ წყალობა ყოველ კვერთხზე უფრო მაღლა დგას, იგი ნაკურთხი მეფე არის მეფეთა გულში, ის თვითონ ღმერთის თვისება და ნიშანი არის. და თუ სამართალს შევაზავებთ ჩვენ მოწყალეობით — მიწიერ ძალას დავამსგავსებთ ცის ძლიერებას. თქვენს მხარეზეა, ებრაელი, კანონი ახლა, მაგრამ, დაფიქრდით, სამართალზე თუ წავა საქმე, მაშინ ვერც ერთი ჩვენთაგანი ვერ გადაერჩებით! წყალობისათვის ელოცულობთ ჩვენ და იგივე ლოცვა გვასწავლის, ვიყოთ გულმოწყალე. ეს ყველაფერი ვილაპარაკე მხოლოდ მისთვის, რომ შევარბილო კანონიერი თხოვნა თქვენი. მაგრამ თუ მაინც თქვენსას მოითხოვთ, ვენეციის მკაცრი სამსჯავრო ვალდებულია, მსჯავრი დასდოს მოვალეს თქვენსას.

შაილოკი

მე მომეკითხოს ჩემი ცოდვა, სამართალს ვითხოვ! მე თამასუქით შევისრულო უნდა პირობა!

პორცია

ფული არა აქვს ვაჭარს ვალის გადასახდელად?

ბასანიო

როგორ არა აქვს. მე ვთავაზობ, აქ, სამსჯავროში სამჯერ მეტ თანხას! არა კმარა? ათჯერ მეტს მივცემ!

I

თავდასაღებ ჩემი ხელი, თავი და გული იყოს.
და თუ ამანაც არ იქმნება, ჩანს ბოროტებას
გაუმარჯვნია სიმაღლესი. გემუდარებით,
კანონი ერთხელ თქვენს უფლებებს დაუმორჩილოთ,
დიდ სიმაღლისთვის დაარღვიეთ კანონი მცირედ;
ამ ეშმაკის სულს თქვენ ლაგამი უნდა ამოსდოთ.

პოეტი

არ შეიძლება. არა ძალას ვენეციაში
არ შეუძლია დადგენილი კანონის შეცვლა.
ამ მაგალითით შემდეგ ბევრი სხვა უწყესობაც
გამეფდებოდა ჩვენში. არა, არ შეიძლება!

შაილოკი

ო, დანიელი! დანიელი სჯის დღეს ამ საქმეს!²
ბრძენო ჭაბუკო მოსამართლე, ქების ღირსი ხარ!

პოეტი

გთხოვთ, თამასუქი წამაკითხოთ.

შაილოკი

აი, აქ გახლავთ!
პატივცემული მოსამართლე, პა, თამასუქი!

პოეტი

მაგრამ, შაილოკ, სამჯერ უფრო მეტს ვთავაზობენ.

შაილოკი

აღთქმა, აღთქმა მაქვს მიცემული! ზეცას შევფიცე!
ფიცე გატყუებ? დავიმძიმო სული ცოდვებით?
არა! არა, თუნდ ვენეცია მარჯონ, არა!

პოეტი

რა გაეწყობა, თამასუქის ვადა გავიდა,
და ამ ებრაელს უფლება აქვს კანონის ძალით,
გირვანქა ზორცი გულთან ახლოს მოაჭრას ვაჭარს.
იყავ მოწყვლევ, სამჯერ მეტი ფული აიღე,
და ნება მომე, თამასუქი დავხიო აქვე.

შაილოკი

როცა ყველაფერს გავინაღებ, მერე დახიეთ.
თქვენ ღირსეული მსაჯული ხართ, მე როგორც ვატყობ.
კანონებს იცნობთ, ჩინებულად გახსენით საქმე.
ახლა იმავე კანონების სახელითა გთხოვთ,
რომლის ნამდვილი დასაყრდენი თქვენვე ყოფილხართ,
გამოიტანეთ განაჩენი. სულს გვეფიცებით,
რომ არავითარ კაცს ამქვეყნად არ შეუძლია,
შემაცვლევინოს მე განზრახვა! ჩემსას მოვითხოვ!

ანტონიო

მე სასამართლოს ვევედრები, რომ მსჯავრი დამდოს.

პოეტი

რაზან ეგრეა, მიუშვირეთ გული მის დანას...

შაილოკი

ო! ღირესული მოსამართლე! კარგი ჭაბუკი!

პოეტი

რადგან კანონის შინაარსი სულმთლად ამართლებს
სასჯელს, რომელიც თამასუქში გარკვევითა ჩანს.

შაილოკი

სწორედ ასეა! ო, მსაჯული სამართლიანი!
რამდენად უფრო ხნიერი ხარ და არ გეტყობა!

პოეტი

აბა, მაშ გული გაიშიშვლეთ!

შაილოკი

ჰო, გული, გული!
ასე წერია თამასუქში — არა, მსაჯულო?!
რაც შეიძლება გულთან ახლოს, ასე წერია.

პოეტი

ასე წერია. მაგრამ ზორცი როგორ ავწონოთ?
სასწორი არ გაქვთ?

შაილოკი

როგორ არა, მზად მაქვს სასწორი.

პოეტი

მაშ, თქვენი ხარჯით დასტაქარიც მოაყვანინეთ,
რათა ჭრილობა შეუხვიოს, თორემ სისხლიდან
სულ დაიცლება.

შაილოკი

თამასუქში ასე წერია?!

პოეტი

არა წერია, მართალია, მაგრამ რა მოხდა,
კარგი იქნება ეს სიკეთე გამოიჩინოთ.

შაილოკი

აბა, სად არის, მე ვერ ვნახე, აქ არ წერია.

პოეტი

თქვენ კი, ვაჭარო, სათქმელი ზომ არაფერი გაქვთ?

ანტონიო

ორიოდ სიტყვას მოგახსენებთ. აჰა, მზადა ვარ!
მომეცი ხელი, ბასანიო, გემშვიდობები.
ნუ დაღონდები, რომ შენ გამო ამ დღეში მხედავ,
რადგანაც ბედმა უფრო მეტი სიკეთე მიყო,
ვიდრე საერთოდ ჩვეულება: ის ზომ უბედურს
ჩაღამებული თვალებით და შეჭმუნნილ შუბლით
სიცოცხლის დღეებს ათრევინებს სილატაკეში;
მე კი დამიხსნა უსასრულო წამებისაგან.

ქენს ღირსეულ ცოლს გადაეცი ჩემი სალამი.
ეთხარი, როგორ დავასრულე ჩემი სიცოცხლე,
წარიგ მიყვარდი, ესეც უთხარ, პატივი დამდე.
ცელაფერს ამას რომ უამბობ, თვითონ განსაჯოს,
ყავდა თუ არა მეგობარი მის ბასანიოს.
იუ დაინანებ მეგობარის ასე დაღუპვას,
ჩით ის არ ნანობს გაუსწორდეს მოვალეს შენსას,
ზადგან ურიამ თავის დანა ღრმად თუ ჩაუშვა,
სართლაც რომ გულისთ გადავიხდი მაშინ შენს ვალსა.

ბ ა ს ა ნ ი ო

ქენც კარგად იცი, ანტონიო, ცოლი შევირთე,
რომელიც ჩემთვის სიცოცხლეზე ძვირფასი არის.
საგრამ სიცოცხლე, ჩემი ცოლი, მთელი ქვეყანა
ზე შენს სიცოცხლედ, დამერწმუნე, აღარც კი მიღირს.
ცველას დაეთმობდი. ჰო, სუყველას მსხვერპლად მივუტან
მ ეშმაკის სულს, ოღონდაც კი შენ გამოვიხსნა!

ი ო რ ც ი ა

იქვენი მეუღლე რომ გისმენდეთ, არა მგონია,
დიდი მადლობა მოგახსენოთ ამ სიტყვებისთვის.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

სეცა მყავს ცოლი, გამოვტყდები, მიყვარს კიდეცაც,
საგრამ ნეტავი ის ზეცაში გაფრენილიყო
და იქ ეთხოვა ზეციურის ძალებისათვის,
აქნებ როგორმე მოეღბოთ ეს ძაღლი ურია.

ი ე რ ი ს ა

კიდეც კარგი, რომ ლაპარაკობთ ცოლის ზურგს უკან,
იორემ ეს ნატვრა, დამერწმუნეთ, სახლს ავირევდათ!

მ ა ი ლ ო კ ი (თავისთვის)

სა, რა ყოფილა ქრისტიანის ცოლქმრობა თურმე!
ერთი ქალი მყავს, მირჩენია მისთხოვდეს იგი
კინმეს ნაშიერს ბარაბისას, ვიდრე ქრისტიანს!..

(ზმამალა.)

ღროს ნულარ კარგავთ, გთხოვთ, სასჯელი გამოუტანოთ.

ბ ო რ ც ი ა

კირვანქა ზორცი ამ ვაჭრისა შენ მოგენიჭა,
ეს კანონითაც შენია და სამსჯავროც გაძლევს.

მ ა ი ლ ო კ ი

ამართლიანი მოსამართლე!

ბ ო რ ც ი ა

უნდა ამოჭრა გულთან ახლოს, ამის უფლებას
კანონიც გაძლევს, სამსჯავრომაც ეს გადაწყვიტა.

მ ა ი ლ ო კ ი

ბრძენო მსაჯულო! მოემზადე! აი სასჯელი!

პ ო რ ც ი ა

ჯერ დაიცადე, კიდეცა მაქვს სათქმელი რაღაც.
ამ თამასუქით წვეთი სისხლიც კი არ გეკუთვნის!
აქ გარკვეულად ნათქვამია — „გირვანქა ზორცი“.
აბა, მიიღე ეს კუთვნილი გირვანქა ზორცი!
მაგრამ მოჭრის ღროს ქრისტიანის თუნდ ერთი წვეთი
სისხლის დაღვრისთვის, ვენეციის კანონის ძალით,
ჩამოგერთმევთ მამულები, მთელი ქონება
და ვენეციის სახელმწიფოს გადაეცემა.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ო, ღირსეულო მოსამართლე! ხედავ, ურიავე?
ბრძენო მსაჯულო!

მ ა ი ლ ო კ ი

ასეთია მერე კანონი?

პ ო რ ც ი ა

თუ გნებავს, თვითონ წაიკითხე. შენ მოითხოვდი
მართლმსაჯულებას; ღრმად გჯეროდეს, მიიღებ კიდეც,
ოღონდ უფრო მეტს, ვიდრე ამას შენ ისურვებდი.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ო, განსწავლულო მოსამართლე, ხედავ, ურიავე?
ბრძენო მსაჯულო!

მ ა ი ლ ო კ ი

მაშ, ავიღებ სამმაგად იმ ფულს,
ქრისტიანი კი გამიშვია.

ბ ა ს ა ნ ი ო

აი, ის ფული.

პ ო რ ც ი ა

ნუ გეჩქარებათ, დაიცადეთ, მართლმსაჯულების
მიღება უნდა ამ ებრაელს. თქვენ ფიქრი ნუ გაქვთ,
არას მიიღებს სასჯელს გარდა.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ჰოი, ურიავე!
რა განსწავლული, ღირსეული მოსამართლეა!

პ ო რ ც ი ა

მაშ, მოემზადე შენი ზორცის ამოსაჭრელად.
სისხლს კი ნუ დაღვრი. თან არც მეტი და არც ნაკლები
ერთ გირვანქაზე არ ჩამოსჭრა. თუ გირვანქაზე
ნაკლები იქნა, ანუ მეტი თუნდ უმნიშვნელო
სკრუპულის ერთი მეოცედით, ანუ სასწორი
ბეწვის სიმძიმით გადიხარა, მაშინ იცოდე,
სიკვდილი გელის და ქონება ჩამოგერთმევა.

ဒုတိယ ဝိသုဒ္ဓိ

აი, მეორე დანიელი. ზედაკ, ურიაკ!
ოჰ, შე ურჯულოვ, როგორც იქნა ჩაგიგდე ხელში!

३०६५०५

ზაღას უდგახარ, შენს თამასუქს რად არ იწაღდებ?

மே ௧௩ ௧௯௮௦

ჰე ჩემი თავნი დამიბრუნეთ და შინ გამიშვიო.

၆၁၆၁၆၀၈

აჰა, აიღე, შენთვის მქონდა დამზადებული.

३०६१३०५

პან უარი თქვა სასამართლოს წინაშე ფულზე,
 ახლა მიიღებს სამართალს და თამასუქს თეისას.

၃၆၁၆၀၁၆၈

დანიელია! აკი ვამბობ, დანიელია! (მიმართავს შაილوكს.)
მადლობას გიძღვნი, რომ ეს კარგი სიტყვა მასწავლე.

മ ഓ ങ്ങ ള്ള

ასე გამოდის, ჩემს თავნებაც კი ვეღარ მივიღებ!

இதற்குப் பதிலாக

შენ აღარაფერს არ მიიღებ სასჯელის გარდა.
აიღე, გქონდეს შენდა ჭირად!

३५०४३३०

ანგარიშები

მაშინ ეშმაკმა გაასწოროს. მე კი მივდივარ.

३०६३०५

დაიცა, კანონს. კიდეცა აქვს შენზე სარჩელი.
ვენეციური კანონებით, თუ უცხოელი
არაპირდაპირ, ან პირდაპირ, ეგ სულ ერთია,
ეცდება მოკლას მოქალაქე ვენეციისა,
პისი ქონების ნახევარი გადაეცემა
ღაზარალბეულს; და მეორე ნახევარიცა
ამ სახელმწიფოს საღაროში უნდა შევიდეს.
თანაც სიცოცხლე დამნაშავეს მხოლოდ და მხოლოდ
ჰვენს მთავარს ძალუძს უწყალობოს. შენც-მეთქი, ვაბობ-
საშინელ დღეში ჩაყარდნილხარ. უკვე დამტკიცდა,
რომ შეეცადე პირდაპირ და არაპირდაპირ
ამ ვაჭრის მოკლვას, რითაც, უკვე აღვნიშნე კიდეც,
ამ საშინელს და შეგედით დღეში ჩაყარდი.
სამ, ქვეგანერთზე, შეგყალიბა შესთხოვი მთავარს.

ဂဏသဒ္ဒါ

იქნება თავის ჩამოხრჩობის ნება გიბოდოს!
 ჰაგრამ ქონება სახელმწიფოს უნდა გადასცე,
 თოკის საყიდლად ფული ალბათ აღარ დავრჩება!
 ჯობს ჩამოგახრჩონ სახელმწიფო ხარჯებით ისევ.

မိတ္တသဒ္ဓါ

მიჩუქებია უთხოვნელად სიცოცხლე შენთვის,
რომ განსხვავება დაინახო ჩვენი გრძნობების.
შენი ქონების ნახევარი ამ ვაჭარს რჩება,
მისი მეორე ნახევარი კი სახელმწიფოს,
მაგრამ მორჩილი თუ გახდები, მაშინ ქონებას
აღარ წაგარძოვ, გადახდი ჯარმის მხოლოდ.

ဒီကလေးကလေး

სახელმწიფოს წილს! ანტონიოს ეს არ ეხება.

3 5 0 3 3 3 0

არ მსურს, წაიღეთ სიცოცხლეცა და ყველაფერიც,
ნუ შემინჯალებთ: სახლს სამირკველს თუ გამოაცლით,
რაზეც იგი ღვას — სახლიც მიგაქვთ, ასე გამოდის,
ის თუ წამართვით, რაც მაცხოვრებს — სიცოცხლეს

કે નહીં

თქვენ, ანტონიო, რა წყალობას უბოძებთ ამას?

ရက်သတ္တံ

თუ ღმერთი გწამდეთ, თოკი მხოლოდ, სხვა არაფერი.

၁၆၇၈၆၀၈

რაკი ინებებს მოთავარიცა და სასამართლოც
იმ ნახევარი ქონების წილ ჯარიმის მისჯას,
მეც თანახმა ვარ. ჩემს ნახევარს იგი გადმომცემს,
მი კი, ჩემთავად, ებრაელის სიკვდილის შემდეგ,
იმ კაცს მივუძღვნი, ასული რომ მოსტაცა მაგას.
ამ წყალობის წილ მე ვთხოულობ მისგან ორ რამეს:
ჯერ ერთი, უნდა მოინათლოს დაუყოვნებლივ,
მეორედ — აქვე, სამსჯავროში მან შეადგინოს
მემკვიდრეობის ფურცელი და მთელი ქონება
სიკვდილის შემდეგ დაუმკვიდროს სიძე-ქალიშვილს.

မိတ္တသဒ္ဓါ

და თუ ამაზე არ დათანხმდა, უკანვე მიმაქვს ჩემი წყალობა, რაც ახლახან მას მივანიჭე.

ဒီကလေးကလေး

ჰა, ებრაელო, თანახმა ხარ? არაფერს იტყვი?

பேய்விருந்தோ

მე თანახმა ვარ.

ॐ नमः शिवाय

მაშ, ანდერძი შეავსე, კლერკო.

பேரகராதி

გემუდარებით, ნება დამართოთ აქედან წასვლის.
უქეფოდ ვარ. ეს ანდერძი გამომიგზავნეთ
და ზეღს მოეაწერ.

მთავარი

წადი, ოღონდ ეს გააკეთე.

გრაციანო

ორი ნათლია წაგცხებს მირონს. მსაჯული ვიყო —
დაგიმატებდი კიდევ ათსა, რომ მიეყვანეთ
არა ემბაზთან, არამედ იქ, სახრჩობელასთან.

(გადის შაილოკი.)

მთავარი

გემუდარებით, წამობრძანდეთ სადილად ჩემთან.

პორცია

უმორჩილესად ბოდიშსა ვთხოვ თქვენს ბრწყინვალეებს,
მაგრამ ამაღამ პაღუაში უნდა ჩავიდე
და უკვე დროა გამგზავრების.

მთავარი

მალანა მწყინს,
რომ მოცალეა არ გქონიათ. ბატონი უნდა
დააჯილდოო, ანტონიო, რადგან მე ვუფიქრობ,
შენ მაგისაგან ღიდადა ხარ დავალებული.

(გადიან მთავარი და მხლებლები.)

ბასანიო

ბატონო ჩემო, თქვენმა სიბრძნემ დღეს ჩვენ დავიხსნა
უსაშინლესი სასჯელისგან. ამიტომაც ვთხოვთ,
ებრაელისთვის მისაცემი სამი ათასი
კეთილშობილურ გარჯისათვის მიიღოთ ჩვენგან.

ანტონიო

თანაც მოვალე სიკვდილამდე დავრჩები თქვენი
სიყვარულით და მეგობრული თანაგრძნობითაც!

პორცია

თუ თვითონვეა კმაყოფილი კაცი თვის გარჯით,
გასამრჯელოდაც კმარა ესა. მეც, ჩემდა თავად,
კმაყოფილი ვარ თქვენი დახსნით და ჩემს თავსა ვთვლი
დაჯილდოებულს ჩინებულად. არც არასოდეს
არ მიუფიქრია მე სხვაგვარი ჯილდოს მიღება.
ერთსა ვთხოვთ, მიცნოთ, თუ ოდესმე კიდევ შეგხვდებით.
ახლა მშვიდობით. ვისურვებ თქვენს კეთილდღეობას.

ბასანიო

კარგო ბატონო, არ იქნება, ვერ მოგეშვებით.
ფუულს ნუ აიღებთ — სახსოვარი მაინც იწებთ.
გემუდარებით, შემისრულოთ ეს ორი თხოვნა:
ჟარს ნუ მეტყვით და შემინდეთ სუყველაფერი.

პორცია

თქვენ ისერიგად ჩამაცივდით, რომ გმორჩილებით;

(ანტონიოს.)

თქვენ მე მიბოძეთ ხელთათმანი — როცა ჩავიცვამ,
მომაგონდებით.

(ბასანიოს.)

თქვენ კი ნიშნად სიყვარულისა,
თქვენი ბეჭედი მისახსოვრეთ. ხელს რატომ მალავთ?
სხვას მე არაფერს არ ვისურვებ და იმედი მაქვს
არ დაიშურებთ ნიშანს ჩვენი სიყვარულისას.

ბასანიო

კარგო ბატონო, ეს ბეჭედი... ეჰ, ეს რა არის!
თავს ვერ შევირცხვენ ამ უბრალო ბეჭდის ჩუქებით.

პორცია

მე კი არაფერს არ ავიღებ ამ ბეჭდის გარდა,
როგორღაც ძლიერ მომეწონა და მომესურვა.

ბასანიო

ფასზე როდი მაქვს ახლა საქმე, სხვა რამ მაწუხებს;
გადავბრუნებ ვენეციას და ყველაზე კარგს,
უძვირფასეს და ულამაზეს ბეჭდს მოგიძღვნით,
ეს კი დამითმეთ. მაპატიეთ, გემუდარებით.

პორცია

მე როგორც ვატყობ, გულუხვი ხარო შეპირებაზე.
ჯერ იყო, თხოვნა შემასწავლეთ, ახლა მასწავლით,
მათხოვარს როგორ უნდა უთხრას კაცმა უარი.

ბასანიო

ჩემო ბატონო, ეს ბეჭედი ცოლმა მანუქა
და როცა ხელზე მიკეთებდა, ასე შეეფიცე,
რომ არ გავცემდი, არ გავყიდდი, არ დავკარგავდი.

პორცია

ეჰ, ამ საბაბით ბევრი ფარავს თავის სიძუნწეს!
თუ თქვენი ცოლი შეშლილი და გიჟი არ არის,
როცა გაიგებს, ეს ბეჭედი რა ღირსეულად
დავიმსახურე, არ გაგვიცხავთ გაჩუქებისთვის.
თქვენი ნებაა! აწ მშვიდობა ნუ მოგეშალოთ.

(გადიან პორცია და ნერისა.)

ანტონიო

მოდით, აჩუქეთ, ბასანიო, ბეჭედი იმ კაცს,
შენი ჩემდამი სიყვარული და იმ მსაჯულის
დამსახურება — გადასწონის აღთქმას ცოლთანა.

ბ ა ს ა ნ ი ო

ჰა, გრაციანო, დაეწიე, სირბილით წადი,
და ეს ბეჭედი გაღაეცი. თანაც ეცადე,
ანტონიოსთან მოიყვანო, ჰა, გაეშურე.

(ვადის გრაციანო.)

ახლა წავიდეთ ჩვენც იქითკენ, ზვალ ადრე დილით
გავეშურებოთ ბელმონტისკენ ორივე ერთად.
აბა, წამოდი, ანტონიო.

(კადიან.)

ს უ რ ა თ ი მ ე ო რ ე

იქვე. ქუჩა.

შემოდიან პ ო რ ც ი ა და ნ ე რ ი ს ა.

პ ო რ ც ი ა

სახლი იკითხე ებრაელის და ამ ქაღალდზე
მოაწერიე ზელი. დღესვე გავწევთ შინისკენ,
რათა ერთი დღით ქმრებს დავასწოროთ შინ დაბრუნება.
ლორენცო როგორ გაიხარებს ამ საჩუქარით!

(შემოდის გ რ ა ც ი ა ნ ო.)

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ო, როგორც იქნა დაგეწიეთ, ჩემო ბატონო.
ჩემმა ბატონმა ბასანიომ გადაიფიქრა

და ეს ბეჭედი თქვენ მოგიძღვნათ. თანაც ძლიერ გთხოვთ,
სადილად ჩვენთან წამოვრძანდეთ.

პ ო რ ც ი ა

არ შემიძლია.

ბეჭდისათვის კი მოვასხენებ უდრემს მადლობას.
გთხოვთ, ასე უთხრათ, თანაც იქნებ ეს დამავალოთ,
რომ ამ ყმაწვილკაცს ებრაელის სახლი უჩვენოთ.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

კარგი, ბატონო.

ნ ე რ ი ს ა

მეც მაქვს საქმე თქვენთან, ბატონო.

(პორციას.)

უნდა მოვსინჯო, ჩემი ქმარიც თუ მომცემს ბეჭედს,
რომელიც ფიცით მას ყოველთვის თან უნდა ჰქონდეს.

პ ო რ ც ი ა (ნერისას)

მოგცემს, მერწმუნე. მოჰყვებიან ფიცს მერე ჩვენთან,
რომ ის ბეჭდები მამაკაცებს აჩუქეს იმათ.
მაშინ კი უნდა დავემტკიცოთ ჩვენ სინამდვილე.
ახლა გააჟევი. შენც ზომ იცი, სად გელოდები.

ნ ე რ ი ს ა

აბა, ბატონო, არ მაჩვენებთ ებრაელის სახლს?

(კადიან.)

მ ო ქ მ ე დ ე ბ ა მ ე ს უ თ ე

ს უ რ ა თ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ბელმონტი. ზეივანი პორციას სახლის წინ.

შემოდიან ლ ო რ ე ნ ც ო და ჯ ე ს ი კ ა.

ლ ო რ ე ნ ც ო

ერთი შეხედვე მთვარის კაშკაშს! ასეთ ღამეში,
როცა ნიავი საამურად კოცნიდა ზეებს
ისე რომ ჩქამიც არ ისმოდა... ასეთ ღამეში
ტროას კედლებზე ტროილოსი¹ სულმოუთქმელად,
აღბათ ბერძნების ბანაკისკენ მიიჩქაროდა,
სადაც ეძინა მის კრესიდას².

ჯ ე ს ი კ ა

ასეთ ღამეში

დამფრთხალი თისბე³ ფეხაკრეფით ვიღოდა ნამზე,
მავრამ, რა მოჰკრა თვალი უცებ აჩრდილს ლომისას,
შეეშინდა და შორს გაიქცა⁴.

ლ ო რ ე ნ ც ო

ასეთ ღამეში

დიდონა აღბათ ზღვის უდაბურ ნაპირას იდგა
და თავის სატრფოს ანიშნებდა ტირიფის ტოტით –
კვლავ დაბრუნდო კართავენში⁵.

ჯ ე ს ი კ ა

ასეთ ღამეში

მედეა აღბათ აგროვებდა ჯადოსნურ ბალახს,

რომ ხელმეორედ ჭაბუკობა ებოძებინა
იხუცებული ესონისთვის.

ლ ო რ ე ნ ც ო

ასეთ ღამეში
დიდარ ებრაელს გაეპარა ტურფა ჯესიკა
და მეგობართან ერთად იგი ვენეციიდან
ელმონტისაკენ გაეშურა.

ც ე ს ი კ ა

ასეთ ღამეში
ლორენცო იმას სიყვარულის აღთქმას აძლევდა,
სოსტაცა კიდეც ერთგულების ფიცით მას გული,
იუმცა ის ფიცი ყალბი იყო.

ლ ო რ ე ნ ც ო

ასეთ ღამეში
ჭურფა ჯესიკამ ჭირვეული გოგონას მსგავსად
კილი დასწამა უსამართლოდ თავის საყვარელს,
სან კი შეუნდო დიდსულოვნად.

ც ე ს ი კ ა

მარტო რომ ვიყო,
მგვარ ღამეთა ჩამოთვლაში ვერ მაჯობებდი,
საგრამ დაწუმდი, თითქოს ფეხის ზმა მომეყურა'.

(შემოდის ს ტ ე ფ ა ნ ო.)

ლ ო რ ე ნ ც ო

ცინ მოდის, ღამის მყუდროებას ვინ არღვევს ასე?

ს ტ ე ფ ა ნ ო

სეგობარი ვარ.

ლ ო რ ე ნ ც ო

მეგობარი? ვინ მეგობარი?
ახელი მითხარ, მეგობარო, გემუდარები.

ს ტ ე ფ ა ნ ო

იტყვანო მქვია. სიტყვა მომაქვს ქალბატონისგან,
რომ მობრძანდება ის ბელმონტში გათენებამდე.
ახლა დადის და წმინდა ჯვრებთან მუხლმოდრეკილი
ღმერთს ევედრება — ბედნიერი ცოლქმრობა მისცეს.

ლ ო რ ე ნ ც ო

თან ვინ მოჰყვება?

ს ტ ე ფ ა ნ ო

მოახლე და წმინდა მოძღვარი,
ყამაგებინეთ, გთხოვთ, ბატონი უკვე დაბრუნდა?

ლ ო რ ე ნ ც ო

არა, ჯერ არა. ვერც გავიგეთ იმისი რამე.
საგრამ, ჯესიკა, შინ შევიდეთ და ყველაფერი

ჩვენს დიასახლისს დავაზვედროთ საზეიმოდ.

(შემოდის ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი.)

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

სოლა, სოლა, ვო, ჰო, ჰო! სოლა, სოლა!

ლ ო რ ე ნ ც ო

ვინ გვეძახის?

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

სოლა! ბატონო ლორენცო ზომ არ გინახავთ, ბატონი
ლორენცო?

სოლა, სოლა!

ლ ო რ ე ნ ც ო

რას ღრიალებ! აქა ვარ.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

სოლა! აბა, სადა?

ლ ო რ ე ნ ც ო

აქა ვარ.

ლ ა ნ ჩ ე ლ ო ტ ი

მაშ გადაეცით, რომ ბატონისაგან შეიკრიკი მოვიდა:
კარგი ამბებით სავსე რქითა. ჩემი ბატონი გათენებამდე
აქ იქნება.

(ვადის.)

ლ ო რ ე ნ ც ო

სულზე უტკებესო, შინ შევიდეთ, იქ დაველოდოთ.
თუმცა, დაიცა, ჩვენი წასვლა რა საჭიროა.
ჩემო სტეფანო, წადი, მსახურთ შეატყობინე,
რომ ქალბატონი, საცა არის ჩამობრძანდება.
თანაც უბრძანე, აქ მოვიდნენ მემუსიკენი.

(ს ტ ე ფ ა ნ ო ვადის.)

შეხე, მთვარის სხივს ამ გორაკზე რა ტკბილად სძინავს.
ჩვენც აქ ჩამოვსხდეთ. დე ჩვენს სენას მოესალმუნოს.
მუსიკის ზმები. მყუდროება, ღამის სიჩუმე,
საამო ჰანგებს კიდეც უფრო დამატკბობელს ხდის.
დაჯექ, ჯესიკა, ცის კამარას შეხედე ერთი —
მოფენილია მოელვარე ოქროს თასებით;
და იმათ შორის, რასაც ზედავ, სულ უმცირესიც
თან მოძრაობს და თანაც მღერის ანგელოზივით,
ეხმატკბილება ნორჩთვალემა ქერუბინთ გუნდებს.
უკვდავ სულთ შორის ამნაირი ჰარმონიაა.
მაგრამ ვიდრე ამ მიწიერსა და მოუხეშავ
სამოსელშია გახვეული, არ გვესმის მისი.

(შემოდის მ ე მ უ ს ი კ ე ნ ო.)

აქეთ, დიანა გააღვიძეთ თქვენი ჰანგებით!
ტკბილი მუსიკით ქალბატონი მოაჯადოვებ
და შინისაკენ მოიზიდებთ მელოდიებით.

(მუსიკა.)

ჯ ე ს ი კ ა

მუდამ რაღაცა სევდასა მკვრის ტკბილი მუსიკა.

ლ ო რ ე ნ ც ო

ეს იმიტომ, რომ მაშინ სული გაქვს დაჭიმული.
შენ დააკვირდი უდაბნოში გაღაღებულ ჯოგს,
ან გაუხედნავ კეცთა რემას. ისინი ხტნიან,
გახელებულნი ნავარდობენ და ჭიხვინებენ,
რადგან ძარღვებში სისხლი უღუღთ მოჭარბებულად.
მაგრამ თუ უცებ გაიგონეს საყვირის ხმები,
ანდა ანაზღად სხვა რამ ჰანგი მოხვდა მათ სმენას,
მყისვე ყველანი ერთ ადგილზე შეჩერდებიან
და ველურ თვალებს თვინიერად დახრიან დაბლა.
ეს კი მუსიკის საამური ძალით მოხდება.
პოეტმაც მიტომ შეთხზა ასე, რომ ორფეოსი
სიმღერით ხეს, ქვას და მდინარეს აჯადოებდა.
ისე უგრძნობი, უხეში და გაცოფებული
არაფერია, არ მოალობს წამით მუსიკამ.
კაცი, რომელსაც თვითონ არ აქვს მუსიკის გრძნობა,
ვისაც სრულებით ვერ შეარხევს ტკბილი ჰანგები,
ჩაიდენს ღალატს, გამცემლობას, ავაზაკობას.
იმისი სული ბნელი არის შავ ღამესავით,
ერებოსივით წყველია მისი გრძნობები.
არ უნდა ენდო ასეთ კაცსა. ამ ჰანგს უსმინე!

(შემოდან პ ო რ ც ი ა და ნ ე რ ი ს ა.)

პ ო რ ც ი ა

სინათლის შუქი დარბაზიდან გამოდის თურმე.
რა შორიდან ჩანს იმ პატარა სანთლის ციმციმი!
კეთილიც ამ ბნელ ქვეყანაზე ასევე ელავს.

ნ ე რ ი ს ა

მთვარის შუქზე კი ეს სინათლე არ შეგვინიშნავს.

პ ო რ ც ი ა

თავისზე ნაკლებს ბრწყინვალედა ასე აბნელებს.
მეფის ნაცვალაც მეფესავით ნათლად ელვარებს,
ვიდრემდე მეფე მოვიდოდეს. მეფე რომ მოვა,
იგი გაქრება ვით ნაკადი ოკეანეში.
გესმის მუსიკა?

ნ ე რ ი ს ა

ეს ხომ თქვენი მუსიკა გახლავთ!

პ ო რ ც ი ა

ხედავ, უდროოდ თურმე კარგიც არ ვარგებულა.
ასე მგონია, ღამით უფრო საამურად ჟღერს.

ნ ე რ ი ს ა

მყუდროება ხდის, ქალბატონო, ასე საამოს.

პ ო რ ც ი ა

ყვავიც ისევე ტკბილად მღერის, როგორც ტორილა,
თუ არ მოუსმენ გულისყურით და გატაცებით.
და მე მგონია, ბუღბუღმა რომ იმღეროს დღისით,
როცა ყოყნებს ყველგან ბატი, მაშინ იმასაც
ნიბლიასნაირ მგალობელად ჩათვლიდა ყველა.
ქვეყნად ყველაფერს თავის დრო აქვს და შექებასაც
მხოლოდ ამისდა კვალობაზე დაიმსახურებს.
მაგრამ გავჩუმდეთ, მთვარეს სძინავს ენდომიონთან!¹⁸
და გაღვიძება ეზარება.

(მუსიკა წყდება.)

ლ ო რ ე ნ ც ო

თუკი არ ვცდები

პორციას ხმაა.

პ ო რ ც ი ა

უსიამო ხმით მიცნო, ალბათ,
ისევე, როგორც ბრძენი გუგულს ცუდი ხმით ცნობენ.

ლ ო რ ე ნ ც ო

კეთილი იყოს, ქალბატონო, შინ დაბრუნება.

პ ო რ ც ი ა

ჩვენი ქმრებისთვის ელოცულობდით და იმედი მაქვს
წარმატებითაც დაეხმარა მათ ჩვენი ღოცვა.
შევე დაბრუნდნენ?

ლ ო რ ე ნ ც ო

ქალბატონო, ჯერ არ მოსულან,
მაგრამ შიკრიკმა გვაუწყა, რომ გზაში ყოფილან.

პ ო რ ც ი ა

წადი, ნერისა, და მსახურებს ასე უბრძანე:
შინიდან სადმე თუ წავედით, ნურც ახსენებენ.
ლორენცო, ნურც თქვენ იტყვიან რასმე, ნურც თქვენ,
ჯესიკა.

(იმის საყვირის ხმა.)

ლ ო რ ე ნ ც ო

ჰა, თქვენი ქმარიც მოახლოვდა. ბუკის ხმა მესმის.
ნუ გეფიქრებათ — როდი გვიყვარს ბევრი ლაყბობა.

პ ო რ ც ი ა

ასე მგონია, თითქოს სწულ დღეს ჰგავს ეს ღამე —
გაფითრებულა! ასეთია დღე ღრუბლიანი,
მაშინ, როდესაც ხშირ ღრუბლებში მზე იმალება.

(შემოდან ბ ა ს ა ნ ი ო, ა ნ ტ ო ნ ი ო, ვ რ ა ც ი ა ნ ო
და სხვები.)

ბ ა ს ა ნ ი ო

მზის ჩასვლის შემდეგ, ჩვენთან რომ ხარ, მაშინ

თითქოსდა

ჩვენც ისეთივე დღე გვექონოდა, ვით ანტიპოდებს¹¹.

პ ო რ ც ი ა

ნეტავი მართლაც ვგავდე ნათელს მე ელვარებით, სიმსუბუქით კი არ ვინატრებ: მსუბუქი ცოლი მძიმე ტვირთია ქმრისთვის მეტად და ბასანიოს ასეთ სიმძიმეს არ ეუსურვებ. ეჰ, ღმერთს მივანდოთ. კეთილი იყოს, შინ მშვიდობით მოსვლა, ბატონო.

ბ ა ს ა ნ ი ო

მადლობას გიძღვნი. მეგობარსაც ასევე შეხვდი. აი, ეს არის ანტონიო, რომლისაგანაც განუზომელი სიკეთით ვარ ღავალებული.

პ ო რ ც ი ა

მართლაც ყოველმხრივ ხარ იმისგან ღავალებული, მე მითხრეს, შენთვის მან რა მძიმე ვალი აიღო.

ა ნ ტ ო ნ ი ო

ის ვალი უკვე გამისწორა — ბარიბარში ვარა.

პ ო რ ც ი ა

ჩვენს სახლში თქვენი მობრძანება დიდად გვახარებს, მაგრამ, ბატონო, დაგიმტკიცოთ უნდა ეს საქმით, და არ მოვეყვები თავაზიან ლაპარაკს ახლა.

გ რ ა ც ი ა ნ ო (ნერისას)

იმ მთვარეს ვფიცავ, ცილსა მწამებ, ჩემო ტრფიალო, დამიჯერე, რომ მოსამართლის კლერკს მივუძღვენი, და თუკი მაინც ასე ახლოს მიიტან გულთან, საჭურისობას ეუსურვებდი მას ჩემდა თავად.

პ ო რ ც ი ა

ყოჩად, დაიწყეთ უკვე ჩხუბი? რა ამბავია?

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ოქროს უბრალო რგოლის გამო! მან რომ მაჩუქა, იმ უხეირო ბეჭდის გამო! როგორც მედანე ამოჭრის ხოლმე დანაზე ლექსს, იმ ბეჭედზედაც ისე ეწერა: „ნუ დამტოვებ, მარად გიყვარდე“.

ნ ე რ ი ს ა

ბეჭდის წარწერა ან ფასი რა მოსატანია! როცა გაჩუქე, მაშინ აღთქმა მომეცო, გახსოვს? რომ სიკვდილამდე ხელიდან არ მოიშორებდი და შენ იმ ბეჭედს საფლავშიაც თან ჩაიტანდი. თუ ჩემი ხატრი აღარ გქონდა, შენს ენაწყლიან აღთქმას მაინცა სცემდი პატივს! რად ვაჩუქე? დიახ, მსაჯულის კლერკს აჩუქა! ღმერთმა ზომ იცის, რომ იმ კლერკს წვერი არასოდეს არ ამოუვა.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

აჰ, ამოუვა, თუ დასცალდა დავაუკაცება.

ნ ე რ ი ს ა

რალა თქმა უნდა,თუ დასცალდა ქალს დაკაცება.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ო, აი, ამ ხელს გეფიცებით, ჭაბუკს ვაჩუქე, ბიჭს, შენს სიმაღლე ცინგლიან ბიჭს, მსაჯულის

კლერკსა.

ისე მეხვეწა, მეტიტინა — ვერ გავაწბილე.

რა უნდა მექნა, გასამრჯელოდ ვაჩუქე იგი.

პ ო რ ც ი ა

გულახდით გეტყვით, საყველურის ღირსი ხართ

მართლაც,

ციოლის პირველი სახსოვარი როგორ გასწირეთ?!

ის სახსოვარი, თითზე ფიცით რომ გაიკეთეთ.

სამარადუამო ერთგულების ნიშნად მიიღეთ!

მეც ეუსახსოვრე ჩემს მეუღლეს ერთი ბეჭედი

და დავაფიცე, რომ აროდეს მოიშორებლა.

აი, აქა დგას ისიც ახლა. მე დავიფიცებ,

რომ თუნდა მისცე მას სიმდიდრე მთელი ქვეყნისა,

არ მოიშორებს, თითიდანაც კი არ წაიძრობს.

არა, მერწმუნე, გრაციანო, თქვენ მეტისმეტად

შეუბრალებლად დაამწუხრეთ თქვენი მეუღლე.

ბ ა ს ა ნ ი ო (თავისთვის)

ნეტა მარცხენა ხელი მომჭრან, ვიტყვოდი მაინც — ბეჭედსა მგლეჯდნენ და ბრძოლის დროს ღავკარგე-მეთქი.

გ რ ა ც ი ა ნ ო

ბასანიომაც აკი მსაჯულს მისცა ბეჭედი.

იმდენს ეხვეწა ის მსაჯული... და კაცმა რომ თქვას, დამსახურებით ღირსიც იყო ამ საჩუქრისა.

მერე კი კლერკმა მსაჯულისამ, ყმაწვილმა კაცმა,

ვისაც ერთგვარი შრომა შეხვდა გადაწერის დროს,

ჩემი ბეჭედი მოითხოვა. არც იმ მსაჯულმა

და აღარც კლერკმა არ ინდომეს სხვა სახსოვარი,

გარდა იმ ორი ბეჭედისა.

პ ო რ ც ი ა

ჩემო ბატონო,

მჯერა, ჩემს ბეჭედს არ გასცემდი, ალბათ სხვა იყო.

ბ ა ს ა ნ ი ო

არ ძალმიძს ცოდვას დაუუმატო კიდევ ტყუილი, თორემ ვიტყვოდი არა-მეთქი. მაგრამ ზომ ზედავ, თითზე ბეჭედი აღარა მაქვს... იგი მომშორდა.

პორცია

და ერთგულებაც შენს ვალბსა გულს მოშორებია,
მანამ იმ ბეჭედს არ ვიხილავ, ზეცასა ვფიცავ,
მე შენს ლოგინში არ ჩავწევი.

ნერი

ვიდრე ჩემს ბეჭედს არ ვიხილავ. არც მე ჩავწევი,

ბასანიო

რომ დაგეზახა, ვის ვაჩუქე მე ის ბეჭედი,
ვისი გულისთვის გავაჩუქე მე ის ბეჭედი,
ან ის იცოდე, რად ვაჩუქე მე ის ბეჭედი,
რა უხალისოდ მოვიშორე მე ის ბეჭედი,
რადგან მას სურდა გასამრჯელოდ მხოლოდ ბეჭედი,
მაშინ, მე ვფიქრობ, გულისწყრომას შეარბილებდი.

პორცია

შენ რომ გცოდნოდა, რა ღირსების იყო ბეჭედი,
ან მისი ფასი, ვინც გაჩუქა იგი ბეჭედი,
წესი და რიგი — არ გაგეცა შენ ის ბეჭედი,
მაშინ თითზევე გექნებოდა ახლად ბეჭედი...
მაგრამ თუ მართლაც ჭკმდარიტად გენანებოდა,
გულით არ გწაღდა იმ ბეჭედის ჩუქება სხვისთვის,
მაინც სად შეხვდი ასეთ უგნურ, უჭკუო კაცსა,
ასეთ გაუზრდელს, ასეთ თავხედს, რომ დაჟინებით
მოგთხოვს ნივთი სახსოვარი და სანუკვარი.
ნერისა მართალს მეუბნება და მჯერა კიდეც —
მოკვდეს, თუ ვინმე ქალს არ ჰქონდეს იგი ბეჭედი.

ბასანიო

პატიოსნებას გეფიცები, სულს გეფიცები,
რომ ქალს არა აქვს, თავაზიან ვექილს ვაჩუქე.
სამი ათასი გასამრჯელოდ მან არ ინება
და ის ბეჭედი მთხოვა მხოლოდ. ჯერ უარი ვთქვი
და გულნატკენი გავაბრუნე, მას ვაწყენინე,
ვინაც სიცოცხლე მიანიჭა ძვირფას მეგობარს!
ამის შემდეგ კი, საყვარელო, რა უნდა მექნა,
უმაღურობის ლაქას ზომ ვერ მოვცხებდი სინდისს!
მე მაიძულა ზრდილობის და სირცხვილის გრძნობამ,
მსაჯულისათვის გამეგზავნა ბეჭედი მაშინ.
ჩემო ძვირფასო, მომიტევე, გემუდარები!
ო, ვფიცავ ღამის წმინდა ლამპრებს და ღრმად მჯერა,
შენც რომ იქ, ჩვენთან ყოფილიყავ, ალბათ შენც
იმ ღირსეული ვექილისთვის ბეჭდის მიცემას.

პორცია

ჩვენს სახლთან ახლოს ნუ მოუშვებ მაშინ იმ ვექილს,
რაკი მას აქვს საყვარელი ბეჭედი ჩემი,
რის ტარებასაც ტრფობის ნიშნად ფიცით შემპირდი.

აწ, მეც შენსავით ხათრიანი უნდა შევიქნე,
რასაც კი მომთხოვს ის ვექილი, მზადა ვარ მივცე,
თუნდა სხეული იყოს ჩემი, თუნდა ქმრის საწოლი,
მოვურიგდებით ჩვენ ერთმანეთს, წინასწარ ვიცო.
ერთი ღამითაც კი ნულარსად წახვალ შინიდან,
არგოსის¹² მსგავსად მითვალთვალე, თორემ იცოდე,
სახლში მარტოკა თუ დამტოვე, სინდისსა ვფიცავ,
რომელიც ისევ მე შეკუთვნის, იმ მოსამართლეს
შინ მოვიწვევ და შენს სარეცელს გავუზიარებ.

ნერი

მე კი იმის კლერკს, შენ ეს კარგად დაიმახსოვრე,
როგორც კი მარტოს მიმატოვებ, უმეთვალყუროდ.

გრაციანო

კეთილი, მაგრამ ეს იცოდე, თუ მოვუსწარი
იმ ლაწირაკ კლერკს, გადავამტკრე მის კალამს თაყუ.

ანტონიო

ვაი, რომ ჩხუბის უბედური მიზეზი მე ვარ!

პორცია

გთხოვთ, არ გეწყინოთ, თქვენი მოსვლა მაინც გვახარებს.

ბასანიო

პორცია, ერთი უნებური ცოდვა შემინდე
და მე ამდენი მეგობრების თანადასწრებით
ვფიცავ შენივე მშვენიერ და ელვარე თვალებს,
რომლებშიც მე ჩემს თავს ვხედავ...

პორცია

შეხეთ რას ამბობს!

ორივე თვალში ის ორმაგად ხედავს თავის თავს,
თვითულ თვალში ერთ თავს ხედავს. მაშ დაიფიცე
ორპირი სულით! მეტად სანდო ფიცი იქნება.

ბასანიო

არა, მისმინე. მომიტევე ეს ერთი ცოდვა
და სულსა ვფიცავ, არასოდეს გავტეხო აღიქმა.

ანტონიო

ერთხელ მე მაგის სასიკეთოდ თავდებად დავდე
ჩემი სხეული, და დაღუპვას ვერც ავცდებოდი,
რომ არ ეშველა თქვენი ქმარის ბეჭედის წამლებს.
ახლაც გავხედავ, ვუთავებობ, ახლა სულსა ვდებ,
რომ თქვენი ქმარი ერთგულების ფიცს აღარ ვატეხს.

პორცია

კეთილი, მაშ თქვენ უთავდებთ. აჰა, მიეცით,
იღონდ უთხარით, გაუფრთხილდეს პირველზე უფრო.

(ვალსცემს ბეჭედს.)

ანტონიო

ჰა, ბასანიო, შეპფიცე, რომ არ მოიშორებ.

ხეცასა ვფიცავ, ეს ბეჭედი მივეცი მსაჯულს!

ხო რ ც ი ა

ხან კი მე მომცა. ბასანიო, ვთხოვ, მაპატიო,
ამ ბეჭედისთვის დავიწვინე მსაჯული ჩემთან.

ნ ე რ ი ს ა

ზემო კეთილი გრაციანო, მეც მაპატიე,
ზადგან მსაჯულის ცინგლიანი კლერკი წუხელი
იმის სანაცვლოდ ჩაეიწვინე მე ჩემს ლოგინში.

კ რ ა ც ი ა ნ ო

ეს ხომ იმას ჰგავს, შეაკეთო ზაფხულში ეზები,
როცა ისედაც მშვენიერი სავალი არის!
არ გვეკუთვნოდა ჯერ რქები და რქოსნები გავხდით!

პ ო რ ც ი ა

აუ ლაპარაკობთ უფიათად. თქვენ სახტად დარჩით?
აჰა, წერილი, თავისუფალ დროს გადიკითხეთ,
ეს პადუელი ბელარიოს წერილი გახლავთ.
აქ წაიკითხავთ, რომ ვექილი — პორცია იყო,
იმისი კლერკი კი — ნერისა. აგერ ლორენცოც
დამემოწმება, თქვენთან ერთად ჩვენც გავემგზავრეთ
და ეს-ესაა, რაც დავბრუნდით, ჯერ ხომ სახლშიაც
არ შემიხედავს; ანტონიო, თქვენი აქ მოსვლით
ჰვენ გავიხარეთ. მეც მაქვს თქვენთვის რაღაც ამბავი,
კიდრე მოეღიბეთ, მასზე უფრო სასიხარულო.
აჰა, გახსენით ეს წერილი და წაიკითხეთ:
ამი მდიდრულად დატვირთული თქვენი სომალდი,
თურმე მოადგა ნავსაყუდელს მოულოდნელად.
იმას არ გეტყვით, ეს წერილი რა უცნაურად
ხომხვდა მე ხელში.

ან ტ ო ნ ი ო

ამ ამბავმა მთლად დამამუნჯა.

ხ ა ს ა ნ ი ო

მაშ შენ იყავი ის ვექილი და ვერ გიცანი?

კ რ ა ც ი ა ნ ო

როგორ, შენ იყავ, იგი კლერკი, რქა რომ დამადგა?

ნ ე რ ი ს ა

დიახ, მე გახლდით, მაგრამ იმ კლერკს ეს როდი
ძალუძს,
თუკი მარიაცდა არ დასცალდა დაეაყვაცება.

ბ ა ს ა ნ ი ო

კარგო მსაჯულო, გიზიარებ მე ჩემს სარეცელს,
თუ შინ არ ვიყო, დაიბინე ჩემს მეუღლესთან.

ან ტ ო ნ ი ო

ო, თქვენ მანუქეთ სიცოცხლეც და საცხოვრებელიც:
მართლაცდა ჩემი ზომალდები მშვიდობიანად
დაბრუნებულან.

პ ო რ ც ი ა

თქვენ, ლორენცო, თქვენ რაღას იტყვით?
თქვენც განუგებებთ ჩემი კლერკი რაღაცა ამბით.

ნ ე რ ი ს ა

განუგებებთ და გასამრჯელოც არ მინდა თქვენი.
თქვენ და ჯესიკას მე გადმოგცემთ მდიდარი მამის
საჩუქრის ფურცელს და როდესაც მოკვდება იგი,
მთელი ქონება, რასაცა ფლობს, თქვენი იქნება.

ლ ო რ ე ნ ც ო

თქვენ დამშეულ ხალხს, მშვენიერო ქალბატონებო,
ზეცის მანანა დააპკურეთ.

პ ო რ ც ი ა

უკვე თენდება.

მე ვიცი, თქვენ გსურთ, მოისმინოთ მთელი ამბავი
უფრო ვრცლად და დაწერილებით. მაშ, შინ შევიდეთ,
იქ ჩვენს დაკითხვას შეუდექით და გიპასუხებთ.

კ რ ა ც ი ა ნ ო

ძალიან კარგი. მაშ, პირველი კითხვაა ჩემი —
ნერისამ უნდა შემომფიცოს და ნამდვილი თქვას:
ხვალ სადამომდე ფეხზე დგომას არჩევდა იგი,
თუ დაწოლა სურს ამ ორ საათს — გათენებამდე.
რომ გათენდება... ო, ღლისითაც ბნელოდეს ნეტა,
შემეძლოს წოლა მე ვექილის მდივანთან ერთად.
ჩემს სიცოცხლეში ერთი შიში მექნება მარად,
რომ ეს ბეჭედი ნერისასი არ დავთმო, არა.

(გადიან.)

